

INTRODUCCIÓ

La voluntat d'explicar el funcionament d'aquest treball fa que aquesta introducció tingui un discurs fragmentat, no unitari. Aquest fet es dona perquè aquest apartat conté una explicació de tots els elements del treball i, per tant, actua més com a guia de lectura que no pas com a introducció. Això, ho fan més aviat els primers apartats del treball, que són "La Pissarra Tècnica" i "La Prèvia".

En començar a pensar el tema del meu Treball de Recerca, una idea sobresortia per sobre de totes les altres: com podia aconseguir lligar una afecció personal, el futbol, amb una futura dedicació professional, el periodisme, i al mateix temps trobar algun tema de recerca sobre el qual pogués indagar. Sorprenentment, per trobar la solució a la meua constant equació mental, només em va fer falta afegir-hi encara un element més, com és el llenguatge.

A casa meua és habitual planificar els diumenges entorn de la passejada cap al quiosc per comprar el diari *El Punt* amb el seu corresponent *El 9* (que fins al 14 d'agost d'aquest any s'hi incloïa com a suplement). Som molts els lectors d'aquest diari esportiu i també som molts els que pensem en els seus titulars, que sens dubte desperten la curiositat i fan exercitar la ment dia rere dia. Doncs bé, després de tot això, els meus dubtes es van resoldre. I aquest és el resultat, un treball que pretén unir el llenguatge i el periodisme esportiu, i, més concretament, pretén analitzar els titulars del diari *El 9* des del punt de vista cultural i des del punt de vista lingüístic.

Per tant, les preguntes fonamentals en les quals es basa el meu Treball de Recerca són bàsicament dues: quins són els usos de la llengua i dels referents culturals en el periodisme futbolístic (concretament en la premsa escrita, *El 9*)? Com relacionar els titulars de portades esportives amb el nostre món?

Per aconseguir resoldre aquestes qüestions em caldrà, primerament, fer una bona definició del que són exactament la comunicació i el llenguatge. En segon lloc, hi haurà un apartat sobre la introducció del futbol a Catalunya, la relació d'aquest esport amb la literatura i la relació d'ambdós amb el periodisme. A poc a poc, com tot en aquest treball, l'apartat anirà prenent la forma d'una piràmide

invertida (tal i com ho fan les notícies), perquè començo amb la informació més general per acabar en allò més concret i que, per tant, té més relació amb el meu treball: la premsa esportiva catalana i els seus titulars. La part més extensa del treball serà la que se centra, pròpiament, en l'anàlisi de cinquanta titulars d'*El 9*, corresponents a la temporada 2008-2009, coneguda i recordada pels culés com la temporada del Triplet del Futbol Club Barcelona. Per aconseguir l'anàlisi de titulars, abans esmentada, em serviré de visites a l'arxiu d'*El Punt* i a la redacció d'*El 9*, i també, al final, d'un reportatge que inclou una entrevista amb Pep Riera, director d'*El 9* a la temporada que analitzo.

És molt important tenir en compte que aquest treball no està pensat per ser llegit d'una sola tirada sinó que pretén ser, més que res, una eina de consulta. Es tracta d'una recopilació de portades amb l'anàlisi dels seus titulars i, per tant, té un material molt dens. Funciona com un llibre de consulta, amb un nombre simbòlic de portades (concretament cinquanta) que serveixen per contestar les preguntes que em plantejo però també per donar a conèixer a fons la feina d'*El 9*.

Tots els apartats d'aquest treball tenen noms futbolístics com ara "L'escalfament", "La pissarra tècnica" o el "Fora de Joc"... De la mateixa manera que el diari *El 9* provoca que els seus titulars facin pensar al lector, m'agradaria que la persona que tinguis aquest treball a les seves mans també hagués de pensar la relació que hi ha entre el contingut d'un apartat i el seu títol. N'hi ha de més fàcils, com "La Prèvia", i n'hi ha que són més rebuscats, com "La Masia". Tot i això, és cert que no n'hi ha cap que hagi estat escollit en va.

Quant a les portades, cal fer un petit apunt: en alguna de les anàlisis menciono breument les imatges que acompanyen el titular. De fet, generalment, aquesta imatge també forma part del joc dels redactors del diari. Per tant, podria parlar-ne en cadascuna de les cinquanta portades. Tanmateix, he cregut oportú no fer-ho justament per acotar els paràmetres del treball i no fer-lo massa extens: de vegades, és quasi inevitable fer referència a la imatge però he intentat, en la mesura del possible, acotar-me al màxim al titular i a les seves referències.

LA PISSARRA TÈCNICA

Aquesta part conté els sis conceptes tècnics bàsics que cal tenir clars abans de saltar al camp.

Què és el llenguatge?

El Diccionari General de la Llengua Catalana de Pompeu Fabra defineix el llenguatge de la següent manera: *“expressió dels pensaments per mitjà de la paraula; el conjunt de mots i maneres de combinar-los usat i comprès per una comunitat d’homes, especialment quan és fixat i elaborat per un llarg ús”*. Per tant, el llenguatge té un vessant social però, al mateix temps, també és individual. De la mateixa manera que un individu neix i creix en el si d’una determinada cultura, pertany a aquesta perquè té la capacitat d’aprendre a pertànyer-hi. Aquest aprenentatge sempre es fa per mitjà del llenguatge, que és l’eina universal per conèixer, per compartir, per pensar, per sentir... De fet, Aldous Huxley deia que *“cada individu es converteix en el beneficiari i la víctima de la tradició lingüística en què ha nascut”*, perquè n’adquireix la riquesa però, alhora, també les limitacions.

Distinció entre llenguatge verbal i llenguatge no verbal.

El llenguatge, però, no està format només de paraules, sinó que és molt més complex. Anomenem llenguatge, també, a tots aquells signes no verbals que, lògicament, també tenen un significat. Els humans som absolutament inherents al llenguatge perquè, si bé existeix l’analfabetisme o bé hi ha persones amb discapacitats com ara la sordesa o el mutisme, sempre utilitzem algun tipus de llenguatge. Deixant de banda el seu origen, les seves funcions bàsiques i els canvis que ha sofert amb el temps, el que sí que és indispensable és entendre que hi ha una distinció molt clara dins del llenguatge humà: el verbal i el no verbal. Evidentment, el verbal és tot aquell que utilitza paraules (siguin escrites, dites o pensades), aquell que fa servir els signes de les lletres combinats per formar paraules, i més endavant frases, que combinades fan textos... Per contra, el llenguatge no verbal és aquell que, tot i tenir un significat que entenem, no fa servir aquests signes sinó d’altres, com ara els colors, les formes, els gestos, les mirades... Alguns experts han definit el llenguatge no verbal com aquell que desxifrem amb la part menys racional del cervell, és a

dir, que sovint està subjecte a les emocions, les intuïcions... La combinació del llenguatge verbal i del no verbal és la clau de la comunicació ideal (tenint en compte que una comunicació ideal és aquella en què el missatge arriba al receptor de la manera més clara possible). La comunicació és, doncs, una manera de donar sentit a la conducta verbal i a la no verbal de les persones, i d'omplir de significat el seu comportament. Per tant, la relació entre llenguatge, societat i cultura és evident, perquè tots tres formen un triangle que s'alimenta recíprocament.

L'estudi del llenguatge verbal.

“Un estudiós de l'escriptura, de la literatura o de la filologia, o de la parla correcta, si fos prou persistent i metòdic, podria venir el dia que s'adonés, després de molt d'esforç dissipat, que faria millor de començar estudiant el llenguatge i de retornar després a aquells temes”. Són unes paraules de Vicenç Pagès que demostren la importància del llenguatge com a base de tots els estudis posteriors, sobretot aquells que tenen relació amb la llengua, com els que Pagès anomena. La ciència lingüística va sorgir d'interessos pràctics com són aprendre a escriure o estudiar la literatura (especialment l'antiga). Cal remarcar que l'escriptura no és llenguatge, sinó que és només una forma d'enregistrar-lo amb signes visibles, per això, la invenció de l'impremta va ser un punt d'inflexió per a l'escriptura i la lectura, però no tant per al llenguatge en general. De fet, les llengües parlades per gent analfabeta són tan riques com aquelles altres que tenen molta literatura. Per tant, per estudiar escriptura, com afirma Pagès, cal estudiar primer llenguatge, però aquesta equació no és necessària a la inversa. Així, cal diferenciar entre un estudiós de la literatura, que és qui s'ocupa d'observar els trets formals i el contingut d'un text; un filòleg, que pensa en la rellevància cultural i en els pressupòsits; i, finalment, un lingüista, que treballa igualment amb el llenguatge de tothom, ja sigui escriptor o una persona pobre del carrer i, per tant, el seu principal interès en un text és observar si l'autor emprava el mateix llenguatge que la parla de la seva època. Els grecs van ser els primers a estudiar el llenguatge, per intentar, sobretot, unificar textos escrits en diferents dialectes de Grècia. Molts segles més tard, al segle XVIII, els estudiosos deixaren de considerar el llenguatge senzillament com un do de Déu i formularen diverses teories sobre el seu origen. Tot i això, no eren idees gaire científiques perquè predominava la creença que es tractava

d'una invenció dels antics herois o el producte resultant d'un mític esperit del Poble. Cap a aquella època també es va començar a estudiar la parla, l'origen de la qual s'explicava mitjançant les següents teories: primerament, l'onomatopeica, que defensava que era el resultat de l'imitació de sorolls; en segon lloc, la musical, que afirmava que eren reaccions sonores naturals; i, per últim, la interjectiva, que creia que la parla va sorgir d'un conjunt de crits i exclamacions violentes. Per tant, s'estudiava el llenguatge a través de la seva escriptura i de la seva parla, tot i que en aquell moment, per a ells, no existia cap diferència entre aquestes dues variants: tot era llengua. No va ser fins al segle XVIII que les llengües contemporànies començaren a interessar, perquè fins llavors l'estudi era només de llengües clàssiques com ara el llatí, el grec, l'hebreu i l'àrab. És curiós perquè així com, en Art, el Renaixement va ser el temps de tornar als clàssics, en lingüística va ser el moment de centrar-se en les llengües pròpies, això sí, partint de comparacions amb les llengües anteriors. És curiós saber que, al contrari que nosaltres, els estudiosos de l'època consideraven que el llenguatge veritable era el culte i que, per tant, tots els que eren bons i correctes havien de derivar d'aquest. Creien, per tant, que la llengua vulgar representava la decadència de les llengües, i no pas l'evolució i l'expansió, com ara sabem. Tot i que els estudis anaven avançant, basats en totes aquestes premisses, la veritable revolució va venir des de l'Índia: tots els lingüistes europeus van començar a estudiar el "sànskrit" (o tipus correcte de parla de la Índia), a través del qual es va descobrir la llengua Indoeuropea i, descabdellant, totes les llengües romàniques. Després d'aquest descobriment, van sorgir diversos moviments que intentaven explicar aquesta evolució del llenguatge a través, freqüentment, de la psicologia i, també, es van redactar les primeres gramàtiques específiques de cada llengua. Finalment, va quedar demostrada una de les grans idees de la lingüística que afirma que totes les llengües presenten una evolució semblant, amb trets similars, arreu del món.

L'estudi del llenguatge no verbal.

Tradicionalment, l'estudi del llenguatge no verbal no ha tingut mai tanta importància com el del llenguatge verbal. De fet, fins fa relativament poc, el llenguatge no verbal no era considerat llenguatge pròpiament dit en tant que, com explico a l'apartat anterior, s'entenien com a llenguatge només la parla i

l'escriptura. No va ser fins a principis del segle XX que es van començar a investigar els primers temes de llenguatge i comunicació no verbal, destinats a l'estudi de les expressions facials. Això és degut al fet que el primer llenguatge no verbal que ens ve al cap quan pensem en la comunicació és aquell que es dona en una comunicació directa, és a dir, quan l'emissor i el receptor es poden veure i poden parlar directament. Per tant, el llenguatge no verbal serien els gestos o les mirades que hi ha entre emissor i receptor i que ajuden a comprendre el missatge o, fins i tot, a donar-li un sentit absolutament capgirat (per exemple, emprant la ironia, que es demostra amb el to de veu, amb certes expressions facials...). Uns anys més tard, i sobretot amb l'aprofundiment i la professionalització del món publicitari, va començar a sorgir l'estudi del llenguatge visual. Aquest s'inclou dins del llenguatge no verbal perquè és tot aquell que, mitjançant imatges, comunica conceptes. De la mateixa manera que un gest ens pot fer interpretar diferents missatges, existeixen factors com ara els colors, les mides o el tipus de lletra que desperten impressions concretes, per exemple, en el lector d'un diari. Aquests elements d'una imatge representen idees en el context de l'espai on estan situades, però també amb la forma que tenen o les seves mides. Un pàgina escrita, per tant, també és una imatge visual. El sentit de la vista funciona selectivament perquè, tot i que veiem allò que apareix davant dels nostres ulls, també triem inconscientment allò que ens crida més l'atenció, basant-nos sobretot en criteris d'escala i color. Les formes més destacades (títols, imatges grosses...) són les que ens atrauen primer. A més, al llarg de la nostra vida n'hem vist moltes i quasi som capaços d'endevinar de què ens parla abans de començar a llegir. Per això, són importants les propietats dels elements visuals. Les més destacables en la premsa escrita són la dimensió, la proporció respecte als altres elements, el color i la disposició dels elements. La següent metàfora de Daniel Cassany ho explica molt bé: *"La pàgina és com una pintura emmarcada d'una exposició. L'escriptura és l'aquarel·la i el paper blanc fa de suport i marc."*

La combinació del llenguatge verbal i del llenguatge no verbal.

Seguint aquest raonament, és lògic pensar que el llenguatge té una incidència en les nostres vides en l'àmbit quotidià, però també, per exemple, en el professional. Les persones que treballen amb les imatges i amb el text, és a dir, amb llenguatge verbal i el no verbal, coneixen molt bé els efectes que

despertem en les persones. Justament això ho explica el llibre *La cuina de l'escriptura* de Daniel Cassany: *“La imatge de la pàgina és la primera impressió que té un lector del text. És el primer que veu, el primer que dona informació i provoca sensacions sobre el text. Els professionals de l'escrit, maquetistes, tipògrafs i impressors, busquen imatges netes i atractives que animin a llegir.”* Per tant, tampoc és bo considerar el llenguatge com una cosa que senzillament és inherent a l'ésser, sinó que cal estar alerta amb el seu ús. Allò que ens sembla tan comú, siguin paraules o imatges, moltes vegades està pensat així per complir una determinada missió. Així, si en l'anunci d'un cotxe, el vehicle és d'un color determinat, no és perquè el publicista hagi anat un dia a la fàbrica i hagi escollit el primer que li hi han posat al davant, ni perquè aquella frase enganxosa és la primera que li ha passat pel cap: tot està meticulosament cuidat. Les persones més intel·ligents de la història, aquelles que, amb bones o males intencions, volien deixar petjada, s'han adonat sempre que el llenguatge era una arma molt poderosa, segurament la més poderosa. Si ets bo utilitzant-lo, pots aconseguir que el món sencer cregui el que sigui. Per això, la publicitat i el periodisme han estat sempre molt importants.

Factors alteradors de la comunicació.

Quan parlem de comunicació, sempre cal tenir en compte l'esquema comunicatiu per excel·lència, que juga amb l'emissor, el receptor, el codi, el canal, el missatge i el context. No s'ha d'oblidar, però, que existeixen una sèrie de condicionants externs que poden alterar aquesta comunicació, com ara els malentesos, la ironia... però els principals condicionants, en el meu treball, són la intertextualitat i els coneixements d'una persona que, sens dubte, afecten la comprensió d'algun dels titulars d'*EI 9*. Per posar un exemple, si algú llegeix un dia la portada d'aquest diari i hi troba “Avui comença tot” pensarà, senzillament, que avui és un dia decisiu, perquè deu ser l'inici d'alguna cosa. En canvi, el seu pensament serà molt diferent si ha vist o coneix una pel·lícula francesa que, justament, porta aquest mateix títol. També sabrà que comença alguna cosa però, inevitablement, la seva ment evocarà records sobre el film. Aquest és el poder dels altres factors que sovint no contemplem dins la mateixa comunicació, i que són ser els referents que té cada individu.

LA PRÈVIA

Igual que en un partit de futbol, cal escalfar motors abans d'entrar en matèria. Els jugadors surten al camp a fer estiraments i a preparar-se pel partit; els aficionats es regiren nerviosos a les graderies mentre es col·loquen les bufandes amb els colors de l'equip al voltant del coll; els locutors i presentadors comencen a retransmetre cadascun dels detalls que veuen i que poden ajudar els oients o els espectadors a entendre millor el gran espectacle del futbol: a sentir com si allò que està a punt de començar fos un esdeveniment pel qual cal estar preparat, com si fos una batalla.

El futbol i la literatura.

Cap a finals del segle XIX, els joves burgesos que havien estat enviats pels seus pares a estudiar a l'estranger van introduir bàsicament tres esports a Catalunya: cronològicament, van ser el tennis, el futbol i la natació. El futbol, també conegut com l'esport rei, va venir importat especialment d'Anglaterra. De fet, els primers partits de futbol dels quals es té constància són, aproximadament, pels volts de l'any 1892. Va ser cap a aquella època quan l'esport es va començar a veure amb més bons ulls per una burgesia que buscava contínuament innovació, però també una espècie d'europèïtzació: la burgesia catalana no podia quedar enrere respecte a la resta de burgesies emergents, ni tan sols en temes esportius. Per aquella època, el moviment cultural que predominava era el Noucentisme, i per aquest motiu van pertànyer a aquest moviment tots els poemes dedicats als esports burgesos: el tennis i la natació. Tot i que la seva introducció també va arribar de mans d'alguns joves estudiants que retornaven a Catalunya, el futbol aviat va ser considerat com un esport massa social i poc refinat. D'aquesta manera, els sonets noucentistes no van considerar mai un tema com aquest, considerat un esport d'obriers. Per aquest motiu, el primer poema que va estar dedicat al futbol català ni tan sols va ser escrit en aquesta llengua: es tracta de la "Oda a Platko" de Rafael Alberti. L'any 1928, el Futbol Club Barcelona (fundat el 1899) va disputar la final de la Copa del Rei en tres partits perquè no existia la pròrroga i els dos primers van acabar en empat. L'equip blaugrana, capitanejat per l'històric Josep Samitier, va guanyar la Copa contra la Reial Societat amb un patiment digne de

ser recordat. La premsa de l'època qualificava els partits com a “violents” i “durs”: en aquella època, i en les posteriors, el futbol també servia per reivindicar Catalunya davant la resta de l'Estat, era l'exaltació del nacionalisme català a través dels xuts a una pilota. Els aficionats s'hi devien deixar les ungles però hi va haver un jugador que s'hi va deixar, literalment, el cap. En ple primer partit, la confusió davant la porteria era màxima. Els rivals es van abraonar sobre el porter hongarès Franz Platko, que de sobte es va trobar mig atordit sota un ball de cames, amb el cap obert i ple de sang, però amb l'esfèrica a les mans: acabava d'aturar un gol cantat de la Reial Societat. Després, es va retirar del camp un moment i va tornar per defensar la porteria blaugrana amb el cap embenat de dalt a baix: una gesta digne del mateix Puyol, que va arribar a jugar amb un pòmul trencat, o de Gerard Piqué, a qui hem vist també amb el cap embenat, emulant Platko. Però la fita del 28 va ser molt més que una mera anècdota futbolística: la figura de Platko es va convertir en la de l'heroi èpic que ho dóna tot pel seu equip, per a la seva gent. D'aquesta manera, talment com els antics herois clàssics, Platko va ser el protagonista de la primera oda a un jugador del Barcelona.

ODA A PLATKO

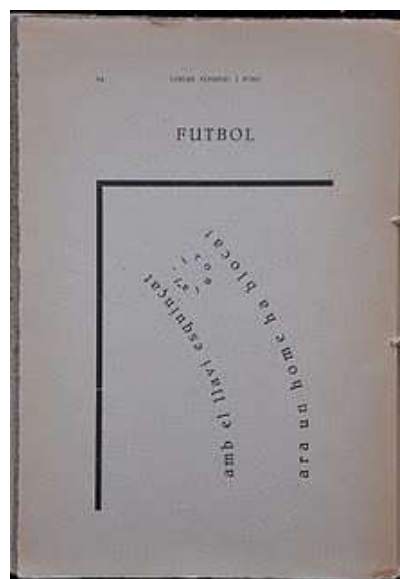
*Ni el mar,
que frente a ti saltaba sin poder defenderte.
Ni la lluvia. Ni el viento, que era el que más rugía.
Ni el mar, ni el viento, Platko,
rubio Platko de sangre,
guardameta en el polvo,
pararrayos.
No nadie, nadie, nadie.
Camisetas azules y blancas, sobre el aire.
Camisetas reales,
contrarias, contra ti, volando y arrastrándote.
Platko, Platko lejano,
rubio Platko tronchado,
tigre ardiente en la yerba de otro país.
¡ Tú, llave, Platko, tu llave rota,*

llave áurea caída ante el pórtico áureo !
No nadie, nadie, nadie,
nadie se olvida, Platko.
Volvió su espalda al cielo.
Camisetas azules y granas flamearon,
apagadas sin viento.
El mar, vueltos los ojos,
se tumbó y nada dijo.
Sangrando en los ojales,
sangrando por ti, Platko,
por ti, sangre de Hungría,
sin tu sangre, tu impulso, tu parada, tu salto
temieron las insignias.
No nadie, Platko, nadie,
nadie se olvida.
Fue la vuelta del mar.
Fueron diez rápidas banderas
incendiadas sin freno.
Fue la vuelta del viento.
La vuelta al corazón de la esperanza.
Fue tu vuelta.
Azul heróico y grana,
mando el aire en las venas.
Alas, alas celestes y blancas,
rotas alas, combatidas, sin plumas,
escalaron la yerba.
Y el aire tuvo piernas,
tronco, brazos, cabeza.
¡ Y todo por ti, Platko,
rubio Platko de Hungría !
Y en tu honor, por tu vuelta,
porque volviste el pulso perdido a la pelea,
en el arco contrario al viento abrió una brecha.
Nadie, nadie se olvida.

*El cielo, el mar, la lluvia lo recuerdan.
 Las insignias.
 Las doradas insignias, flores de los ojales,
 cerradas, por ti abiertas.
 No nadie, nadie, nadie,
 nadie se olvida, Platko.
 Ni el final: tu salida,
 oso rubio de sangre,
 desmayada bandera en hombros por el campo.
 ¡ Oh, Platko, Platko, Platko
 tú, tan lejos de Hungría !
 ¿ Qué mar hubiera sido capaz de no llorarte ?
 Nadie, nadie se olvida,
 no, nadie, nadie, nadie.*

Rafael Alberti

Des de sempre, la literatura ha estat una font històrica que contribueix a conèixer el passat d'un poble. Sense adonar-se'n, Alberti estava creant un precedent literari. Com a part important de la societat, el futbol es feia un lloc en la premsa, però també en la literatura. Partint del mateix partit, l'avantguardista Carles Sindreu també va recollir l'heroic moment de Platko. Però Sindreu no es va limitar a posar en paraules l'episodi, sinó que també va voler reproduir el moviment del porter mentre es llançava a agafar la pilota. El resultat és aquest cal·ligrama:

Aquest era, ara sí, el primer referent futbolístic català de poesia.

Deixant de banda Platko, però no la figura de l'heroi, trobem que el poeta Pere Quart va voler parlar no tant del futbol en si com de la veritable revolució social que provocava. Quart va creure que calia mostrar al món que el futbol no era realment tan nou com la gent es pensava: no era més que l'extensió en el temps d'aquells antics gladiadors que delectaven els romans. Ho mostra en el seu poema "Contrasonet del Camp Nou".

CONTRASONET DEL CAMP NOU

*Atletes d'oficina, gladiadors de bar,
sedentari ramat d'hereus de Grècia i de Roma,
laietà ventrellut que fred i pluja entoma,
tants com els grans d'arena o les ones del mar*

*han bastit el nou temple del culte muscular
on oficien bípedes de ment fogosa i soma,
que s'apliquen a veure qui encoixeix o s'eslloma
i a fer la guitza a guitzes a l'enemic més car.*

*Avui que s'hi congrega l'església innumerable
—si no pels déus ungida, dopada pel diable—,
estiba udoladora de carn racional,*

*proclamarem atònits: "Han arribat els dies
que en l'esperit del poble, ja quiti d'heretgies,*

Pere Quart

Servint-se sobretot de versos alexandrins, Quart desvetlla el nou opi del poble. El *panem et circenses* ja no sembla tan remot. Ha trobat el poble una nova via d'escapament per a no pensar en la política de l'època, és a dir, en la dictadura? O justament és només una manera més de reafirmar-se en allò que és el poble català? Potser és que els crits de "Barcelona" no són només per

animar els 10 jugadors que corren rere la pilota i el porter que preserva, immaculada, la línia de meta: potser hi ha alguna cosa més, darrera del futbol. El que és cert i innegable, és que el futbol no només és un esport, sinó un moviment de massa social. Un veritable esdeveniment dels diumenges (talment com la missa cristiana). Ho recull, també en un poema, Pere Quart:

LA CROADA

*Quan s'acosta l'hora
les àvies i els petits s'agemoleixen
al fons de les alcoves;
i al recambró de la higiene
donzelles sospirores
s'emmirallen, malgrat tot, amb càlcul.*

*Però els barons -fixeu-vos-hi!-
s'alzinen com pollanques
vora la taula devastada;
surten al porxo,
escruten el cel, color de perla falsa.
Bròfecs com els herois en crisi,
abracen per damunt
la muller eixuta,
que temps ha malalteja.
(El gos lànguidament udola
abocat a l'eixida.)*

*I "Adéu!" criden tots
amb veu entera,
i alcen el braç a mitges,
secrets escèptics tal vegada,
però en l'extrem inexorables.*

De dos en dos,

*centenars i milers,
es llancen
a les desertes vies de la tarda.*

*Entre marcial i amotinats
avancen, corren
-escamots convergents,
centúries, legió-
impetuosos, emulant-se
en la carrera única
com assumits pel fat enorme
de les grans ofensives
o els grans èxodes.*

*Peril·losament -oh sí,
que en l'aire sobreneda
un pensament de pluja-,
catòlics de debò,
croats unànimes,
com
un
sol
home,
van a l'estadi nou, van a l'estadi.*

Pere Quart

Tornen a aparèixer-hi la guerra i la batalla. Ara no només són *gladiadors*, també són *croats*, i *centúries* i *legions* completes que s'acosten al nou estadi. Que ataquen, preparen *grans ofensives* o fugen amb la cua entre les cames, després d'una derrota, en *grans èxodes*, com diu el mateix poeta. Sembla que aquests antics temes bèl·lics hagin quedat enrere, però no ens enganyem, que els homes no neixin per posar-se una cuirassa no vol pas dir que no hi hagi guerres, de la mateixa manera que tampoc vol dir que hagi desaparegut

l'ancestral esperit de lluita, encara que ara estigui amagat entre entrepans i mantes per a les cames, a la graderia.

De la mateixa manera que Homer va voler escriure sobre la Guerra de Troia, els escriptors de l'època comencen a trobar una mina en el futbol i molts d'ells, els agradi (com a Josep Maria de Sagarra amb la seva exaltada "Oda Blaugrana") o no, escriuen sobre l'esport rei. Tot i que el futbol ja no és una novetat, encara no s'han perdut les ganes d'escriure sobre ell. El poeta gironí Narcís Comadira també va escriure un poema sobre un dels personatges ara ja mítics del barcelonisme:

ODA A PEP GUARDIOLA

*Salut, germà dels poltres
de peülls de tro!
Per tu, la catifa de gespa arranada
es torna un univers de planetes que giren
al teu voltant.
Tu t'alces i renilles
i amb ulls punyents escrutes
l'horitzó bramador.
Sacseges la crinera
del teu dorsal, l'espina
s'arqueja, mous les cames esveltes i fràgils
i amb els braços oberts
debanes la madeixa invisible del joc.
Salut, germà dels poltres
de peülls de tro!*

*Salut, fill de la gràcia
i del vent!
Aranya cerebral
que controles els fils
elèctrics de la tarda.
Teixeixes les jugades,
del teixit en fas veles que s'inflen*

i en sostens l'entramat.
La gespa es fa mar blava de somnis.
Llavors, mentre llisca la quilla,
tu vigiles de lluny i ets a prop.
Arbre central, pal major
i, ahora, el dofí ensabonat
que segueix el vaixell per les ones.
Salut, fill de la gràcia
i del vent!

Salut, constructor de camins,
geòmetra carnal, arquitecte
de torres de victòria!
Tu enderroques ruïnes antigues,
traces els fonaments de l'edifici nou.
Excaves amb els ulls
negres de voluntat
un feix de rases fèrtils
i, amb el compàs dels braços,
amides, i estableixes el pilar poderós
d'on sorgiran els nervis de la màgia.
I si el llapis d'un dit diu: "aquí",
és aquí on la dansa comença,
sota la volta esplèndida
que has bastit paral·lela del cel.
Salut, constructor de camins,
geòmetra carnal, arquitecte!

Salut, oh pagès radical!
Llaurador impenitent, arada, espiga,
tany vigorós que t'has alçat i granes,
feliç, quadribarrat, a les tardes de glòria.
Tu que cobres la glòria
que has donat al company

amb un petó a la galta!
Dius: "aquí". I és aquí.
I entre els pèls de la cara
neix una rosa mascle.
i riuen entendrides les mares catalanes.
Salut, fill etern,
adolescent perpetu de carona barbada!

Salut, símbol del goig mental
de les ciències exactes!
Salut, cadell suat, soldat enjogassat
i subtil estrateg de les batalles!
Tu, l'heroi del present,
per més que els segles passin,
no passaràs amb ells.
Romandràs, quan tu i jo siguem cendra,
vivent en la llegenda de la fama
i en aquesta corona modesta que ara treno,
amb vers balbucejant,
per no entorpir l'esclat meravellós
dels versos certes de les teves passades.
Salut, símbol del goig mental
de les ciències exactes!

Narcís Comadira

El mateix Pep Guardiola, després de penjar les botes, va publicar els seus articles en diversos diaris, seguint l'exemple de Johann Cruyff. Fins i tot es va editar un petit llibret amb els escrits de Guardiola. Són molts els futbolistes que han publicat el seu propi llibre: des de Cruyff fins a Xavi, passant per Puyol, Iniesta o Piqué. S'han dedicat a escriure, amb més o menys traça, les seves experiències futbolístiques, o no tan futbolístiques. Dels que encara no s'han atrevit a mullar la ploma al tinter i començar a escriure, un bon grapat també són els protagonistes d'alguns llibres, encara que siguin biografies no

autoritzades, tot s'hi val. El món de futbol sempre ha estat un gran reclam i la literatura o bé la premsa, no es poden quedar enrere.

Literatura vs. Periodisme.

Literatura no és el mateix que periodisme. De fet, quan va néixer el periodisme (considerant aquest inici amb la creació de la impremta), els primers que escrivien a la premsa eren els escriptors. Personatges com Daniel Defoe, autor de *Robinson Crusoe*, i Jonathan Swift, que va escriure *Els viatges de Gulliver*, van ser “la prèvia” dels periodistes. Més tard, autors de la importància de Charles Dickens, Edgar Allan Poe i Ernest Hemingway també van omplir les pàgines dels rotatius. Els experts asseguren que els periodistes de premsa escrita i els literats comparteixen qüestions tècniques en els seus oficis. De fet, Hemingway i Josep Pla comparteixen la idea que el periodisme és una bona pràctica per a l'escriptor, “si es deixa a temps”. Tot i això, aviat hi va haver una clara distinció entre la literatura i el periodisme: la primera era considerada de prestigi, relacionada sempre amb la retòrica i amb les muses, mentre que la segona tenia un caire més veloç i comercial. Un altre dels punts d'inflexió perquè el periodisme es distanciés de la literatura va ser la invenció del telègraf, a mitjans del segle XIX. Als Estats Units, lloc d'origen d'aquesta màquina, les notícies van començar a circular i a arribar als diaris per mitjà del telègraf, enviades per paràgrafs. Per tant, ja no valia la pena intentar mantenir l'atenció del lector fins al final (tal com pot passar, per exemple, en un conte). El que calia era transmetre la informació més rellevant al principi i, a poc a poc, anar sent cada vegada més concret. Gràficament, és coneix aquesta estructura com a “piràmide invertida”. D'aquesta manera, una notícia contestava (i contesta) les 5 W de la següent manera: primer de tot, cal saber *Who* (qui?) i *What* (què?); seguidament, *Where* (on?) i *When* (quan?); i, al final, *What* (per què?).

Etimològicament, un periodista és tot aquell qui treballa en un mitjà periòdic, sense tenir en compte el seu tipus de feina. Per tant, un locutor de ràdio que fa un programa diari és periodista, de la mateixa manera que ho és aquell qui escriu un article per setmana en una revista (és a dir, no importa la freqüència amb què s'hi dediqui, el mitjà en el qual treballi ni el seu tipus de feina). Per

tant, i recalco que em baso en l'etimologia, un periodista no és un escriptor. Amb tot, a la realitat, penso que la línia que separa totes dues professions pot ser veritablement fina. Vicenç Pagès, en el seu llibre *Un tramvia anomenat text*, fa una brillant afirmació: *“La literatura, en definitiva, no s'oposa de cap manera al periodisme. Si la literatura no neix fins al descobriment de l'escriptura, el periodisme ha d'esperar fins a la invenció de la impremta: són dues formes d'un mateix moviment, el del text.”*

El periodisme.

El periodisme escrit va néixer al segle XVII, com la simple adaptació de les cartes tradicionals a un mitjà de comunicació. Per aquest motiu, era molt important la cohesió dels textos, és a dir, que tots seguissin el mateix patró. De fet, el que va diferenciar el periodisme de la literatura va ser que el primer requeria un treball en equip que al mateix temps quedés acotat en un resultat final compacte i coherent, mentre que en la literatura les diferències entre els autors són clarament visibles. Les primeres notícies, que arribaven a tot el món mitjançant els telègrafs dels Estats Units, ja tenien una base semblant a les notícies actuals, perquè sobretot depenien de dos gèneres tradicionalment acadèmics: l'explicatiu i l'expositiu. Centenars d'anys després, Bassols i Torrent (1996) van fer una clara distinció entre aquests gèneres: mentre l'expositiu és aquell que transmet dades, l'explicatiu és aquell que les demostra. Per tant, en l'ambient acadèmic van quedar diferenciats clarament. Per contra, el periodisme va seguir utilitzant-los tots dos perquè es basa en exposar el *com* i en explicar el *perquè*.

La responsabilitat del transmissor de la informació (del periodista) és oferir diverses representacions perquè el receptor creï la seva visió de la realitat. El lingüista Teun A. Van Dijk feia la següent reflexió sobre la relació entre el periodisme i la transmissió d'ideologia: *“El poder dels mitjans de comunicació en els espectadors és simbòlic i persuasiu, ja que no són capaços de controlar-ne les accions, però poden influir en les creences, els coneixements, les intencions, les opinions o les representacions mentals que controlen les activitats públiques.”* Seguint amb aquest pensament, no és difícil arribar a la conclusió que qui controla els mitjans de comunicació i l'escola, tradicionalment, és aquell que tindrà més poder, perquè ambdues són vies de

manipulació molt efectives. De fet, políticament i econòmicament, els mitjans solen pertànyer a un bàndol clar: segons quines idees tinguis, compraràs un diari o un altre, encara que no hauria de ser així, perquè la primera regla del bon periodisme és la neutralitat. On no hi ha neutralitat, i aquest és un fet acceptat per tothom, és en el món esportiu. Si els colors polítics d'un mitjà són relativament fàcils de veure, quan parlem d'esports ningú no se n'amaga. Cada aficionat sap perfectament quin és el mitjà que dóna suport al seu equip, i quin és el que es dedica a fer-li la guitza. Si al periodisme i a la societat que l'envolta li afegim la teoria del llenguatge, podrem treure conclusions com les de Daniel Cassany, que fa una excel·lent definició de la importància d'aquests tres factors relacionats: *“El periodisme i la publicitat són els àmbits escrits que segurament han sabut aprofitar millor el potencial comunicatiu no verbal de la imatge impresa. Han sabut desenvolupar un codi minuciós de disposició de l'escrit en el full blanc, que facilita i afavoreix la comprensió. Aprofiten la col·locació de la lletra, la mida o la forma per informar i atraure el lector molt abans que comenci a llegir.(...) En el cas del diari, solem tenir poc temps per llegir-lo, el fullegem àgilment, en llegim només els titulars i, potser, alguna notícia important. Som descaradament selectius i agraïm la disposició endreçada de la informació, que ens permet anar de pressa.”* Està clar, per tant, que els éssers humans som fàcilment impressionables i, per tant, manipulables. Els nostres instints més desconeguts es desperten amb alguns colors, amb algunes formes, amb un tipus de lletra determinada... i sense saber perquè (ni preguntar-nos-ho) llegim aquell titular del diari que hi havia a sobre la barra del bar, d'un diari que potser mai no compraríem, però que ens ha cridat l'atenció.

Les portades i els titulars.

Les portades dels diaris estan dissenyades per cridar l'atenció del lector. Per aquest motiu, allà s'hi troben les notícies més destacades del dia. Per tant, és lògic pensar que depenen de l'actualitat tot i que, de vegades, poden no ser del tot certes i es poden basar-se en especulacions. No oblidem que el diari està pensat per ser venut. La idea també és que un lector pugui assabentar-se de tot allò important que ha passat aquell dia només amb la portada i que aquesta també li indiqui a quina de les pàgines de l'interior del diari pot trobar-hi més informació sobre els diversos temes. És per tot això que la seva composició i el seu disseny estan molt ben cuidats, o ho haurien d'estar. Per ser més concrets,

encara hi ha una informació que destaca per sobre de les altres: el titular, que va acompanyat generalment de la imatge més grossa de la portada. Els altres elements importants de la portada són els següents:

- Capçalera: hi apareix clarament i amb lletres grosses el nom del diari, la data de l'exemplar, el preu i el número d'edició (tot i que de vegades hi falta alguna d'aquestes dades).
- Notícia principal: és la notícia més destacada del dia. Per tant, el titular és sobre aquesta informació. Com ja he dit, sol dur la imatge més grossa, però també porta una petita explicació sobre els fets.
- Altres notícies: generalment no porten text explicador a la portada i, si ho fan, és molt breu. Poden ser una, dues, tres o les que siguin necessàries, però sempre es busca l'equilibri: que la pàgina no quedi ni molt buida ni molt atapeïda.
- Fris: són les dues o tres notícies que solen aparèixer a sota la capçalera, amb una mica de text i algunes fotografies molt petites.
- Índex: indica la pàgina d'inici de cada secció i en pot destacar les notícies més interessants.
- Anunci de suplement: si el diari porta suplement, sempre se'n fa una petita ressenya.
- Fotografia principal: sol acompanyar el titular i, per tant, correspon generalment a la notícia més destacada del dia.
- Publicitat: està situada a la part inferior de la portada.

Quant als titulars, em remeto a unes paraules de Vicenç Pagès: *“Probablement la part més poètica del periodisme és la més destil·lada, el lid del lid: el titular. En un espai ínfim, sotmès a les directrius del departament de disseny, el periodista hi ha de condensar l'essència de la informació de manera que s'entengui i atregui l'atenció del lector. A l'igual que el poeta, el periodista té una limitació, però no sil·làbica sinó tipogràfica, gairebé enigmística: les lletres esveltes com la i o la l són sempre preferibles a les obesos o, d, p”.*

La premsa esportiva a Catalunya.

De la mateixa manera que els esports van aparèixer en la literatura, també van començar a ser presents en la premsa. Primer, els diaris de l'època, com ara el *Diario de Barcelona* o *La veu de Catalunya*, tenien la seva pròpia secció d'esports. Uns anys més tard va aparèixer el primer diari esportiu: *Los Deportes*, conegut perquè Joan Gamper hi va publicar l'anunci de la fundació del Futbol Club Barcelona. La segona publicació que va aparèixer va ser *El Mundo Deportivo*, primer com a setmanari i després ja com a diari. Exactament aquesta va ser l'evolució de moltes de les publicacions esportives de l'època, que apareixien primer com a setmanari fins a consolidar-se. Tot i que el futbol era molt apreciat, les primeres publicacions esportives van començar una mica abans de la seva arribada a Catalunya, i per això eren sobretot d'excursionisme o de ciclisme. A continuació hi ha una taula que conté totes les publicacions esportives fins a l'actualitat.

Any	Nom de la publicació	Ciutat	Notes
1878	L'Excursionista	Barcelona	Dedicada a l'excursionisme.
1881	Butlletí de l'Associació d'Excursions Catalana	Barcelona	Dedicada a l'excursionisme.
1885	El Sport Español	Barcelona	
1891	El Ciclista	Barcelona	Dedicada al ciclisme.
1892	La Velocipedia	Barcelona	Dedicada al ciclisme.
1893	Vela y Remo	Barcelona	Dedicada als esports nàutics.
01-08- 1895	El Veloz	Reus	Dedicada al ciclisme. També esmentada com <i>El Veloz Sport</i> .

01-05- 1895	Revista de Sport	Reus	Publicació mensual del <i>Club Velocipedista de Reus</i> .
1895	La Cancha	Barcelona	
1896	La Bicicleta	Barcelona	Dedicada al ciclisme.
1896	La Cesta	Barcelona	
1896	El Sport	Barcelona	
1897	Barcelona Sport	Barcelona	
1896	El Campeón	Barcelona	
01-11- 1897	Los Deportes	Barcelona	Òrgan oficial de l' Associació Clubs de Football entre d'altres. Desapareguda el 1910.
1897	Sport Guia	Barcelona	
1898	Tarragona Ciclista	Tarragona	Dedicada al ciclisme.
1899	El Automovilismo Ilustrado	Barcelona	Dedicada al motor.
1903	Vida Deportiva	Barcelona	
1904	Col y Flor	Barcelona	Bilingüe.
1905	Olympia	Barcelona	
1905	Revista Deportiva	Barcelona	
01-02- 1906	El Mundo Deportivo	Barcelona	És la publicació esportiva més antiga que encara s'edita a l'estat espanyol i la segona més

			antiga del món, tot just després de la Gazzetta dello Sport .
1908	La Pelota	Barcelona	
1909	El Automovilista Español	Barcelona	Dedicada al motor.
1908	Sports	Barcelona	Dirigit per Ricard Cabot.
1909	Eco de Sports	Barcelona	
1909	La Vida Sportiva	Barcelona	
1910	El Sport	Barcelona	
01-05- 1911	Stadium	Barcelona	Desapareguda el 1930.
1912	Automovilismo	Barcelona	Dedicada al motor.
1912	Ciclisme	Barcelona	En català.
1912	Sport Ciclista Català	Barcelona	Bilingüe.
1913	Boxeo y Sports Atléticos	Barcelona	Dedicada a la boxa.
1913	Diario de Sports	Barcelona	
1913	Adelante	Tarragona	
1913	Eco de Sports y Espectáculos	Barcelona	
1914	Aviación	Barcelona	Dedicada a l'aviació.
1914	Cosmos Sport	Barcelona	
1914	Foot-Ball	Barcelona	Butlletí de la Federació Catalana de Clubs de Futbol .
1914	La Pelota Chica	Barcelona	
1914	Terrassa Deportiva	Terrassa	

1914	Vida Sportiva de Terrassa	Terrassa	
1914	Xispa	Terrassa	
1914	Catalonia	Manresa	
1914	Sabadell Deportiva	Sabadell	
1915	Art i Sport	Girona	
1916	Catalunya Sportiva	Barcelona	Desapareguda el 1922.
1918	H.P.	Barcelona	
1918	Mar i Terra	Barcelona	
1918	Sport	Barcelona	
1919	Diario de Sports y Espectaculos	Barcelona	
1919	Terramar	Sitges	
1920	El Cazador	Barcelona	Dedicada a la caça.
1921	Tennis	Barcelona	Dedicada al tennis.
1921	Actualidad deportiva y teatral	Barcelona	
1921	La Jornada Deportiva	Barcelona	
1921	Vida Gráfica Deportiva	Barcelona	
1922	Xut!	Barcelona	Dirigit per Valentí Castanys. Desaparegut el 1936.
1922	Hípica	Barcelona	Dedicada a l'hípica.
1922	Mataró Esportiu	Mataró	
1923	Sports	Barcelona	
1923	El Campeón	Barcelona	
1923	Reus'Sports	Reus	
1923	Cròniques esportives de la Gasetta de Vic	Vic	
1923	Pa...nal!	Barcelona	Satíric-esportiva.

1924	Boxeo	Barcelona	Dedicada a la boxa.
1924	La Patada	Tarragona	Editada pel Tarragona FC.
1924	Faut	Barcelona	Satíric-esportiva.
1924	Orsai	Barcelona	Satíric-esportiva.
1924	La Barrila Deportiva	Barcelona	Satíric-esportiva.
1925	L'Esport Català	Barcelona	
1925	Esport Mataroní	Mataró	
1925	El Ring	Barcelona	Dedicada a la boxa.
1925	Cataluña Automovilística	Barcelona	Dedicada al motor.
1925	Sidral Deportiu	Barcelona	Satíric-esportiva.
1925	Safareig Deportiu	Barcelona	Satíric-esportiva.
1926	Grafic-Sport	Barcelona	
1926	Vilanova Esportiva	Vilanova i la Geltrú	
1926	La Bimba	Barcelona	Satíric-esportiva.
1927	Vida Nautica	Barcelona	Dedicada als esports nàutics.
1928	Deportes	Barcelona	
1928	Gaceta Deportiva	Barcelona	
1929	La Nau dels Esports	Barcelona	
1929	El Matí	Barcelona	
1930	La Rambla	Barcelona	Es féu famós el seu subtítol

			<i>Esport i ciutadania.</i>
01-11- 1931	Butlletí de l'Agrupació Excursionista de Granollers	Granollers	Publicació bimensual en català dedicada a l'excursionisme. Desapareix l'estiu de 1936 després de publicar 29 números.
1931	Esportiu Manlleuenc	Manlleu	
1931	Catalunya Atlètica	Barcelona	
anys 40	Club	Barcelona	
anys 40	Olimpia	Barcelona	
anys 40	Grada	Barcelona	
1943	Vida Deportiva	Barcelona	Dirigit per Albert Maluquer.
1944	Barcelona Deportiva	Barcelona	Dirigit pel periodista granadí José Zubeldia.
24-01- 1945	El Once	Barcelona	Dirigit per Valentí Castanys.
13-09- 1952	Dicen...	Barcelona	Dirigit per Julià Mir. Desaparegut el 1985.
06-10- 1954	Lean...	Barcelona	
1955	Cordada	Barcelona	Revista

			excursionista.
1955	Barça	Barcelona	Dirigit per Josep Maria Barnils i Francesc Miró-Sans.
1965	R.B. (Revista Barcelonista)	Barcelona	Dirigit per Carles Barnils.
1966	Vèrtex	Barcelona	Revista de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya.
1966	Espeleòleg	Barcelona	Revista de l'Equip de Recerques Espeleològiques (del CEC).
anys 60-70	Iluro	Mataró	
anys 60-70	Jornada	Granollers	
1970	Muntanya	Barcelona	Revista del Centre Excursionista de Catalunya.
1975	4-2-4	Barcelona	Desapareguda el 1980.
07-10- 1975	Don Balón	Barcelona	Dedicada al futbol.
03-11- 1979	Sport	Barcelona	Dirigit per Josep Maria Casanovas.
1986	Rècord	Barcelona	Diari, desaparegut el mateix any.

1987	L'Esportiu de Catalunya	Barcelona	Setmanari de l'esport modest català. Desaparegut el setembre de 1988.
02-01- 2002	El 9 Esportiu	Barcelona	Primer diari esportiu en català des de la República.
2003	El Crack 10	Barcelona	Primer diari esportiu de distribució gratuïta.
2006	Esforç	Barcelona	La revista catalana dels esports.

Després de totes aquestes etapes per on han hagut de passar les publicacions esportives catalanes, és, com a mínim estrany, que actualment només existeixi un diari esportiu en català: *El 9*. De fet, a partir del 14 d'agost de 2011, s'ha convertit en un diari independent, ja que abans anava com un suplement a part del diari *El Punt*.

Amb Internet, una persona pot consultar gairebé tota la premsa esportiva d'arreu del món. Això, de vegades, comporta una generalització de tots els titulars esportius. Estem cansats de veure una i altra vegada les mateixes paraules encapçalant un diari. Per això, *El 9* representa un pas més per al periodisme esportiu. Des de la seva fundació, els seus titulars van més enllà del futbol i parlen, també, d'aspectes culturals o lingüístics. Per això les seves portades arrenquen un somriure al lector.

Els titulars esportius a Catalunya.

Els titulars esportius a Catalunya són especials perquè, dels tres diaris esportius principals (*L'Sport*, *El Mundo Deportivo* i *El 9*), només els d'un són en català. Per aquest motiu, per mi, els principals titulars esportius aquí són els d'*El 9*. Em baso especialment en el fet de ser catalanoparlant, perquè sempre és més fàcil pensar i sentir en la teva pròpia llengua. Per això, tots els qui tenim el català com a llengua materna, sempre ens crida més l'atenció un bon titular en aquesta llengua. I especialment si són titulars com els d'aquest diari, que juguen amb la llengua i amb els referents culturals d'una manera brillant. Per aquest motiu, el meu treball està destinat a treure l'entrellat d'algunes de les portades més especials del diari, però també a explicar la relació entre els elements bàsics d'aquesta comunicació: el llenguatge que s'usa, el missatge que es vol donar, les reaccions que desperten els titulars d'*El 9* en el receptor i la feina que té l'emissor per aconseguir-les. De la mateixa manera que un partit de futbol té dues parts, també hi ha dos tipus de portades analitzades: les que tenen referents culturals i les que usen referents lingüístics. Per això, aquestes són les dues principals branques d'estudi del meu treball. La base de cada apartat és una petita introducció teòrica seguida d'unes quantes portades amb la seva corresponent explicació detallada, per demostrar quina és la veritable relació entre l'ús del llenguatge i les reaccions que ens desperta com a persones. Tot el que llegim, el que veiem a la televisió, o el que sentim pel carrer pot ser allò que et ve al cap quan llegeixes una de les portades d'*El 9*. Aquesta és la gràcia del diari: cadascú pot tenir una sensació diferent o pot remetre's a un moment concret, però aquesta recerca pretén classificar, de la manera més precisa que em sigui possible, justament aquestes referències sorgides de les limitades paraules que encapçalen el rotatiu. Es tracta de ser capaç de descabdellar tota la síntesi que han fet els editors, desfer tota la seva feixuga feina, per arribar a entendre què poden despertar-nos aquelles poques paraules que veiem impreses cada matí.

L'ESCALFAMENT: LA CULTURA

Què és la cultura?

La cultura és un recull de diversos aspectes d'una societat. De fet, es pot considerar "cultura" el conjunt d'actes humans dins d'una comunitat i que no tenen a veure amb la naturalesa biològica, sinó que van més enllà d'aquesta.

Definicions d'especialistes:

"La cultura és el mitjà de comunicació de l'home i no existeix cap aspecte de la vida humana que la cultura no toqui". Sebastià Serrano.

"La cultura o civilització, en sentit etnogràfic ampli, és aquell tot complex que inclou el coneixement, les creences, l'art, la moral, el dret, els costums i qualsevol altre hàbit i capacitat adquirida per l'home essent membre de la societat". Edward Tylor.

"La cultura és una societat que consisteix en tot allò que coneix o creu amb el fi d'operar de manera acceptable sobre els seus membres. La cultura no és un fenomen material: no consisteix en coses, gent, conductes o emocions. És més aviat una organització de tot això. És la forma de les coses que la gent té en la seva ment, les seves maneres de percebre-les, de relacionar-les o d'interpretar-les". W.H. Goodenough.

Aquestes només són tres de les moltes maneres d'entendre què és la cultura, però totes elles coincideixen en que és un tret inherent a l'home i que manté, per tant, una estreta relació amb la societat (que és on l'home es forma com a tal).

Considerem que la cultura està dividida en moltes branques que serveixen als humans per classificar les seves diverses formes d'expressió però que, de fet, només són una part del mateix tot. Així doncs, l'art o l'economia són diferents però formen part de la cultura. Només estan separades perquè l'home sigui

capaç d'assimilar els seus conceptes, d'estudiar-los i de treballar-hi: els éssers humans tenim la necessitat de simplificar els conceptes, però això no treu que tots els apartats en què podem dividir un tema formin part d'ell mateix. Per tant, podem determinar que pintura i escultura no són el mateix i, en canvi, segueixen formant part de l'Art. El mateix passa amb la cultura d'un poble.

La cultura és col·lectiva i individual.

A més, la cultura forma part del que s'anomena procés de socialització. Aquest es dona en tots els individus en tant que neixen i creixen dins d'una societat de la qual n'aprenen, a través del llenguatge. Per tant, tot individu és social perquè en ell s'integren la cultura i la societat de la mateixa manera que aquestes també l'integren a ell. Però també existeix una cultura pròpia per als individus. Cada persona selecciona el que transmet però també el que rep segons els seus interessos, creant així petites diferències respecte a la resta. Cadascú té els seus gustos, els seus valors o la seva manera de veure la vida encara que aquests puguin anar lligats a la societat, a l'època, a l'entorn familiar o d'amistats...

Es pot tenir cultura?

La paraula cultura l'emprem amb molts significats diferents i, a més, és un concepte força abstracte, per tant, és molt difícil d'acotar. És cert que sovint ens referim a algú culte com aquell que té cultura però, de fet, tots els éssers humans tenim cultura, justament perquè som éssers socials i inherents a ella. Sí que és veritat que podem tenir una cultura més refinada o menys, més històrica o més recent... però tots en tenim. Per tant, la cultura no és alguna cosa que es té, sinó que és una producció col·lectiva dins d'un univers de significats que també va canviant amb el pas del temps i es transmet a través de les generacions. És superior a un ésser humà i, per tant, aquest no se la pot apropiat.

La cultura i la comunicació.

Sebastià Serrano, en el seu llibre *Signes, Llengua i Cultura*, explica d'una manera magistral la relació que hi ha entre la cultura i la comunicació: *“És evident que cultura i comunicació no són idèntiques sinó més aviat complementàries. La comunicació és l'actualització de la cultura. En termes epistemològics, diríem que quan parlem de cultura ens situem en un nivell de*

model, en un nivell teòric, i quan ens referim a comunicació toquem la realitat. (...) Són conceptes interrelacionats. No hi ha cultura sense comunicació ni comunicació sense cultura en el si d'una comunitat". Aquesta relació es veu sobretot en l'aspecte de la cultura que s'ocupa de produir i d'interpretar significats. La premsa escrita, per tant, és un dels mitjans en els quals la cultura i la comunicació s'uneixen per mostrar una realitat partint d'un base teòrica. Tot i això, sempre cal tenir en compte el context per tal d'assignar un significat complet a qualsevol cosa.

La cultura en aquest treball.

He començat parlant de la cultura en general, però en realitat el treball es focalitza en els referents de diferents àmbits culturals. Per fer-ho, però, calia definir abans què era la cultura i parlar, també, de la relació entre comunicació i cultura. Ara és moment de parlar sobre els diferents apartats del treball, que relacionen el futbol amb l'Art, amb les tradicions populars, amb la geografia...

- **Referents culturals:** en la definició de cultura és important entendre que aquesta té molts aspectes. Per tant, la cultura engloba moltes formes d'expressió. Concretament, les portades que he escollit es divideixen en onze tipus diferents (el mateix nombre que els jugadors del damunt del terreny de joc en un partit de futbol). Són la literatura, el cinema, el món de l'espectacle, la política, la ciència, les expressions típiques, la música, la publicitat, la cultura popular, el món clàssic i la religió. De fet, els titulars d'*EI 9* tenen referències de molts més aspectes però calia establir un criteri de classificació per tal de poder fer una bona representació de les principals referències culturals de les portades.
- **Parèmies:** la paremiologia és la ciència que estudia els refranys, els proverbis i altres enunciats la intenció dels quals és transmetre algun coneixement tradicional basat en l'experiència. Per tant, les parèmies lexicalitzades són diferents tipus de frases que engloben bàsicament els refranys, les frases fetes i les dites populars. Sovint, la línia que separa aquests tres tipus d'expressions de caire popular és molt fina perquè tenen moltes variants. Per aquest motiu, quan parlem d'elles les anomenem parèmies, en general, sobretot quan aquesta separació entre elles és difusa. Tot i que sovint sorgeixen del parlar del poble, també

poden ser cultes, com ara les citacions, les màximes i les sentències d'autors clàssics o reconeguts.

En el periodisme, en teoria, no s'haurien d'emprar perquè demostrin subjectivitat, però tot sovint apareixen, sobretot, en els titulars. Per tant, *El 9* no podia deixar de utilitzar-ne alguns per a les seves portades, justament per aconseguir aquesta proximitat amb el lector. De vegades (i això es veurà més clar en els exemples posteriors), no són exactament parèmies sinó que són modificacions d'aquestes per tal d'adaptar-les al futbol. A més, tot i que poden tenir equivalents en altres llengües, la gràcia d'aquestes expressions és que són pròpies d'una llengua i dels seus parlants i, per tant, també són un altre punt a favor de la labor en defensa del català que fa *El 9*.

L'ANÀLISI DE LES JUGADES: REFERENTS CULTURALS

LITERATURA

EL SOMNI D'EN PEP

Segurament un dels primers referents que ens ve al cap quan pensem en la paraula “somni” és la gran obra de teatre de William Shakespeare titulada *El somni d'una nit d'estiu*. La història se situa prop d'Atenes, a l'època clàssica, però té molts elements fantàstics. A grans trets, podríem dir que la trama comença quan Teseu prepara la seva boda amb Hipòlita i apareix Egeu per queixar-se que la seva filla Hèrmia no vol casar-se amb Demetri.

Resulta que la jove estima Lisandre i que, per a més inri, Demetri ja havia promès casar-se amb Helena, amiga d'Hèrmia. Per tal de no haver de casar-se amb Demetri, Hèrmia fuig amb Lisandre pels boscos, mentre Demetri persegueix la noia i Helena el segueix a ell. Però tot s'embolica quan són víctimes de la baralla entre la Reina de les Fades, Titània, i el Rei dels Follets, Oberó. El sobirà envia al seu criat Puck a preparar una poció que, si es posa sobre els ulls d'algué que dorm, fa que s'enamori del primer ésser que vegi en despertar-se. Però Puck, pel camí, posa poció als ulls de Demetri i de Lisandre, que s'enamoren bojament d'Helena. Hèrmia se sent terriblement dissortada perquè el seu estimat ja no la vol i ara persegueix la seva amiga i, mentrestant, Helena es pensa que tot és una broma de mal gust. Fins i tot la reina Titània s'enamora d'un ase! Però finalment les coses es van solucionant i tot acaba bé (una raresa tractant-se de Shakespeare).

En definitiva, una obra moguda, amb moltes sorpreses i molts embolics. Els embolics i les sorpreses, però, també els van trobar els jugadors de l'Atlético de Madrid, un 4 d'octubre de 2008. Va ser la segona gran golejada de la temporada, amb un 6 a 1 que va meravellar (la primera, també amb el mateix resultat però a camp contrari, va ser contra l'Sporting de Gijón el dia 21 de

setembre). Al minut 8 de la primera part, com bé indica la pròpia portada, el Barça ja monopolitzava el joc amb un 3 a 0. A més, va ser un goig constant pels blaugranes ja que era la primera vegada que demostraven aquesta capacitat aplacant al Camp Nou, amb la seva afició. Evidentment, era el somni d'en Pep com a entrenador (i a més, primerenc) i també com a culé.

LA JUGADA EN IMATGES

William Shakespeare és considerat l'autor de teatre més universal de tots els temps.

A midsummer night's dream és el títol original d'una obra que, com la majoria de les d'aquest autor, està plena d'embolics.

Estudi per la disputa entre Oberó i Titània és un quadre de Sir Joseph Wolf Patron, pintat al 1894, que representa una escena de l'obra teatral.

ELOGI DEL MÈTODE

Hi ha molts referents culturals que comencen amb les paraules “*Elogi de*” però jo he escollit aquells que penso que poden ser més significatius, més coneguts i, alhora, més representatius de la filosofia de Guardiola. Perquè “*elogi del mètode*” fa referència al mètode Guardiola, a la seva manera de fer les coses i d’entendre el futbol. Per això, i cronològicament, parlaré dels que per mi

suposen els quatre pilars referencials d’aquest titular.

Primerament, no podia faltar-hi l’*Elogi de la follia* d’Erasme de Rotterdam, escrit l’any 1509. Forma part del gènere satíric, que Erasme coneixia prou bé després de les seves nombroses traduccions de Lluçà. A l’obra, Follia és una deessa filla de Plutó que revisa totes les professions i les conductes humanes en un discurs en primera persona. L’acompanyen altres personificacions com ara l’Oblit, la Mandra o l’Orgull, entre d’altres. L’*Elogi de la Follia* exalta l’època de la infantesa perquè Follia assegura que és un període de plaer i de cap preocupació, cosa que canvia amb el temps. A més, Erasme fa una crítica a les dones, a l’amistat, al matrimoni, a l’Església i al patriotisme. La Follia també explica que ella és la causant de la guerra perquè anul·la la raó i enerva el desig de fama dels homes. Tot al contrari que Guardiola. De fet, l’entrenador constantment recalca el valor d’usar la raó i de no deixar-se endur (tot i que, de vegades, aquest afany de raonar fins i tot amb els àrbitres li hagués comportat moltes expulsions en la seva etapa de jugador).

El segon referent literari destacable és *Elogi de la vida solitària* de Francesco Petrarca. L’italià va escriure aquest tractat “de vita solitaria” a mitjans del segle XIV. Parla sobre el retir aïllat del món sorollós i de les multituds, perquè creu que aquesta és l’única manera de poder conèixer els autors clàssics llatins i els inicis de la filosofia cristiana. Petrarca elogia la vida austera, sense luxes, ni vicis, ni pecats. Està clar que no en aquest aspecte, però Guardiola també elogia un comportament similar, no en el sentit religiós sinó en el futbolístic.

L'entrenador del Barça té un discurs que convida a no perdre el Nord, a no tornar a caure en el mal ambient del vestidor d'anys anteriors... és ferm i disciplinat i espera això mateix dels seus homes. De fet, el futbol s'ha convertit, amb el anys, en una espècie de religió perquè desperta una passió i una devoció que, per la nostra tradició profundament cristiana, tenim segurament relacionada amb la religiositat. No és en va que, en altres punts del món on parteixen dels mateixos precedents que nosaltres, existeixin religions que rendeixin culte a futbolistes com Maradona.

El brillant discurs de Joan Maragall que porta per títol *Elogi de la paraula* és el tercer referent literari que he escollit. El poeta el va pronunciar l'any 1903, en l'acte on el van nomenar president de l'Ateneu Barcelonès. De fet, el discurs està conservat a l'acta del dia 15 d'octubre d'aquell mateix any. Per començar, Maragall deia que parlava de la paraula perquè aquesta era la veritable raó de ser de l'Ateneu. Al principi, parlava de la importància de la paraula amb frases com les següents: *"Doncs jo crec que la paraula és la cosa més meravellosa d'aquest món, perquè en ella s'abracen i's confonen tota la meravella corporal i tota la meravella espiritual de la nostra naturalesa"*. A mesura que va avançant el discurs, però, Maragall se centra cada vegada més en la tasca dels poetes i no tant en la paraula de les persones en general. Si una cosa era Joan Maragall, i n'era moltes, és la d'un mestre de la paraula. També ho és Guardiola, que ha meravellat sempre en les seves rodes de premsa. Les paraules de Guardiola han servit per omplir llibres com *Paraula de Pep* o *Escoltant Guardiola*, que recopilen i analitzen, respectivament, el seu discurs. La seva gràcia és que va aportar bon joc i unitat a l'equip, però també que es va convertir en el responsable i portantveu de l'equip i el club. Dins i fora del camp, amb les seves paraules, Josep Guardiola ha guiat el barcelonisme perquè ha demostrat que té un motiu per fer les coses. Ha explicat i ha tornat a explicar la seva filosofia un munt de vegades i ho seguirà fent. Davant moltes de les seves decisions o dels fets damunt del terreny de joc, l'entrenador s'ha dedicat a explicar el perquè de les seves accions i de les dels seus jugadors fins a tranquil·litzar als culés. I no és una feina fàcil. Ell no és només un gran entrenador futbolísticament parlant sinó que, per mitjà de les paraules, s'ha convertit també en un mite dels entrenadors. És un home llest i ho demostra cada vegada que obra la boca. I quan no l'obra, també.

L'últim pilar dels referents del qual parlaré és *Elogi de l'ombra*. Aquesta obra va ser escrita l'any 1933 per Junichiro Tanizaki, un autor clau de la novel·la japonesa contemporània. Tanizaki va passar per diferents èpoques d'escriptura: a la primera, va ésser influït per autors occidentals, però a partir del 1931, es va centrar en l'estètica japonesa tradicional. *Elogi de l'ombra* pertany, doncs, a aquesta darrera etapa. Es tracta d'un assaig de l'estètica de la llum i de l'ombra, del límit entre aquests. Tanizaki exposa que Occident troba la bellesa en la llum mentre que Orient la troba en l'ombra perquè hi veu la sensualitat. L'obra comença parlant de l'arquitectura tradicional nipona, on es poden veure justament aquestes diferències. Occident contra Orient, la modernitat contra la tradició, la fugacitat contra la perdurabilitat... Lligar aquests conceptes a Guardiola és, com a mínim, estrany, però té sentit, de fet. Ell representa la llum perquè aporta claredat al camp i a fora, però al mateix temps no oblida les ombres del misteri, de la reserva. Al mateix temps, cal destacar que és "el fill que ha tornat a casa", ha recuperat la tradició del futbol holandès a la banqueta blaugrana. El seu esquema és tradicional perquè es basa en la certesa d'una filosofia que, si bé s'inculcava al planter, no acabava d'arribar al màxim nivell competitiu. Guardiola, doncs, té part d'Occident però no oblida les claus d'Orient: elogia, també, l'ombra.

També m'agradaria citar un poema d'Anselm Turmeda que porta per títol *Elogi dels diners* (musicat per Raimon, segles més tard) i que és una sàtira sobre la importància dels diners, sobretot en l'Església. I això que Turmeda va ser frare fins a la seva conversió a l'Islam, pels volts del 1385. I, finalment, penso que cal recordar l'escultura d'Eduardo Chillida, *Elogi de l'aigua*, que data del 1987 i està situada al Parc de la Creueta del Coll, a Barcelona, i és d'estil abstracte.

El titular del diari, però, no es refereix al fet que la gent del carrer o els redactors d'*El 9* elogin Guardiola, sinó que es basa en les opinions de quatre grans entrenadors del futbol: Sacchi, Menotti, Cappa i Valdano (tres d'ells, a més, han tingut relació amb el Real Madrid). Faré un breu resum dels seus fets més destacables: Arrigo Sacchi és un ex-jugador italià (defensa), però no és recordat pels seus anys de jugadors sinó per la seva tasca d'entrenador. Va entrenar l'AC Milan aconseguint una Lliga italiana, una Supercopa, dues Copes d'Europa, dues Intercontinentals i dues Supercopes d'Europa. També va ser el seleccionador d'Itàlia des del 1991 fins al 1996 i, en aquest període, Itàlia va

ser subcampiona del món al Mundial dels Estats Units. Més tard, va entrenar l'Atlético de Madrid i va ser director esportiu del Real Madrid des del 2004 fins al 2007. Actualment, coordina els equips juvenils de la selecció italiana i la sub-21. El segon entrenador que cita *El 9* és Cèsar Luis Menotti, un ex-jugador argentí de Rosario Central i ex-entrenador també de molts equips del país. Es va ocupar de Newell's Old Boys, d'Huracán, de Boca Juniors i de River Plate, entre d'altres. Va ser l'entrenador de la Selecció Argentina des de l'any 1974 fins al 1982, per tant, ho va ser durant el Mundial del 78, quan Argentina es va proclamar campiona del món. També va entrenar el Barça la temporada 1983/84, amb l'ajuda d'Ángel Cappa. Finalment, també es va fer càrrec de la Selecció Mexicana i, fins i tot, del Sampdoria italià.

Ángel Cappa també és un ex-jugador argentí, però té la particularitat que, a més, és llicenciat en filosofia i en psicopedagogia. Va ser el segon entrenador de Menotti al capdavant de la Selecció Argentina al Mundial del 82, però també del Barça, on va aconseguir una Copa del Rei, una Lliga i una Supercopa Espanyola. Més tard, es va convertir en l'ajudant de Jorge Valdano, sent el segon de la banqueta al Tenerife i al Real Madrid. Uns anys després va exercir d'entrenador del River Plate i de l'Huracán, tots dos d'Argentina i va ser escollit pel diari esportiu argentí *Olé* com a Millor Entrenador del 2009. Ha escrit diversos llibres de futbol i fa de comentarista tant a Argentina com a Espanya.

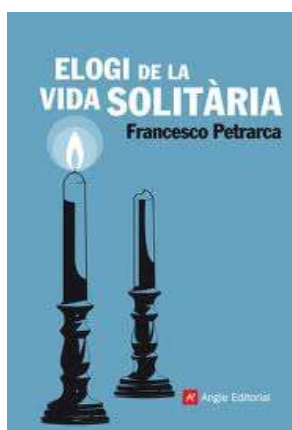
L'última citació que fa *El 9* és de Jorge Valdano, ex-davanter argentí d'equips com el Newell's Old Boys. Valdano va debutar a la primera divisió espanyola l'any 1979 amb el Real Zaragoza contra el Barça. Cinc anys més tard, va fitxar pel Real Madrid, equip amb el qual va aconseguir dues lligues, una copa de la Lliga i dues Copes de la UEFA (va jugar-hi 85 partits en total, en els quals va marcar 40 gols). L'any 1987 va penjar les botes perquè se li va diagnosticar Hepatitis B. L'any 1992, Valdano es va convertir en l'entrenador del Tenerife juntament amb Cappa, que era el seu segon. Dos anys després, el tècnic va començar a entrenar el Real Madrid, on va durar un any i mig, però va fer debutar Raúl González Blanco i José María Gutiérrez 'Guti'. Després d'aquesta aventura, va anar-se'n a entrenar el València, però només la temporada 96/97. La seva relació amb el club blanc, però, no es va acabar ja que va ocupar diversos càrrecs de direcció aproximadament en les èpoques en què Florentino Pérez va presidir la institució. De fet, quan va fer aquestes declaracions encara

era el Director General de Presidència del Real Madrid. Va ser destituït el maig de 2011, per “diferències” amb l’entrenador José Mourinho. Cal destacar, i és curiós, que l’any 2006 va escriure un capítol sencer dedicat a comparar Guardiola i Maradona en el llibre *Administración Inteligente*, publicat pel Ministeri d’Administracions Públiques. Actualment, Valdano treballa de comentarista per diferents programes com ara *Carrusel Deportivo*, de la cadena SER, on comenta els partits del Real Madrid.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquesta és una de les moltes cobertes que han il·lustrat el llibre *Elogi de la Follia*, d’Erasmus de Rotterdam.

Petrarca, un dels iniciadors del Renaixement, també va escriure el seu “*Elogi*” però ell lloava la vida assossegada.

Alguns dels elogis pel “mètode Guardiola” van venir de les boques de Menotti i Cappa, que havien estat primer i segon entrenadors del Barça, respectivament.

CINEMA

AVUI COMENÇA TOT

Avui comença tot és una pel·lícula francesa de l'any 1999 dirigida per Bertrand Tavernier. El títol original és *Ça commence aujourd'hui* i va rebre el premi de la crítica internacional al Festival de Berlín. Es tracta d'un drama sobre la infància i sobre l'ensenyament, perquè el seu protagonista és un mestre d'uns 40 anys, Daniel Lefebvre, que dirigeix una escola infantil en una marginada població minera del nord

del país. S'esdevenen un seguit d'esdeveniments tràgics perquè les famílies dels nens són molt pobres i, sovint, estan desesperades. Per aquest motiu, Lefebvre intenta ajudar-los, però l'únic que rep a canvi són crítiques i males cares. D'alguna manera, Guardiola també és el mestre o el docent que pot ésser qüestionat i que, de fet, ho ha estat en alguns moments, no tant des de la premsa catalana sinó, generalment, de la de Madrid. Però tot i això, l'entrenador manté el seu estil i no canvia, no s'arronsa, perquè sap que el seu mètode té una raó de ser.

Quan va sortir aquesta portada, faltava poc per al primer partit dels quarts de final contra el Bayern (vegeu portada "L'equip A" per saber més coses sobre els quarts de final contra els alemanys). A més, s'acostava estrepitosament el *tourmalet*, enmig del qual es trobava la tornada dels quarts. Posteriorment, s'hi van afegir també els dos partits de semifinals contra el Chelsea. L'etapa de *tourmalet* és pròpia del ciclisme perquè pertany a la cursa del *Tour de France*, tot i que de vegades *La Vuelta a España* també hi ha passat. Tourmalet és un pas muntanyós, de gran dificultat, al centre del Pirineu Francès. De fet, etimològicament *tourmalet* vol dir "camí de mal retorn". L'any 1910, Henri Desgranges, el patró de la *Grande Boucle* (l'equivalent al *Tour de France*) va enviar Alphonse Steinés a inspeccionar la zona dels Pirineus per tal de trobar un repte muntanyós per a la setena edició de la cursa. Steinés va pujar amb xofer fins a 4 quilòmetres del cim però llavors va haver de continuar a peu fins a

dalt de tot, a causa de la gran quantitat de neu que impossibilitava qualsevol altra manera de pujar. El dia següent va aparèixer mig congelat al poble de Bareges i, abans de canviar-se de roba ni menjar res, va enviar un telegrama, que ha passat a la història, a Desgranges. Només va escriure-hi set paraules: “*Travessat Tourmalet. Molt bona ruta. Perfectament practicable*”. Aquesta mentida de Steinés va permetre que l’etapa s’inclogués en moltes de les edicions del *Tour*. Per tant, el *tourmalet* del futbol és una etapa dura de la Lliga, on l’equip s’enfronta amb aquells rivals que li són més difícils o que són més forts. Per exemple, el *tourmalet* del Barça són els partits contra el Sevilla, el València, el Real Madrid i el Vila-real. La data d’aquesta portada correspon a la segona volta de la Lliga i, per tant, a la tornada del *tourmalet* de la temporada 2008/2009 (ja s’havien enfrontat a aquests equips el mes de desembre). A la segona volta, les dades dels partits teòricament més complicats de la Lliga van ser els següents: dimecres 22 d’abril, Futbol Club Barcelona 4 – Sevilla 0; dissabte 25 d’abril, València C.F. 2 – Futbol Club Barcelona 2; dissabte 2 de maig, Real Madrid 2 – Futbol Club Barcelona 6; diumenge 6 de maig, Futbol Club Barcelona 3 – Vila-real 3.

LA JUGADA EN IMATGES

Una escena de la pel·lícula *Avui comença tot*, on el protagonista intenta ajudar els nens més desfavorits d'un barri pobre.

El Coll del Tourmalet és un dels passos més difícils del Tour de França.

Aquesta estàtua situada prop del Tourmalet recorda que hi passa la cursa ciclista més famosa de França.

D'AQUÍ A L'ETERNITAT

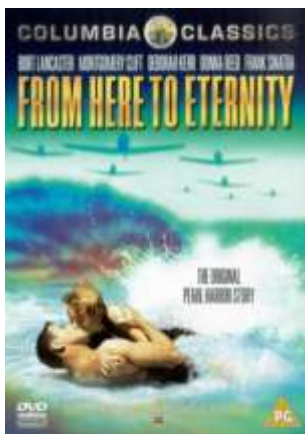
D'aquí a l'eternitat és una pel·lícula americana del 1953, que barreja dos tòpics: l'amor i la guerra (sobretot el conflicte de Pearl Harbor). El seu director és Fred Zinnemann i està protagonitzada per icones de la gran pantalla com ara Burt Lancaster, Montgomery Clift, Deborah Kerr i Frank Sinatra. *From here to eternity*, és el títol de la pel·lícula en versió original. Està basada en una novel·la de James

Jones i va rebre 8 Òscars, entre ells el de millor pel·lícula, millor director i millor actor secundari (Frank Sinatra). L'argument es centra, bàsicament, en els problemes dels protagonistes: el soldat Prewitt (*Montgomery Clift*) era boxejador, però ara, a l'exèrcit, tothom el manipula. El seu amic Maggio (*Frank Sinatra*) prova d'ajudar-lo a canviar aquesta situació. Mentrestant, el sergent Warden (*Burt Lancaster*) viu una història d'amor amb la dona d'un comandant, Karen Holmes (*Deborah Kerr*). Però totes les seves vides canviaran quan succeeixi l'atac japonès de Pearl Harbor.

Samuel Eto'o també celebrava militarment els gols en algunes de les seves etapes al Barça, sobretot quan estava acompanyat d'Henry i tots dos junts feien una salutació militar. Henry va deixar una marca al barcelonisme, però Eto'o va provar de ser etern. De fet, la definició d'etern és "que no té fi". Els partits es queden gravats a la memòria i, per això, tard o d'hora s'obliden. El que no s'obliden són els números perquè es poden registrar molt fàcilment i responen a un sistema numèric (de la mateixa manera que, si s'enregistra un partit mitjançant una tecnologia, quan aquesta es quedi obsoleta existeix la possibilitat que el partit es perdi). Si hi ha uns números per excel·lència en el futbol, aquests són els gols. De fet, existeix una frase molt coneguda, que molts experts en futbol utilitzen i que diu que "el gol és la salsa del futbol". En el món de la publicitat, també es juga amb el gol, com ara a l'anunci de la cadena de televisió GOL TV, que determina que "*no és la màgia del futbol, és la màgia del gol*". Els gols d'Eto'o perduraran a la memòria d'aquells que els vam veure,

però el jugador també és a les llistes dels futbolistes més golejadors de la història blaugrana. Sumant els gols en totes les competicions, el pòdium de blaugranes amb més gols l'ocupen Cèsar amb 235 gols, Kubala amb 196 gols i Samitier amb 164 gols. Amb els gols de la temporada 2008/2009, Samuel Eto'o es va col·locar en el vuitè lloc d'aquest rànkung, amb 130 dianes. Però si mirem els gols a la Lliga, Eto'o s'emporta el bronze amb 108 gols, per darrera de Kubala (131) i l'indiscutible Cèsar (195). Aquests són alguns dels personatges eterns del barcelonisme i Eto'o, innegablement, forma part d'ells.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquest és el cartell de la pel·lícula *D'aquí a l'eternitat*, on hi apareix la coneguda escena del petó a la platja entre Deborah Kerr i Burt Lancaster.

L'empresa GolTV sempre organitza les seves campanyes publicitàries al voltant del gol, jugant amb el nom de la marca.

El mític jugador blaugrana Cèsar és el màxim golejador de la història del Barça.

L'EQUIP A

L'equip A era una sèrie americana dels anys 80 (tot i estar ambientada en la dècada anterior), protagonitzada pels quatre millors homes de l'exèrcit dels Estats Units que van ser empresonats per un delictes que no van cometre. Eren el coronel John *Hannibal* Smith (George Peppard), el sargent Bosco A. M.A. Baracus (Mr. T), el capità H.M. *Loco Aullador* Murdock (Dwight Schultz) i el tinent Templeton *Face o Faceman* Peck (Dirk Benedict). Tots ells es van convertir en fugitius i van haver de sobreviure convertits en mercenaris. La sèrie té 98 capítols i es va emetre per la NBC des del dia 23 de gener de 1983 fins al 8 de març de 1987. L'any passat, el 2010, es va fer la pel·lícula d'aquesta mateixa sèrie, protagonitzada per Liam Neeson (coronel *Hannibal*), Bradley Cooper (*Face*), Quinton Jackson (M.A.) i Charlton Copley (*Loco Aullador*). En definitiva, tant la sèrie com la pel·lícula parla dels millors dels millors, “la crème de la crème” de l'exèrcit americà. Tots quatre units són imparables. També ho són els jugadors del Futbol Club Barcelona i el seu propi “equip A”. La veritat és que la filosofia Guardiola es basa molt en les rotacions, però hi ha cert moments de la temporada què confia en els seus homes capdavaners. I, quan no ho fa, l'entrenador és objecte de crítiques (s'ha de reconèixer que quan li surt bé és meravellós, però de vegades hem trobat a faltar algun jugador important en determinats partits).

El dia després de la publicació d'aquesta portada, el Barça es va enfrontar al Bayern de Munich en els quarts de final de la Champions (era l'anada, al Camp Nou) i va guanyar per 4 gols a 0. A la imatge hi surten alguns dels jugadors titulars d'aquell partit (i de l'11 de gala). Per aquest ordre són: Messi, Xavi, Alves, Piqué, Puyol, Touré Yaya, Valdés, Iniesta i Henry. Per completar l'11 inicial que Guardiola va utilitzar el dia 8 d'abril contra els alemanys hi faltaria afegir Márquez i Eto'o. Però el que és veritablement l'equip A del Barça 2008/2009, i un dels més utilitzats, és el següent: Valdés a la porteria, amb

Alves a la banda dreta, Puyol i Piqué de centrals i Abidal a l'esquerra; al mig del camp, Iniesta, Touré i Xavi; i a davant el trident d'or amb Henry, Eto'o i Messi (que van anar canviant les seves posicions). Aquest era l'11 que Guardiola presentava al Bernabéu un 2 de maig i que va acabar amb un 2 a 6 blaugrana. Aquests homes no varien gaire si ens fixem en una de les cites més importants de l'any (hi ha gent que considera que és la més destacable, de fet): la final de la Lliga de Campions a Roma. Aquell 27 de maig, Guardiola va fer servir quasi els mateixos jugadors. Els únics canvis són Sylvinho i Busquets, que van ser els encarregats de sortir al terreny de joc a l'inici. Tots dos despertaven certes inquietuds, potser fins i tot el primer més que el segon. Sylvinho no era un habitual de l'equip A i, per altra banda, alguns pensaven que Busquets era molt jove per a la responsabilitat del mig del camp del Barça (on hi ha el cervell de les jugades) en una final de la Champions. Però la seva presència a l'Estadi Olímpic de Roma està justificada amb les sancions d'Abidal i Alves, que limitaven molt a Guardiola. Això va fer que calgués omplir el buit d'Alves amb un defensa i que Touré Yaya hagués d'abandonar el mig del camp per reforçar, també, la defensa, deixant l'espai a Busquets.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquest era *L'Equip A* original, el dels anys 80. Els actors eren Dirk Benedict, Dwight Schultz, Mr.T i George Peppard.

Aquesta era una de les alineacions més comunes del Barça. Tot i això, Puyol també jugava habitualment de central, amb Abidal a l'esquerra, deixant fora Márquez.

L'Equip A va intentar resorgir l'any 2010 de la mà d'actors com Liam Neeson i Bradley Cooper. La pel·lícula, però, no va rebre bones crítiques.

IMPULS LETAL

El titular “Impuls letal” fa pensar en una pel·lícula que porta per títol *Arma Letal* i que està protagonitzada per Mel Gibson i Danny Glover. No és una pel·lícula que la crítica considerés extremadament bona, però sí que cal destacar la seva música, que va guanyar un Òscar l’any 1987. Es tracta d’un film de gènere policial que ofereix molta acció a l’espectador.

Una de les típiques pel·lícules de Hollywood. L’argument és simple: Martin Riggs és un policia de Los Angeles amb tendències suïcides, company de treball de Roger Murtaugh, un policia responsable i pare de família. Tot i a aquestes grans diferències entre ells, se’ls encomana treballar junts en una missió de contraband de droga, amb la qual es fan bons amics. I això és tot.

Per altra banda, el titular de *El 9* es refereix, més aviat, al que se sol anomenar “un cop d’efecte”. Existeix un títol dins del de la pròpia Lliga que és extraoficial i que designa el “campion d’hivern”. Aquest és l’equip que queda en primera posició un cop acabada la primera volta. És un títol més aviat dels mitjans de comunicació perquè, a la pràctica, quedar primer de la primera volta pot suposar un avantatge de punts i una ajuda psicològica, però amb la segona volta per estrenar encara està tot per decidir. A finals de l’any 2008, abans de les vacances de Nadal, el Barça era el campió d’hivern. De fet, els blaugranes es van situar a la primera posició de la taula a la novena jornada i d’allà ja no en van baixar. El Madrid els seguia de ben a prop, però no va ser fins a la divuitena jornada que es van fer amb el segon lloc definitivament. Tot i que, quan es va publicar aquesta portada, Guardiola va dir que el títol d’hivern no era rellevant (la seva feina és, justament, contenir l’eufòria i l’excés de confiança), el cert és que aquest “títol” és molt favorable pels ànims i per les supersticions: generalment, l’equip que és campió d’hivern acaba sent també campió de Lliga. De fet, el Barça va aconseguir ser campió d’hivern el dia 21 de desembre de 2008, 3 dies després de la publicació d’aquest titular, en un partit

a casa del Vila-real que va acabar amb un 1 a 2. D'aquesta manera, els homes de Pep Guardiola se situaven a 10 punts del segon, que en aquell moment era el Sevilla.

LA JUGADA EN IMATGES

Una escena de la pel·lícula *Arma Letal*, amb els seus dos protagonistes, Mel Gibson i Danny Glover.

Pos	Equipo	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	DG	Pts.
1	Barcelona	37	22	8	7	92	40	52	74
2	Villarreal	37	22	8	7	60	37	23	74
3	R. Madrid	37	23	4	10	81	48	33	73
4	Sevilla	37	22	6	9	66	40	26	72
5	Atlético	37	19	6	12	73	51	22	63
6	Deportivo	37	19	5	13	50	41	9	62
7	Valencia	37	16	7	14	56	54	2	55
8	Mallorca	37	13	13	11	60	56	4	52
9	Racing	37	14	10	13	43	44	-1	52
10	Athletic	37	14	8	15	44	49	-5	50
11	Valladolid	37	14	8	15	46	54	-8	50
12	Almeria	37	13	10	14	44	50	-6	49
13	Betis	37	13	8	16	49	50	-1	47
14	Getafe	37	11	14	12	48	52	-4	47
15	Recreativo	37	9	10	18	38	66	-28	37
16	Osasuna	37	9	8	20	32	45	-12	35
17	Espanyol	37	7	7	23	31	59	-28	28

Aquesta era la classificació de la Lliga espanyola a finals de l'any 2008.

Guardiola seguia en la seva línia a les rodes de premsa: afirmava que ser el campió d'hivern no importava perquè no era cap títol.

LA VIDA ÉS BELLA

La vita è bella és una pel·lícula italiana de l'any 1997, dirigida per Roberto Benigni. El film va ser guanyador de tres Òscars, entre ells el de Millor Pel·lícula de parla no anglesa i va rebre un total de set nominacions. També va guanyar un BAFTA, el Gran Premi Especial del Jurat a Cannes, un Goya a la millor pel·lícula europea i un Premi del Públic a Montreal, entre molts altres premis. El seu tema principal és l'holocaust i el nazisme durant la Segona Guerra Mundial, però no es tracta com a drama sinó que s'hi afegeixen també tocs d'humor. Bàsicament tracta d'un home, Guido, que coneix Dora i s'enamoren a Arezzo, una ciutat de la Toscana. Tot i que ella està compromesa amb el feixista Ferruccio, Dora i Guido es casen i tenen un fill. Quan la guerra comença, ells són portats a un camp d'extermini on Guido fa creure al seu fill que tot el que estan vivint només és un joc, i així aconsegueix apartar-lo de la crua realitat del moment.

La vida és bella no només és una pel·lícula, sinó que s'ha convertit en un gran referent. El titular del 22 de desembre de 2008 fa referència al fet que el Barça començava les vacances essent campions d'hivern, amb una gran diferència amb els seus perseguidors. Si ens hi fixem bé, a dalt de la imatge hi ha un subtítol que diu "*Els quatre trampolins (episodi 4)*". Això s'explica amb el fet que el Futbol Club Barcelona s'acabava d'enfrontar al Vila-real, l'últim dels pics del tournalet o l'últim dels trampolins. Es diuen així perquè, històricament, hi ha quatre equips que són els més difícils pel Barça. En la primera volta de la Lliga 2008/2009, els blaugranes es van enfrontar al Sevilla el dia 29 de novembre de 2008, i van guanyar per 0 a 3; el dia 6 de desembre van jugar contra el València, a qui van vèncer per 4 gols a 0; contra el Real Madrid hi van jugar el dia 13 de desembre, i el partit va acabar amb 2 gols a 0 a favor dels de Guardiola. Finalment, un dia abans de la publicació d'aquest titular, el Barça es va medir contra l'últim dels seus trampolins, el Vila-real, i el partit va acabar amb un 1 a 2. El Futbol Club Barcelona no només havia superat el tournalet

sense perdre ni empatar cap dels partits, sinó que justament van ser els seus quatre rivals principals els que el van catapultar a la primera posició, al final de l'any 2008.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquest és el cartell del film italià *La vida és bella*. La pel·lícula, ambientada en l'època nazi, és un cant a la felicitat en els moments difícils.

La vida és bella es basa les explicacions distorcionades de la realitat que un pare dóna al seu fill mentre estan tancats en un camp de concentració.

Alves, Xavi i Henry celebren un dels gols blaugranes en el partit contra el Vila-real que suposava el final del famós "tourmalet".

REBELS AMB CAUSA

La pel·lícula *Rebel sense causa* és un film americà de l'any 1955. Està dirigida per Nicholas Ray i els seus protagonistes són tres actors mítics: James Dean, Natalie Wood i Sal Mineo. Tots tres van coincidir en tenir una mort no natural: Dean va morir als 24 anys, abans que s'estrenés *Rebel sense causa*, en un accident de cotxe a Califòrnia; Wood va

morir ofegada en saltar del seu iot, als 43 anys (no se sap si va ser un suïcidi o si estava sota la influència d'alcohol i de drogues); i Mineo va ser apunyalat, als 37 anys, per un repartidor de pizza. En un principi, el personatge principal estava pensat per Marlon Brando, un altre dels *nois dolents* de Hollywood. Però tornant a la pel·lícula, cal dir que James Dean interpretava a Jimmy Stark, un estudiant d'institut que sempre està embolicat en baralles i conflictes i que, per això, obliga constantment la seva família a traslladar-se d'una ciutat a una altra. Però en un d'aquests trasllats, Stark arriba a un poble on troba l'amor de Judy (Natalie Wood) i l'amistat incondicional i platònica (valgui la redundància) de Platón Crawford (Sal Mineo). Tot i això, Stark no pot evitar posar-se en embolics i de sobte es troba en un enfrontament amb unes conseqüències realment fatals.

Stark (Dean) era un rebel sense cap causa però, en canvi, el Barça sí que tenia motius per rebel·lar-se. En el partit del dia 18 d'abril de 2009 (un dia abans de la publicació d'aquesta portada), els blaugranes es van enfrontar al Getafe en un partit que va acabar amb victòria per la mínima dels homes de Guardiola. Tot i això, el partit va ser molt complicat, sobretot per la dubtosa actuació de Turienzo Álvarez, àrbitre del partit. El col·legiat basc no va assenyalar un clar penal sobre Messi i va anul·lar un gol de l'argentí per un fora de joc inexistent. En total, en tot el partit, hi va haver 4 targetes grogues per a jugadors del Getafe i dues per el Barça (una per a Busquets i una altra per a Alves). De fet, Turienzo Álvarez ja havia tingut problemes en anteriors partits, per exemple, el 15 d'abril de 2007, quan va ser titllat d'anti-madridista en un partit del Racing

contra el Real Madrid. Després d'aquell matx, l'àrbitre va rebre, fins i tot, amenaces de mort.

LA JUGADA EN IMATGES

El cartell del film *Rebel sense causa*, considerat un dels clàssics del cinema i protagonitzat per James Dean.

Una de les escenes de la pel·lícula on apareixen els tres protagonistes: Sal Mineo, James Dean i Natalie Wood (de dreta a esquerra).

Turienzo Álvarez, l'àrbitre del polèmic enfrontament que reflecteix el titular "Rebels amb causa", pressumptament havia rebut amenaces de mort per part d'alguns seguidors merengues en algunes ocasions.

A ROMA AMB AMOR

Un dels primers referents d'aquest titular, tot i que té algunes diferències, és el títol d'una de les pel·lícules de James Bond, titulada *Des de Rússia amb amor*. James Bond (conegut també com 007, agent amb llicència per matar) és un espia britànic creat per l'escriptor Ian Fleming en plena guerra freda. El primer llibre que Fleming en va escriure es titulava *Casino Royale* (1952) i que ha estat l'única que s'ha portat

a la televisió i en dues ocasions al cinema (una al 1967 i l'altra al 2006). El personatge de Bond ha aixecat tanta expectació des que es va crear que fins i tot es va dur a terme un estudi científic sobre ell per part d'un grup de sociòlegs, seminòlegs, antropòlegs i historiadors d'Europa, dels Estats Units i de Canadà. Aquest estudi es va realitzar en un congrés d'especialistes a França l'any 2007, amb la finalitat de veure la magnitud del fenomen social de James Bond. De fet, el personatge ha estat portat a la pantalla gran en un total de 25 ocasions al llarg de més de cinquanta anys. La primera vegada que els espectadors van poder veure un Bond de carn i ossos va ser l'any 1954, quan Barry Nelson va protagonitzar una pel·lícula de televisió sobre *Casino Royale*. Tot i això, és comú pensar que el gran primer James Bond va ser l'actor irlandès Sean Connery a la pel·lícula *Dr. No* i, posteriorment, també a *Des de Rússia amb amor*, entre moltes altres. Més tard, Bond va ser interpretat per David Niven, George Lazenby, Roger Moore (el que més vegades es va posar a la pell de l'agent 007), Timothy Dalton, Pierce Brosnan i Daniel Craig (que ho és des del 2006 i fins a l'actualitat).

Tornant al titular, cal dir que a primer cop d'ull sembla que les paraules "Roma" i "Amor" són pal·lindroms. Però convé fer una precisió: un pal·lindrom és una paraula ("Anna") o una frase ("A tal pal, sellater, retalles la plata") que diuen exactament el mateix llegides d'esquerra a dreta que de dreta a esquerra. Per tant, i encara que "Roma" i "amor" pugui semblar un pal·lindrom, és anomenat

fals pal·lindrom perquè es tracta d'una lectura de dues paraules i no pas d'una que es llegeix igual d'una banda a l'altra que a l'inrevés.

Per altra banda, quasi totes les capitals importants tenen “etiquetes” o “epítets” que les acompanyen: de fet, la ciutat de l'Amor és París, de la mateixa manera que també és la ciutat de la Llum. Roma, en canvi, és la ciutat eterna. També podríem considerar que *El 9* juga una mica amb aquestes “etiquetes” de les ciutats, tot i que utilitza per Roma la de París.

La nit del 23 de maig de 2009, el Barça es va proclamar campió de la Lliga espanyola després que el Real Madrid perdés per 3 gols a 2 contra el Vila-real. Capdevila va marcar l'últim gol dels submarins grocs al minut 89. El Vila-real va lluitar ferotgement per aconseguir una plaça a la Lliga de campions de l'any següent i va vèncer un Real Madrid que va jugar descol·locat. El Futbol Club Barcelona va dependre d'aquest partit perquè dues setmanes abans, contra el mateix Vila-real, hauria pogut guanyar el títol davant la seva afició, però un gol de Joseba Llorente amb un xut llunyà, als últims minuts del partit, va suposar un empat a tres gols que impedia que el Barça fos, de moment, el campió matemàtic. Amb la derrota del Madrid, el Barça, que també havia perdut per la mínima contra l'Osasuna, es va proclamar el campió de la Lliga 2008/2009. Per altra banda, ja feia 10 dies que havia disputat la final de la Copa del Rei a l'estadi de Mestalla. El partit va ser arbitrat per l'andalús Luis Medina Cantalejo, un col·legiat mític perquè va ser ell l'assistent que va indicar a l'àrbitre de la final del Mundial del 2006 (Horacio Elizondo) que Zidane havia donat un cop de cap al pit a Materazzi. Aquest incident va suposar l'expulsió del mític capità francès (al final, Itàlia va vèncer França als penals amb un 5-3, després de l'empat a 1 resultant del partit). Però tornant a la final de la Copa, el partit va començar amb un gol al minut 9 de Gaizka Toquero, que va descol·locar els culés. Al minut 32, quan la gent ja es posava nerviosa, Touré Yaya va fer un xut espectacular que va entrar a la porteria d'Iraizoz. Més tard, al minut 54, Leo Messi va ser l'encarregat de desempatar. Al 57, Bojan també va marcar i, al 64, ho va fer Xavi Hernández. D'aquesta manera, amb un 1 a 4, la Copa del Rei va passar a ser el primer títol de l'etapa Guardiola.

Així doncs, la nit del 23 de maig, no només va ser moment de celebrar el doblet sinó també de pensar que, quatre dies més tard, els homes de Guardiola

trepitjarien la gespa de la ciutat eterna per entregar-nos, des de Roma, la Champions amb amor.

LA JUGADA EN IMATGES

James Bond és un personatge únic però són molts els actors que l'han interpretat. El primer que ho va fer, a les pel·lícules, va ser Sean Connery.

Joseba Llorente va ser l'autor del gol que deixava el Barça sense poder celebrar la Lliga amb el seu públic.

El fet que la final de la Champions es celebrés a Roma va donar molt de joc per les portades d'EI 9, des de referències a la cultura clàssica com jocs lingüístics.

MÓN DE L'ESPECTACLE

ASSAIG GENERAL

Un assaig general és una reproducció d'una actuació (per exemple, d'una obra teatral o d'un concert) exactament igual que el dia de l'estrena, és a dir, sense pauses ni aclariments per part del director ni dels actors. La clau està en fingir que és el dia important de debò. Per tant, les paraules “assaig general” no es poden comparar amb, per exemple, un entrenament, que seria l'equivalent a un assaig a seques. En

aquest cas, el titular es refereix al fet que el Barça s'enfrontava a l'Athletic de Bilbao a la Lliga quan ja sabia que aquest mateix seria el seu rival a la final de la Copa del Rei. Tot i que els equips serien els mateixos, calia no pensar en la Copa i centrar-se només en els tres punts que hi havia en joc. Tot i això, mai no està de més observar el rival i, per fer-ho, no hi ha res millor que mesurar-se amb ell a sobre el terreny de joc. Abans d'una final, és freqüent que l'entrenador passi vídeos als seus jugadors amb imatges del contrari o que els parli de la seva tàctica. En aquest cas, però, el Barça, va comptar amb la sort de trobar-se contra l'Athletic en un moment relativament a prop de la final (que se celebrava el dia 13 de maig, un parell de mesos més tard). Amb tot, també era important, i ho destacava Guardiola, pensar en la Lliga perquè cada vegada faltava menys per al final. El Real Madrid va fer una temporada excel·lent aquell any i hauria pogut ser, perfectament, el campió de la Lliga. Això no hauria estat injust, si no fos perquè el Barça fa fer un any brillant. La diferència de punts va ser molt ajustada en algunes ocasions i per això el Barça havia d'anar donant cops de puny sobre la taula i acumulant punts per no perdre la seva classificació. Hi va haver moments de la temporada en què el Real Madrid va anar per davant del Barcelona: la diferència era poca, però, de fet, al final, si ets campió els punts que et separin del segon solen quedar en una mera anècdota. Faltava poc pel derbi madrileny i era el moment pel Barça de demostrar, un cop més, la seva fortalesa. El partit de Lliga de la segona volta

contra l'Athletic de Bilbao va acabar amb un 2 a 0, a favor del Barça. Al final de la Lliga, el campió va acabar amb 87 punts i el Real Madrid, amb 78.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquest era l'11 inicial habitual de l'Athletic en els enfrontaments de la Copa del Rei.

Fernando Llorente era un dels homes perillosos dels bascos pel seu olfacte golejador.

Faltaven pocs dies pel derbi madrileny a la Lliga. Per això, el Barça volia donar un cop d'efecte guanyant tots els partits i separant-se del Real Madrid, el seu perseguidor.

POLÍTICA

INDEPENDENTS

El 9 esportiu és l'únic diari d'esport en català, això ja està clar. A més, des de la pròpia redacció del diari, asseguren que no només fan servir el català com a llengua, sinó que volen fer apologia del catalanisme també en l'esport. Per aquest motiu, és absolutament lògic que a tothom li vingui al cap la situació política de Catalunya quan llegeix un titular com "Independents". Per altra banda, l'Atlético

(el rival del Barça en aquella ocasió) és un equip de Madrid. Tot i que la rivalitat històrica del Futbol Club Barcelona amb un equip de la capital espanyola ha estat amb el Real Madrid, el cert és que, també històricament, el Barça ha patit força a mans dels equips espanyols. Durant algunes èpoques, els mateixos àrbitres es van assegurar que el títol de la Lliga es quedés a casa seva, i per això mateix, "Independents" també és un crit al futbol del Barça que està per sobre de totes les polítiques arbitrals.

Sempre que hi ha un partit, s'avaluen quins són els homes més perillosos de cada equip per tal d'anar amb compte amb ells. A l'octubre del 2008, els dos homes amb qui s'havia de vigilar, del Barça i de l'Atlético respectivament, eren Lionel Messi i Sergio "Kun" Agüero. Tots dos de nacionalitat argentina i, també tots dos tenen alguna relació amb el mític Deu (i Déu) Diego Armando Maradona. Diuen que Messi és el seu successor, i el Kun Agüero és el seu gendre. Però aquell dia el Barcelona volia demostrar que era molt més que un equip amb Messi i que, per molt que l'argentí donés a l'equip, el Barça no cometria l'error que cometien molts equips: basar el seu joc en un sol home, que actua de referència per a tothom. Aquell dia, Messi va fer un gol. El Barça, en total, en va fer 6. Aquesta és la màgia del joc en equip. Això es veu molt més clar, si observem el transcurs del partit i els autors dels gols: al minut 2 de partit, Rafa Márquez encetà el marcador, rematant de cap, a la sortida d'un córner. Al cap de poc, l'àrbitre va assenyalar un penal sobre Messi, però no el

va picar l'argentí, sinó que ho va fer el camerunès Samuel Eto'o (recordem que una de les "polèmiques" de l'equip d'aquella temporada va ser que, generalment, tots els equips tenen un responsable de xutar des dels onze metres, però els propis jugadors del Barça van determinar, sembla ser que per un acord dels dos protagonistes, que serien Messi i Eto'o els que xutessin alternativament, un penal per un i el següent per l'altre). Així doncs, Eto'o va convertir una falta dins de l'àrea en el segon per als blaugranes. Pocs minuts després, Messi va picar una falta i va fer un gol de murri que de ben segur que tots recordem: el porter Coupet no havia demanat barrera i estava enganxat al segon pal donant ordres als seus companys quan Messi va xutar una pilota que va entrar davant l'astorament de tot l'equip madrileny i, perquè no dir-ho, també de tots els culés. Només un crack sap aprofitar-se d'un detall així. Llavors va arribar el gol de l'orgull de l'Atlético, de les botes de Maxi Rodríguez i des de fora de l'àrea. El següent gol va ser blaugrana després que Eto'o la baixés amb el pit i fes una gran definició davant Coupet. Andrés Iniesta també va provar sort però el seu xut es va estavellar contra el segon pal, fet que Gudjohnsen va aprofitar rematant el rebot de la pilota i sumant així el 5è gol del Barça. A l'inici de la segona part, concretament al minut 12, l'Atlético va fer sortir el Kun i va entrar Ever Banega, ex del Boca Juniors. Més tard, el Barça també va canviar Lionel Messi, amb una gran ovació del Camp Nou, per Bojan. Eto'o va marxar del terreny de joc, també, i va entrar Thierry Henry. El francès va ser l'autor de l'últim gol del partit, després d'una gran jugada amb Xavi i Bojan. D'aquesta manera, el partit acabava amb un 6 a 1 i amb el Barça demostrant, una vegada més, que era un equip independent.

LA JUGADA EN IMATGES

És fàcil que la paraula "independents" ens faci pensar en assumptes polítics de Catalunya.

Messi i Agüero eren els dos homes més perillosos de l'enfrontament, tot i que cap dels dos va brillar excessivament.

Al final, Guardiola va canviar Messi perquè el públic el pogués ovacionar, com ho va fer incomputables vegades aquella temporada.

LA REPÚBLICA BLAUGRANA CONTRA LA DICTADURA ANGLESA

Jugar amb un objecte similar a una pilota és un fet molt antic. De fet, a la Xina ja ho feien. Però el veritable bressol del futbol tal com el coneixem sempre serà Anglaterra. De fet, a l'inici d'aquest treball (a l'apartat "La prèvia") explico com es va introduir aquest esport a Catalunya: provinent, justament, d'aquesta illa.

No sé si és perquè allà el van crear i li van posar unes normes o senzillament perquè hi tenen potencial, però el cert és que una de les lligues de futbol més potents és la Premier League d'Anglaterra. Per a més inri, si hi ha un equip mític dins d'aquesta lliga aquest és el Manchester United, especialment des que Sir Alex Ferguson va arribar a la seva banqueta ara fa ja 25 anys (va començar l'any 1986). Altres equips habituals a la Lliga de Campions, provinents d'Anglaterra, són el Liverpool, l'Arsenal i el Chelsea. Quan es va publicar aquesta portada, de fet, encara no s'havien jugat ni tan sols els quarts de final. A més d'aquests quatre equips i del Barça, també quedaven dempeus l'Oporto i el Vila-real. Però els redactors d'*El 9* ja intuïen quin equips serien els amos de les següents fases de la Champions. El Barça va passar a semifinals després d'eliminar el Bayern de Munich. El Liverpool es va enfrontar amb el Chelsea i va quedar-se fora de la Champions després d'un 1 a 3 a l'anada i un empat a 4 a la tornada, que lògicament classificava als de Londres. El mític Manchester United, campió de l'edició anterior de la Lliga de Campions, va superar a l'Oporto amb més dificultats de les que semblaven a priori, després d'un empat a 2 a Old Trafford i de la victòria per la mínima al camp de l'Oporto. Per últim el Villareal va ser eliminat per l'Arsenal, capitanejat per Cesc Fàbregas, amb un empat a un a l'anada i 3 gols a 0 l'Emirates Stadium. D'aquesta manera, el titular d'*El 9* va seguir tenint raó perquè, a excepció del Liverpool, els equips de la portada van ser els que van jugar les semifinals. Per tant, el Futbol Club Barcelona amb la seva república blaugrana es va quedar

sol davant de la dictadura anglesa del Manchester United, el Chelsea (el seu rival a semis) i l'Arsenal.

LA JUGADA EN IMATGES

Sir Alex Ferguson, entrenador del Manchester United, és tot un mite de la Premier League pels anys que fa que dirigeix els *red devils*.

L'afició del Liverpool és d'aquelles que posen la pell de gallina quan, al camp, canten tots junts allò de "*you'll never walk alone*" ('mai caminaràs sol').

L'ex-blaugrana Cesc Fàbregas (que recentment ha tornat a l'equip) era el capità dels *gunners*, que també es podien ser rivals del Barça.

RECONQUESTA

La història de la Copa del Rei, com és evident, ha estat lligada també a la política que hi havia al país en cada moment. Va començar a celebrar-se l'any 1903 i, fins al 1932, es va anomenar senzillament *La Copa de S.M. el Rey*. En el període entre el 32 i el 36, aquest títol es deia *La Copa de S.E. el Presidente de la República*. Després de la guerra civil iniciada al 1936, període en el qual

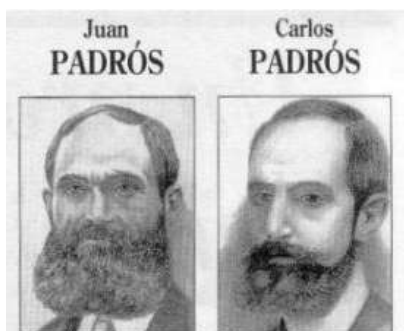
evidentment no es va disputar, es va passar a anomenar-se *La Copa de S.E. el Generalísimo*.

El format actual és de 83 equips participants entre Primera i Segona, els cinc primers de cada grup per Segona B i els campions de Tercera, sempre excloent-ne els filials. El sistema de classificació es basa en tres eliminatòries (on juguen els de Tercera, els de Segona B i els de Segona) i llavors arriben els setzens de final (on s'incorporen els equips de Primera), els vuitens, els quarts, les semifinals i la final. Però en un principi no era així perquè la idea d'aquest trofeu va venir a partir d'un torneig de futbol organitzat pels germans Carlos i Juan Padrós, fundadors del Madrid FC. L'any 1902, els Padrós van organitzar un torneig per celebrar la majoria d'edat del Rei Alfons XIII, anomenat *Copa de la Coronació*. Un any més tard, Carlos Padrós va organitzar un altra vegada un torneig similar, on van participar el Club Espanyol de Barcelona, el Madrid CF i l'Athletic Club (que es va proclamar vencedor). Després d'unes quantes edicions i que s'hi sumessin altres equips, va haver-hi discussions sobre qui havia d'organitzar el torneig: alguns demanaven que ho fes algun òrgan superior regulador mentre que d'altres preferien que se n'ocupés el club vencedor de la darrera edició. Tantes van ser les diferències, que l'any 1910 es van celebrar dos tornejos diferents, organitzats per la *Federación Española de Clubs* i per la *Unión de Clubs*. Mesos més tard es va intentar una unificació amb la *Federación Española*. La prova no va funcionar i el futbol va tornar a estar dividit fins que, al 1913, es va fundar oficialment la *Real Federación*

Española de Futbol. A partir del 1929, la Copa va passar a un segon terme perquè es va instaurar la Lliga espanyola de futbol. Les edicions de Copa, però, es van anar celebrant fins que al 1936 va esclatar la Guerra Civil espanyola. Llavors, el 1937, el València va intentar organitzar una Copa similar amb participants de Llevant i Catalunya sota el nom de *Copa de España libre*. La va guanyar el Llevant UD, però mai no li han reconegut com a vàlida perquè la competició no va ser organitzada per la Federació. Al 39, Franco va tornar a instaurar la Copa: hi podien participar equips d'Aragó, Andalusia, Galícia, Cantàbria, Bilbao, Guipúzcoa i Navarra. No va ser fins al 1940 que van començar a entrar-hi altres equips. A partir de l'edició del 1960/61, el campió es classificava per disputar la desapareguda Recopa d'Europa, organitzada per la UEFA entre diferents campions nacionals. Després de la mort de Franco, la competició es va tornar a anomenar Copa del Rei.

El Futbol Club Barcelona compta actualment amb 25 copes del Rei, sent l'equip que en té més. Durant l'època en què la Copa va ser d'Alfons XIII, en va aconseguir 8: les de 1910, 1912, 1913, 1920, 1922, 1925, 1926 i 1928. Quan la Copa era del *Generalísimo*, el Barça es va fer amb les de 1942, 1951, 1952, 1953, 1957, 1959, 1963, 1968 i 1971. Finalment, des del final de la Dictadura, el club té el títol de campió de les edicions de 1978, 1981, 1983, 1988, 1990, 1997, 1998 i 2009. En possessió, el Barça té els trofeus de 1928, 1971 i 1990 (per aconseguir la victòria en 5 anys alterns) i la de 1953 (per guanyar-la tres anys consecutius).

LA JUGADA EN IMATGES

Juan i Carlos Padrós van ser els germans fundadors del Real Madrid. Carlos també va impulsar la Copa d'Espanya, actualment anomenada Copa del Rei.

L'any 1960, l'Athletic de Bilbao va ser el campió de la Copa del Generalísimo, un dels antecedents de la Copa del Rei.

Guardiola formava part del conjunt de jugadors que havia guanyat l'última copa blaugrana, el 1998.

CIÈNCIA

LA LLEI DEL MÉS FORT

La llei del més fort és una llei o una teoria relacionada principalment amb la teoria de l'evolució darwiniana que anuncia que només sobreviu aquell individu d'una espècie que està més ben adaptat i que, per tant, es converteix per aquest motiu en més fort que la resta. Charles Darwin (1809- 1882) va ser el científic evolucionista més important del segle

XIX. Va estudiar a Edimburg i a Cambridge, amb afany de convertir-se en teòleg. Amb el temps, però, va descobrir que posseïa un gran interès per la naturalesa. Per aquest motiu, l'any 1831 es va embarcar al *Beagle*, un vaixell que feia una ruta per l'Oceà Atlàntic. Passat un temps, el vaixell va arribar a les illes Galàpagos on Darwin va fer un estudi sobre els animals i especialment en diverses espècies d'ocells que tenien el bec de forma diferent depenent del que menjaven. A partir d'aquestes dades, Charles Darwin va començar a engendrar el seu llibre *L'origen de les espècies*, que es va publicar el 1859. Dos dels cinc principals arguments del llibre estan relacionats directament amb l'anomenada "lleï del més fort": en primer lloc, Darwin afirma que la vida es manifesta com una lluita constant per a l'existència i la supervivència; i, en segon lloc, també diu que aquesta lluita per a la supervivència provoca que els organismes que menys s'adapten a un medi natural específic desapareguin i permet que els més ben adaptats es reproduïxin en un procés anomenat selecció natural.

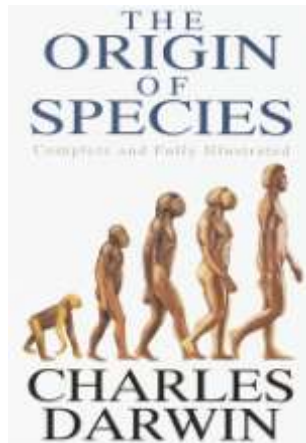
A l'anada de vuitens de final de la Copa del Rei, el Barça va jugar amb uns jugadors que normalment no eren titulars. Eto'o, Puyol, Xavi, Márquez i Valdés es van quedar a Barcelona mentre els altres es desplaçaven cap a Madrid. Caparrós, l'entrenador de l'Atlético, també va reservar un jugador clau per ell com era el Kun, que va començar el partit a la banqueta. La gràcia d'aquest titular és que no es refereix al més fort com aquell que presenta més bons jugadors sinó com aquell que sap adaptar-se per sobreviure que, en aquest cas, suposaria treure un bon resultat de l'anada per assegurar-se també la

tornada i el pas a quarts de final. Per aquest motiu, la llei del més fort m'ha fet pensar en la teoria de l'evolució de Darwin, en la qual preval l'adaptació a la pròpia fortalesa en el sentit físic. Per altra banda, la frase també hauria pogut fer referència a "la llei del més fort" en relació a "la llei de la selva" on mana sempre el més fort però, en la meua opinió, no es tracta d'aquell equip que sigui més fort físicament o tàcticament sinó d'aquell que sap adaptar el seu joc a la situació i a l'entorn. Així és com evolucionen les espècies i així és com es guanya al terreny de joc.

LA JUGADA EN IMATGES

Charles Darwin va ser un dels científics més destacats del segle XX, especialment en el camp de l'evolució humana.

El llibre *L'origen de les espècies* de Darwin conté totes aquelles claus que considerava la base de l'evolució.

Per tal d'adaptar-se a les condicions com enuncia la llei del més fort, l'Atlético va reservar jugadors com Agüero.

EXPRESSIONS TÍPIQUES

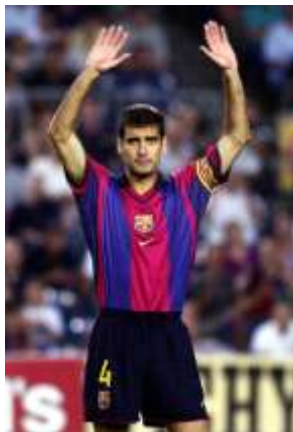
ENLLOC COM A CASA

Josep Guardiola, procedent del Gimnàstic de Manresa, va començar a vestir la samarreta blaugrana l'any 1984. Va jugar a les categories inferiors del Futbol Club Barcelona fins que Johann Cruyff, entrenador del primer equip, el va cridar a les seves files l'any 1991. D'aquesta manera, Pep Guardiola va passar a formar part del mig del camp del *Dream Team* i es va guanyar el títol de “director d'orquestra” a sobre dels terrenys de joc. Només un any després, al 1992, el noi de Santpedor formava part de l'equip que va guanyar la primera Copa d'Europa del Barça a Wembley. També aquell any, Guardiola es va endur la Medalla d'or dels Jocs Olímpics de Barcelona amb la selecció espanyola. Quan Bakero va marxar de l'equip, el braçalet de capità va penjar-se del braç del “4” blaugrana, que era Guardiola. Ell va continuar amb alts i baixos al club fins a l'any 2000, quan va patir una forta lesió que el va mantenir fora dels terrenys de joc durant una bona temporada. L'11 d'abril de 2001, Guardiola va anunciar que marxava del Futbol Club Barcelona per anar-se'n al Brescia, un equip del Calcio. Durant un breu període, també va ser jugador de l'AC Roma, però després va retornar al Brescia, on va compartir vestidor amb jugadors com Luca Toni, actualment jugador de l'Inter de Milà. A l'octubre de 2001, Guardiola va ser acusat de dopatge perquè se li van detectar uns nivells de nandrolona alts, i va ser condemnat a pagar 2.000 euros i a complir 7 mesos de presó. Finalment, no va haver de complir la pena de presó però la batalla legal va durar encara molts anys, fins que al 2007 va ser absolt. Es van aportar les proves que determinaven que el seu cos era el que produïa més nandrolona de l'habitual. Seguint amb el seu currículum esportiu, Guardiola va fitxar l'any 2003 per l'Al-Ahli de Qatar. Dos anys més tard, se'n va anar a formar part dels Dorados de Sinaloa, a Mèxic. El 15 de novembre de 2006 va penjar les botes i, aquell mateix any, Guardiola es va treure el carnet d'entrenador a Espanya.

Concretament el dia 21 de juny de 2007, el de Santpedor va ser anunciat com al nou entrenador del Barça B, l'equip filial del Futbol Club Barcelona. Aquell any, Guardiola va aconseguir l'ascens a Segona B. Un any més tard, el Barça sorprenia al món quan Guardiola va ser designat com al nou entrenador del Primer Equip blaugrana, sense tenir experiència com a entrenador a primera i quan sonaven noms tan potents com els de Mourinho. Per això, els primers partits de Josep Guardiola a la banqueta van ser observats amb lupa. El del dia 13 de setembre va ser el primer partit de Lliga, que els blaugranes disputaven a casa, contra el Ràcing. Els principis sempre costen, i més si són sota la pressió de mirades dels culés que omplen les teves graderies. La tensió encara era més evident després de la derrota a Numància. Mesos després, els numantins podrien presumir no només d'haver estat dels únics que van resistir-se a la invasió romana, sinó també dels únics que van ser capaços de guanyar aquell Barça del triplet.

LA JUGADA EN IMATGES

Pep Guardiola va ser un jugador molt estimat pels culés i la seva partida es va viure amb gran emotivitat.

Guardiola va anar a jugar al Brescia (Itàlia). Així va començar el seu periple per diversos països.

Un dels mítics '4' blaugranes, el noi de Santpedor, va tornar a casa per entrenar el Barça B i, un any després, el primer equip (la imatge és de la darrera presentació).

L' "ENFANT TERRIBLE"

Inicialment, l'expressió francesa "*enfant terrible*" s'utilitzava per fer referència a aquells infants que feien preguntes incòmodes o vergonyoses als adults (especialment als seus pares). Amb el temps, però, l'expressió va passar a fer-se servir en el món artístic per designar aquelles persones que no seguien la ideologia ortodoxa, que eren innovadores i de vanguardia. Per aquest motiu, el tercer

President dels Estats Units d'Amèrica, Thomas Jefferson, es referia així a l'arquitecte Pierre Charles L'Enfant. Aquest il·lustre francès va ser l'encarregat d'idear el sistema de carrers de Washington DC, a principis del segle XIX. Era un personatge idealista i molt tossut, motiu pel qual Jefferson va començar a utilitzar l'expressió "*enfant terrible*" per a ell.

El titular, però, es refereix a un altre "*enfant terrible*". Franck Ribéry és un migcampista que juga al Bayern de Munich amb el '7' a l'esquena. Va néixer el 7 d'abril de 1983 a Boulogne-sur-mer (França). Quan tenia dos anys va patir un accident de cotxe que li va deixar nombroses cicatrius a la cara, fet pel qual el seu sobrenom és *scarface* ('cara tallada' en anglès). Ha jugat en equips importants com ara el Galatasaray turc, on va destacar probablement més per les seves actuacions fora del camp que pel que va fer-hi a dins, tot i que va fer un bon treball. Després va anar a l'Olympique de Marsella fins al 2007, any en què va fitxar pel Bayern de Munich. Va ser el fitxatge més car de la Bundesliga perquè, tot i que el club no va voler donar xifres oficials, els rumors apuntaven que els va costar un 25 milions d'euros més 4 més en el cas que el Bayern es classifiqués per a la Champions 2007/08.

A la Lliga de Campions 2008/2009, el Bayern es va enfrontar al Barça a vuitens de final i un dels homes de més perill d'aquesta trobada era Franck Ribéry. Al final, el francès només va fer un gol i va ser a la tornada, que va acabar amb un empat a 1. Com que a l'anada el Barça ja s'havia assegurat la classificació amb 4 gols a 0, el gol de Ribéry va ser, d'alguna manera, una mica d'honor per els alemanys.

El nom de Franck Ribéry va sonar durant molt temps com un possible fitxatge per al Barça, especialment a la temporada 2009/10. A partir del març de 2009, es van començar a disparar les notícies que deien que el Barça ja tenia lligat el francès per uns 30 milions i amb el traspàs de Bojan. Fins i tot des d'Alemanya especulaven amb aquesta possibilitat. Llavors, l'Inter de Milà va fer la seva oferta per Ribéry. També ho va fer el Real Madrid, que estava disposat a deixar anar alguns dels seus jugadors en l'operació. El club blanc va estar intentant aquest fitxatge tot l'estiu i, fins i tot, en el mercat d'hivern però, al final (i com passa sovint en el futbol), tot es va quedar en anècdota perquè Franck Ribéry segueix essent el '7' del Bayern.

LA JUGADA EN IMATGES

Pierre Charles l'Enfant va ser un arquitecte francès conegut per la seva tossuderia i que, per aquest motiu, era anomenat « *enfant terrible* ».

L'estructuració de la ciutat de Washinton DC, capital dels Estats Units, va ser obra de "L'Enfant".

Ribéry és un home veloç i ferotge en l'atac, conegut també pels seus atacs de geni.

ESPECIALITAT DE LA CASA

El 27 de setembre de 2008 era dia de derbi a Barcelona. El Real Club Deportivo Espanyol i el Futbol Club Barcelona s'enfrontaven amb Bartolomé 'Tintín' Márquez i Josep Guardiola a les respectives banquetes. Era el primer derbi de tots dos com a entrenadors del primer equip, però també tots dos coneixien bé els seus clubs des de les categories inferiors, és a dir, coneixien bé "la casa". Pep Guardiola es

va formar a la Masia, residència del planter blaugrana i, anys més tard, va entrenar el filial del Barça. 'Tintín' Márquez també havia entrenat alguns equips filials de l'Espanyol. Per tant, Espanyol i Barça aposten pel seu planter. De fet, si hem de ser justos, són els blaugranes els qui tenen més anomenada en aquest aspecte. Amor, Guardiola, Puyol, Xavi, Valdés, Messi, Iniesta o Cesc només són alguns dels futbolistes que s'han criat al planter blaugrana. Tots ells, excepte Cesc, van viure una temporada a La Masia de Can Planas: tota una institució blaugrana. Es tracta d'una masia de l'any 1702, però no va ser fins al 1979 que es va convertir en la residència d'alguns jugadors. Tot i això, Can Planas actualment només tenia capacitat per a 12 nois i noies, i els altres 48 havien de dormir al Camp Nou, en unes habitacions al Gol Nord, on hi accedien per la porta 84. La Masia està pensada per a nois i noies de 12 a 19 anys que juguin als equips inferiors del Barça, ja siguin de futbol de bàsquet, d'hoquei o de les altres seccions. Els joves entrenen a la tarda i al matí van a l'escola, per poder compaginar l'esport amb els estudis. A la final de Wembley, 13 dels jugadors blaugranes s'havien format al planter. L'"especialitat de la casa" blaugrana són, sense dubte, els migcampistes ofensius com Guardiola, Iniesta, Xavi o Cesc, que habitualment porten el '4' a l'esquena. Actualment, el Barça traslladarà tots els nois i noies a una nova Masia situada a la Ciutat Esportiva Joan Gamper. Allà, hi haurà 42 habitacions repartides en 5 plantes i un total de 5883 metres quadrats, que permetran allotjar uns 83 esportistes. La millora serà impressionant, tot i que es perdran les vistes al Camp Nou que els joves tenien des de les seves habitacions de La Masia, que està a tocar de

l'estadi. Per altra banda, l'Espanyol també compta amb equips base, que són els següents: pre-benjamí, benjamí B, benjamí A, aleví B, aleví A, infantil B, infantil A, cadet B, cadet A, juvenil B, juvenil A i Espanyol B (filial), exactament els mateixos que el Barça i que tots els equips importants que compten amb planter. Tots dos equips, a més, tenen una escola pels més petits, la de l'Espanyol va des dels 5 anys fins als 14 mentre que la del Barça és més reduïda i només ofereix des dels 6 anys fins als 11. Totes dues estan pensades per a nens i nenes que vulguin aprendre a jugar a futbol i, tot i que no es poden fer proves específiques per entrar als equips base, alguns especialistes del club observen els petits. Per això, “especialitat de la casa” fa referència al fet que tant el Barça com l'Espanyol van sortir aquell dia al camp amb molts jugadors del planter. Aquell dia, però, també va ser un homenatge a l'estadi Lluís Companys, que els blanc-i-blaus van deixar per anar-se'n a Montjuïc. No hi havia millor manera d'acomiar el camp que fent-hi jugar aquells que van créixer a la casa.

LA JUGADA EN IMATGES

La Masia de Can Planas ha estat un punt de referència per moltes generacions de joves que somiaven amb jugar al Camp Nou.

Jugadors com Valdés, Iniesta o Puyol (tots tres són en aquesta fotografia) van viure una temporada a La Masia.

L'any 2011 s'ha inaugurat una nova “masia” a la Ciutat Esportiva Joan Gamper, que permetrà allotjar molts més nois i noies.

MÚSICA

UNA PEDRA EN EL CAMÍ

“Una piedra en el camino me enseñó que mi destino era rodar y rodar”. Aquestes paraules pertanyen a la cançó “El Rey” de José Alfredo Jiménez Sandoval. Aquest músic mexicà va ser un dels màxims exponents de les tradicionals ranxeres. “El Rey” (anomenat així justament per aquella cançó) va néixer l’any 1926 i va morir al 1973, a causa dels

excessos que havia comès en vida. Tot i que el primer referent que en pot venir al cap és aquest, existeix un conte breu que porta per títol, justament, “La pedra en el camí”. Diu així: *“Hi havia una vegada un home molt ric que vivia en un castell prop d’un petit poble. Aquest home organitzava moltes festes pels habitants de la zona però, tot i això, ells mai estaven contents perquè tenien molta feina i no eren feliços fent-la. Per aquest motiu, un dia aquest home tan ric va fer posar una pedra enorme al bell mig d’un camí que hi havia prop del poblet i pel qual passava molta gent. El primer de trobar la pedra va ser un vaquer que duia la seva millor vaca lligada al braç amb una corda. Quan l’home va veure la pedra gegant va pensar que l’hauria de treure, però li va fer mandra i se les va empescar per rodejar-la i no haver de fer feina. El segon que va passar també va fer el mateix i així successivament. Mentrestant, l’home ric estava amagat a prop observant com els habitants del poble es queixaven però ningú no hi feia res. Cap al capvespre, per aquell camí hi va passar el fill petit del moliner que, en veure la pedra es va dir a ell mateix que s’estava fent fosc i algú s’hi podia fer mal, a la nit. Per això, es va acostar a la pedra i es va dedicar amb totes les seves forces a apartar-la. Un cop la va tenir treta, va trobar que a sota hi havia un petit clot, a la terra, amb una gran bossa de monedes d’or a dintre. Enganxada a la bossa hi havia una nota que deia ‘aquest or és per qui tregui la pedra’. El noi va marxar ben feliç cap a casa seva amb la seva recompensa i l’home ric també va tornar cap al seu castell, content d’haver trobat algú treballador i que es preocupés pels altres”.*

Una pedra en el camí sempre és una dificultat. El Barça de la temporada 2008/2009 no va tenir gaires pedres en el seu camí, però sí que n'hi va haver alguna. El dia 23 de novembre de 2008 el Barça va empatar a un gol contra el Getafe. D'aquesta manera, trencava la seva ratxa en la Lliga, on des de la tercera jornada no deixava de guanyar. De totes maneres, els blaugranes no van tenir gaires pedres al camí de la Lliga: només van perdre en cinc ocasions: contra el Numància en la primera jornada, contra l'Espanyol per 1 a 2 el dia 21 de febrer, contra l'Atlético de Madrid en un partit boig que va acabar amb un 4 a 3 el dia 1 de març, contra el Mallorca amb un 2 a 1 el 17 de maig i, finalment, contra l'Osasuna a la penúltima jornada de Lliga després d'un gol dels visitants. El Barça també va empatar en algunes ocasions: en total, ho va fer a un gol en tres ocasions, la primera a la segona jornada contra el Racing; la segona és la que correspon a la portada, contra el Getafe i la darrera va ser contra el Deportivo a l'última jornada de Lliga.

LA JUGADA EN IMATGES

José Alfredo Jiménez Sandoval era anomenat "El Rey" i les seves cançons són tota una icona a Mèxic.

El primer partit dels blaugranes a la Lliga, a Numància, va acabar amb una derrota que va disparar algunes alarmes a l'entorn.

Aquestes van ser les alineacions del Barça i de l'Osasuna en la segona jornada. Els blaugranes també van ensopegar aquell dia i només van aconseguir un punt.

LA DANSA DE LEO

Fa anys que es diu que el futbol és com una dansa. Però, quines són les danses del futbol? El primer que em ve al cap són les celebracions dels gols. Al llarg de la història hi ha hagut celebracions molt curioses, però també n'hi ha hagut moltes que eren danses tradicionals de la zona d'origen del futbolista (especialment d'Àfrica i del Brasil). El primer futbolista que va ballar en la celebració d'un gol va ser Roger Lilla, en el partit que enfrontava Camerun i Colòmbia al Mundial del 1990 a Itàlia. Lilla va marcar un gol que desencallava un partit complicat per totes dues bandes de manera que, en una arrancada de passió, el camerunès es va apropar al còrner, va agafar el pal i va començar a ballar amb ell. D'aquesta manera, es va convertir en un pioner en les celebracions dels gols. Anys més tard, un altre africà, en aquest cas Papa Bouba Diop, també va marcar un abans i un després en les celebracions. Era el partit que enfrontava Senegal amb França en el Mundial de Corea-Japó 2002. El senegalès va marcar un gol després d'un rebot i, amb l'emoció, es va acostar a la banda, es va treure la samarreta, la va deixar a terra i va cridar els seus companys. Al cap d'uns segons, uns quants futbolistes estaven ballant una dansa tribal al voltant de la samarreta de Bouba Diop. Però si hi ha unes danses que els culés recordem són les de Ronaldinho. Els brasilers també han estat uns dels grans impulsors de ballar en les celebracions dels gols. Moltes vegades, les dianes de la selecció *canarinha* converteixen els camps de futbol en autèntiques pistes de ball. Ronaldinho va aprofitar aquesta facilitat per la dansa en moltes campanyes publicitàries on apareixia dansant amb la pilota. D'aquí en va sorgir un ball anomenat "Konami". Va néixer a la Costa de Marfil com el resultat de les imitacions de Drogba i de Ronaldinho amb la pilota als peus. Per tant, no només el futbol pot tenir dansa en les celebracions sinó que els moviments dels seus jugadors es poden considerar, de vegades, una dansa. Aquest titular, va més encaminat cap a la segona opció: Lionel Messi no

és dels que ballen quan fan un gol, però sí que és dels que balla amb la pilota als peus. A Argentina, quan comenten les seves jugades, fan servir una expressió molt bonica: “*Messi la baila*”. Es refereix al fet que Messi fa ballar la pilota i a que ell mateix l’acompanya amb els seus moviments. Aquell 26 de novembre, l’argentí no només va fer ballar la pilota, sinó que també va fer ballar a tota la defensa de l’Sporting de Lisboa. Aquesta habilitat del davanter, sovint provoca que hi hagi un ball de cames en el qual, generalment, alguna s’escapa i li fa una falta a *la pulga*. Però Messi no s’atura i segueix ballant, i segueix fent ballar les pilotes i les defenses. I també segueix fent ballar el públic amb les celebracions dels seus gols, encara que ell, en aquell moment, només estigui pendent d’aixecar els braços cap al cel i d’abraçar els seus companys.

LA JUGADA EN IMATGES

El primer en ballar per celebrar un gol va ser Roger Lilla, que no va dubtar a convertir el pal del còrner en la seva parella.

Un altre dels balls mítics va ser el de Bouba Diop amb els seus companys envoltant la samarreta.

Ronaldinho va destacar sempre pels seus malabarismes amb la pilota, comparats amb la dansa.

FESTIVAL DE BENIDORM?

El titular conté una pregunta retòrica i fa referència a un dels festivals més coneguts de música espanyola: el Festival Internacional de la Cançó de Benidorm. Es va celebrar quasi cada estiu, amb un parell d'excepcions, des del 1959 fins al 2006. Es va suprimir perquè ja no resultava atractiu ni per al públic ni per als mitjans. Però durant el temps que es va fer, es va convertir en un lloc de referència per tots

els cantants espanyols, especialment als anys 60, als 70 i als 80. Normalment, es retransmetia per TVE o per Telecinco i era presentada per personatges molt coneguts. A partir de l'any 2004 es va convertir en Internacional, com el seu referent, el Festival de la Cançó de Sant Rem o *della canzone italiana*. Alguns dels guanyadors del Festival de Benidorm van ser Raphael (1962), Julio Iglesias (1968) o el Dúo Dinámico, que va aconseguir la segona posició en diverses ocasions. També hi van participar artistes de la talla de Joan Manuel Serrat, Karina, Rita Pavone o Camilo Sesto, grans icones de la seva època. A tall de curiositat, cal dir que a la primera edició d'aquest festival, al 1959, un tal José Guardiola va tenir un gran èxit amb la seva cançó "*La montaña*".

El Barça, és clar, no havia d'anar a Benidorm per assistir a aquest festival, que tampoc es feia ja, sinó per enfrontar-se a l'equip d'aquesta ciutat. El Benidorm, que estava a Segona B, va ser el primer rival dels blaugranes a la Copa del Rei. Però el partit no va ser precisament un festival: el Barça va tenir veritables dificultats a setzens de final contra el Benidorm. El partit va ser força gris i els jugadors de Guardiola van trobar traves constantment. No va deixar de ploure i el joc estava força encallat. Finalment, Bojan va fer un gol que va servir als culés per estar una mica més tranquils. Tot i que sempre s'ha dit que la Copa és la competició menor, aquell Barça ho volia guanyar tot. El partit de tornada també va acabar únicament amb un gol blaugrana i, d'aquesta manera, l'equip es va classificar pels vuitens de final que jugaria contra l'Atlético de Madrid.

LA JUGADA EN IMATGES

L'actriu Concha Velasco era la protagonista de la pel·lícula *Festival de Benidorm*, de l'any 1960.

Raphael va ser un dels grans premiats de la història d'aquest festival. La imatge és de l'edició de 1962.

Les platges de Benidorm, amb festival o sense, sempre han estat un gran reclam turístic estival.

SONAREN SIS CAMPANADES

L'any 1973, el Barça portava catorze anys sense guanyar cap Lliga. Els culés estaven desesperats fins que va arribar el fitxatge de l'holandès Johann Cruyff. Aquella temporada, per fi, el Futbol Club Barcelona va poder aixecar una Lliga després de tants anys de sequera. Per commemorar aquesta alegria immensa i la històrica victòria davant del Madrid per 0 gols a 5, al Bernabéu, el grup català del moment, La Trinca, va escriure la cançó "Botifarra de pagès!". Justament pensant en les 5 dianes a l'estadi *merengue*, la cançó deia "Sonaren cinc campanades allà a la Porta del Sol" (El cert és que també deia: "quatre ens les han tornades però encara guanyem d'un gol", fent referència a la final de la Copa del 74, que els del Madrid es van endur amb un 4 a 0 contra els blaugranes). La cançó diu així:

*Catorze anys de passar gana,
catorze anys d'anar fent figa,
potser si que eren molt anys
catorze anys sense una lliga.*

Un, dos, tres, botifarra de pagès !

*Quan la cosa no funciona
no ens ve pas de cent milions,
i com que la bossa sona
hem portat a Barcelona
les millors cuixes del món.
Si tot va millor que abans,
gastar duros no ens espanta,
ja ho diem els catalans
que pagant Sant Pere canta,
amb permís dels capellans.*

*La senyera ja voleia amb gran eufòria,
la tenora llença al vent son cant joíós,
recordant un gran moment de nostra història,
celebrant un cinc a zero gloriós !*

*Sonaren cinc campanades
allà a la Porta del Sol,
quatre ens les han tornades,
però encara guanyem d'un gol.
Com veieu, qui no es conforma
és ben bé perquè no vol ...*

Un, dos, tres, botifarra de pagès !

*I ara els culés de veritat
ens volem gastar els bitllets,
comprant discos, ninotets
i cançons de qualitat,
pòsters, pintures i calçotets.*

*Mentre ragi la mamella
ens voldran per fer titella*

*I arribaran a inventar-se
desodorant per l'aixella
que porti els colors de barça.*

*I ara cantaires, ve lo principal,
Au, prepareu-vos pel cor final.*

*Cruyff, Cruyff, Cruyff...
Qual vulgar cor de granotes
"ensalcem" les teves potes,
jugador sensacional.*

*Ja ningú no se'n pot riure.
Visca Catalunya !
Visca el Barça i en Montalt !*

*Catalanistes, ajunteu-vos
que ara es pot, gracies al futbol,
cridar ben fort fins escanyar-se
som i serem ... socis del Barça
tant si es vol, com si no es vol ! (x2)*

A més, el videoclip d'aquesta cançó pica l'ullet constantment als culés amb imatges com ara la de la Masia de Can Planas quan la cançó diu "botifarra de pagès". I és que La Trinca va ser un conjunt molt catalanista que posava èmfasi en els aspectes de la Terra. Era un grup format per Josep Maria Mainat, Miquel Àngel Pasqual i Toni Cruz que va triomfar especialment a la dècada dels 70 i a principis dels 80. Les seves cançons eren de crítica social i política, abordada

sempre amb humor i amb unes posades en escena molt divertides. En total, el grup va treure al mercat 30 discos entre el 1969 i el 1989. A més, l'any 1970 van ser el primer grup de l'Estat espanyol en fer un videoclip amb la cançó "Tots som pops". La Trinca també va tenir diversos programes d'humor a la televisió fins que es van retirar per dedicar-se al món de la producció audiovisual. L'any 2007 va sortir un disc que recopilava les seves millors cançons i, al 2009, es va estrenar un programa a TV3 que es deia "Buscant La Trinca" i que consistia en trobar tres homes que actuessin com La Trinca d'aquella època en diversos concerts pels pobles i en una pel·lícula del grup. Justament els concursants d'aquest programa van fer una nova versió de la cançó "Botifarra de pagès!" al març de 2010 per celebrar els títols que el Barça havia guanyat l'any anterior (les sis Copes) i el 2 a 6 al Bernabéu. La nova versió de la cançó és la següent:

*Ploro encara d'emoció
i no em baixa la trempera,
recordant els campions
gladiadors de la pedrera.
Qui es podia imaginar,
començant la temporada,
arribar-ne a guanyar sis,
sis copes d'una tirada.
Un, dos, tres, botifarra de pagès!
Vet aquí quina alegria,
el xicot de Santpedor,
va sortir de la Masia,
el millor centrecampista
que ara fa d'entrenador.
I amb un equip fet a mida
els hem anat vacil·lant
amb tota l'artilleria
perforant la porteria
del que se'ns posi al davant.
Els merengues encegats tots per l'eufòria
xulejant els nois anaven de sobrats.
La Cibeles ben guarnida per la glòria,
i el dos-sis els va deixar ben "xorrejats".
Sonaren sis campanades
allà a la Porta del Sol.
Sonaren dues vegades,
per les copes i els sis gols.
Pels carrers es comentava:
"Me voy a hacer del Alcorcón".
"No, hombre, no!"
Un, dos, tres, botifarra de pagès!*

*I ara els culers de veritat
 ens escurem les butxaques
 per veure el partit pagant,
 amb la colla o amb l'amant,
 que ara diu que és molt del Barça.
 I quan s'acaba el partit,
 a darrera del Camp Nou
 n'hi ha que mengen botifarra,
 n'hi ha que mengen botifarra,
 i una truita de dos ous.
 I ara cantaires ve lo principal,
 au preparem-nos pel coro final.
 Pep, Pep, Pep, Pep....
 I ara anem per les Europes
 com l'equip de les Sis Copes
 amb l'orgull culer ben alt.
 Ens la porta a tots ben fluixa
 si el Cristiano ensenya cuixa
 perquè "no estamos tan mal".
 Catalanistes desfoguem-nos
 que ara es pot gràcies al futbol,
 cridar ben fort fins escanyar-se
 som i serem... socis del Barça
 tant si es vol com si no es vol!
 Tant si es vol com si no es vol!*

Els que van cantar aquesta cançó van ser, justament, els sis finalistes del concurs televisiu. Sembla que el 6 és un bon número per al Barça.

Però també hi ha un altre detall que és força curiós: un dia abans d'aquesta portada, el 2 de maig de 2009 (dia del partit al Bernabéu), *El 9* titulava "Som i serem", paraules que també es corresponen a la lletra de la cançó original (i de la còpia) de "Botifarra de pagès!". Sembla que els d'*El 9* tenien la premonició que aquell seria un dia per recordar, un dia tan mític al Bernabéu com només ho havia estat abans aquell 0-5 de Cruyff, Migueli i Sotil, entre d'altres grans jugadors.

LA JUGADA EN IMATGES

Josep Maria Mainat, Toni Cruz i Miquel Àngel Pascual (de dreta a Esquerra) formaven La Trinca.

Pel Barça, l'arribada de Cruyff va suposar un punt d'inflexió. Va ser l'inici del *Dream Team*.

Buscant La Trinca va ser un programa de televisió destinat a trobar La Nova Trinca. Aquests són els seus components.

PUBLICITAT

ELS PETITS CANVIS SÓN PODEROSOS

Aquest titular correspon a una frase mítica de mitjans de comunicació catalans dels anys 90, perquè era el lema del Capità Enciam, un personatge de TV3 encarnat per Pep Parés (actual director d'Amnistia Internacional a Catalunya). Aquesta espècie d'heroi protagonitzava episodis amb un o dos esquetxos per conscienciar els més petits, i també els grans, de la importància de portar a

terme un bon reciclatge. Tot això es feia a partir de la paròdia dels superherois convencionals. En definitiva, es tractava d'una campanya en benefici de l'ecologia per mitjà de l'humor.

Però els petits canvis de Guardiola no donaven lloc a la paròdia. El titular es refereix a les modificacions que Pep Guardiola va introduir, dins i fora del camp, al Barça amb la seva arribada. El cert és que el de Santpedor va seguir força el mètode Rijkaard, però amb unes lleugeres variacions que van suposar un gran canvi final. En l'aspecte del joc, va seguir amb el 4-3-3 de l'holandès i amb l'afany de persecució dels davanters als defenses contraris per no deixar construir el joc dels rivals. Per tant, la clau seguia sent la pressió al rival des de la primera línia de joc. Però si, per fer-ho, Rijkaard comptava especialment amb Henry, Eto'o i Messi, per l'entrenador català Samuel Eto'o no va ser important ja des de l'inici. Per aquest motiu, Bojan va seguir al primer equip (l'any anterior, el de Linyola jugava amb el camerunès i el francès durant les lesions de Messi). A la defensa hi van haver grans canvis amb el fitxatge de Piqué i d'Alves (un lateral dret amb moltes ganes d'atacar). Per altra banda, al mig del camp, Xavi i Iniesta es van apropar a l'àrea per tenir més arribada. En línies generals, es tractava de deixar de banda el joc de molt de toc i d'esperar un forat en la defensa rival per passar a jugar amb velocitat servint-se, especialment, dels tres petits: Xavi, Iniesta i Messi. A més a més, en els entrenaments, el Barça va provar també la defensa de tres però, sobretot, va apostar molt pel joc d'estratègia, que a l'època Rijkaard quasi no s'entrenava.

Calia posar èmfasi especial als còrners i a les faltes. Però les petites variacions del joc no van ser el que va canviar més a l'equip, sinó que ho van fer les altres regles. La filosofia Guardiola representava un gran compromís per part de tots i de cadascun dels jugadors de l'equip: posar el conjunt en primer lloc sempre. “Qui no rendís prou o no s'esforcés- ho deia Guardiola- aniria fora de l'equip per deixar el seu lloc a un altre. Ho va fer bé Messi que, en un determinat moment de l'estiu de 2008, va prioritzar el Barça a la seva selecció i, per aquest motiu, va rebre les crítiques dels argentins durant molt temps. Però, a canvi, va demostrar la seva fidelitat al club on va créixer. Després que la FIFA li digués que li tocava competir amb la seva selecció, Lionel Messi es va desplaçar amb l'*albiceleste* sense cap problema. No era una qüestió de lleialtat al seu país sinó de compromís amb el seu equip i amb el nou projecte. Tornant als canvis del nou entrenador, Guardiola també va establir un codi de disciplina que contenia multes per aquells que arribessin tard o que sortissin a les nits fins més tard de les 12. Aquestes modificacions van ser aplaudides per la premsa i pels aficionats, que sentien que calia mà dura dins del vestuari. Per altra banda, una altra de les claus del tècnic va ser la motivació dels seus jugadors: Guardiola sempre ha dit que els elogiarà i respondrà per ells sempre que ells s'esforcin en el seu treball. Finalment, l'entrenador també tenia dues novetats més: la primera consistia en proporcionar una gran preparació física als seus jugadors, amb control alimentari inclòs i, la segona, era la incorporació de la tecnologia a la preparació pels partits: mirant vídeos del rival amb els jugadors, ensenyant-los les seves errades per mitjà audiovisual i, fins i tot, motivant-los amb vídeos, com el de la final de Champions a Roma (veure la portada “Valen un Imperi”).

LA JUGADA EN IMATGES

El capità enciam va ser una figura de TV3 que pretenia conscienciar sobre la vida sostenible.

Amb l'arribada de Guardiola a la banqueta, es va canviar molt poc l'esquema de Rijkaard.

Un dels canvis va ser entrenar l'estratègia, fet que va permetre gols com el de Puyol en el 2-6 al Bernabéu.

CULTURA POPULAR

EL CAP ÉS PER DEFENSAR

Aquest titular rememora la cançó popular recollida per Joan Amades que porta per títol “El cos”. Aquesta peça musical té unes estrofa que diu “el cap és per pensar”. La cançó sencera, diu així:

*Els ulls són per mirar,
les mans per agafar.
El cap és per pensar
i el cor per estimar.*

*Els dits són per tocar
i els peus per caminar.
El nas, per olorar;
La boca, per parlar.
La llengua, per tastar;
les dents, per mastegar.
Orelles per sentir...
T'ho torno a repetir!*

Joan Amades i Gelats va néixer l'any 1890 i va morir el 1959. Va ser un gran etnòleg i folklorista que es va dedicar, principalment, a posar per escrit molts aspectes de la cultura catalana tradicional. Va néixer i créixer al barri del Raval de Barcelona, on treballava com a llibrer als Encants de Sant Antoni. Tot i els seus problemes de visió, va llegir molts dels llibres amb què treballava i va ser totalment autodidacte. Va ser membre de l'Ateneu Enciclopèdic Català i del Centre Excursionista de Catalunya, on va ser també el President del Folklore. Va actuar al nostre país com a promotor de la llengua esperanto (una llengua

construïda per l'ésser humà, conscientment, sense ser el resultat de derivació d'altres llengües, per més informació, vegeu "l'Escalfament: la llengua" apartat "Què és la llengua?") i va ser el President de la Federació Catalana d'Esperantistes. Anys més tard, es va començar a interessar per l'etnologia (la ciència que estudia els costums i les tradicions d'un poble per mitjà de la seva gent). Els seus treballs van ser bàsicament d'imatgeria popular, de dialectologia, de llegendari i de calendari tradicional. Cap als anys 30 va començar a publicar els seus treballs i a participar en diversos programes radiofònics. També va treballar en la secció d'etnografia del Museu Arqueològic de Barcelona durant el període de la Guerra Civil. L'any 1974 va patir una hemiplegia, que li va paraitzar la meitat del tronc i les seves extremitats corresponents, però malgrat això va seguir escrivint i recopilant informació. Amb l'ajuda de la UNESCO, va unir el material necessari per fer el *Costumari català* (1950-56) i el seu llibre pòstum, el *Folklore català*. Cap al final de la seva vida, es va dedicar a assistir a diverses conferències a l'estranger sobre la cultura catalana. Alguns dels seus llibres més importants van ser *Les diades populars catalanes* (1932-1949), *Les 100 millors cançons populars de Nadal* (1949) o el *Refranyer català comentat* (1951).

Com he dit, la cançó que recollia Amades es titula "El cos". Aquesta és una de les bases dels centrals del Barça, la seva preparació física i les seves qualitats. Evidentment, quan el diari titula "el cap és per defensar" es refereix al fet que els defenses centrals del Barcelona són capaços, tots cinc, de pensar sobre el terreny de joc. Per les seves qualitats, de fet, no només utilitzen el cap per pensar: tots aquests jugadors, potser el més fluix és Milito, tenen grans capacitats pel joc aeri i per controlar-la amb el cap. Primer de tot, Carles Puyol té una gran força física i aporta disciplina sobre el terreny de joc. Sempre es sacrifica per l'equip i aporta la seva capacitat de tallar el joc dels rivals secament. És bo en el joc aeri tot i que no és gaire alt (fa 1 metre i 78 centímetres). Puyol és un líder i pot jugar també en qualsevol dels laterals. Pel que fa a Cáceres, una nova incorporació d'aquella temporada, cal dir que també té un gran poder en el joc aeri, a més de ser veloç i agressiu (de vegades, un pèl massa). L'uruguaià pot actuar també de lateral esquerra i de centrecampista de contenció. Gerard Piqué, una altra incorporació d'aquella temporada, és el central de més envergadura perquè pesa 85 quilograms i

medeix 1 metre i 92 centímetres. Té un joc aeri excel·lent, aplicable a la ofensiva i pot actuar també de pivot per davant la defensa, com va fer quan jugava al Saragossa. Rafa Márquez és un jugador molt tècnic amb una bona anticipació enfront del rival. Llança molt bé les faltes i és bo en el contraatac i en les rematades de cap. Finalment, Gabriel Milito és un central autoritari i contundent que es col·loca molt bé sobre el terreny de joc i que construeix bé el joc per l'equip. Tot i això, l'argentí no va tenir gaire sort al Barça per les greus i llargues lesions que va patir cap al final de la seva etapa blaugrana.

LA JUGADA EN IMATGES

Joan Amades va ser una de les grans figures del folklore català contribuint a la seva conservació i transmissió.

El Barça tenia defenses molt forts físicament i, a nivell general, amb solvència i bon joc aeri.

Un dels millors amb el cap és Carles Puyol, que no dubta mai en saltar per atrapar una pilota.

MÓN CLÀSSIC

LA VIA CATALANA

Les vies romanes eren els camins que formaven part d'una xarxa de comunicacions terrestres que duia a Roma (veure portada "El camí que porta a Roma"). La via catalana de prop de casa nostra per excel·lència sempre ha estat la Via Ànnia del Capsacosta (existeix una altra Via Ànnia que comunicava Àdria amb Aquileia). Aquest camí es troba al Nord de Catalunya i comunica la zona dels Pirineus

amb la collada d'Ares i finalitza a Galícia, on s'enllaça amb la Via Augusta. Per tant, la Via Ànnia és una ramificació de la gran Via Augusta, que és la que va des de Roma fins a les Columnes d'Hèrcules, a l'estret de Gibraltar, travessant els Pirineus i resseguint la costa Mediterrània. Així doncs, la Via Augusta va ser la calçada més llarga de l'època, amb 1500 km, i es va convertir en l'eix principal de la Península Ibèrica. Però tornant a la Via Ànnia del Capsacosta, cal destacar que es va construir bàsicament per tal de poder recollir materials de construcció a les muntanyes dels Pirineus, com ara les pedres que s'extreien de les pedreres de la zona. Aquest recorregut està molt ben conservat i és per aquest motiu que la Via s'ha convertit en una zona molt concorreguda pels excursionistes, ja que no té massa dificultat i es pot gaudir d'unes vistes magnífiques. Comença més o menys a la zona de Banyà i acaba a Sant Pau de Segúries.

"La via catalana" també és la manera del Barça d'arribar a Roma. No és només un camí, és una via construïda amb la filosofia blaugrana que ha de portar als culés a la ciutat d'on neixen i on moren totes les vies. La via és clara, hi ha un camí per seguir: es tracta del que Guardiola va marcant. El Barça no podia perdre de vista el seu objectiu, però tampoc havia d'oblidar la seva manera de jugar. Cal adaptar-se a les situacions sense perdre la identitat. Gus Hiddink declarava que ell havia estudiat molt el Barça i que no els podien sorprendre, i va ser cert. El problema que sorgeix quan un equip es manté sempre en la

seva línia és que no pot confiar en les sorpreses sinó en la constància i en els resultats de la perseverança. El partit va acabar amb un empat a 0 i tothom va patir. La tornada, encara va ser més espectacular: Essien va fer un gol pels *blues* al minut 9 de partit. L'1 a 0 es va mantenir durant els 90 minuts i durant 3 minuts més d'afegit. Molts culés ja no tenien esperança... però llavors va arribar el miracle d'Stanford Bridge. Xutant més amb el cor que amb el cap, amb l'escut que amb la tàctica, Andrés Iniesta la va engaltar des de fora de l'àrea. A partir d'aquell moment, quasi la meitat dels culés ja no recorden res més. L'eufòria del moment, de saber-se a la final, de veure l'atac de fúria d'Iniesta (realment molt poc habitual en ell) i a Guardiola perdent els papers mentre cridava i corria per la banda va fer que aquell es convertís en un moment per a la història. Costava de trobar les paraules per definir el que acabava de passar. "Monumental!" va ser el titular d'*El 9* l'endemà... però tots els adjectius es quedaven curts. No només va ser el fet d'arribar a Roma sinó per com s'hi va arribar. I és que el Barça va plantar-s'hi a la seva manera, per la via catalana.

LA JUGADA EN IMATGES

La Via Ànnia o del Capsacosta és una calçada romana que es conserva en molt bon estat (per l'època) i on es practica el senderisme.

Guardiola seguia donant les mateixes explicacions a les rodes de premsa, sent fidel sempre al seu estil.

El gol d'Iniesta a Stamford Bridge va ser el punt culminant de la filosofia de perseverància de l'entrenador blaugrana.

RELIGIÓ

EL MUR DE LA VERGONYA

El titular “El mur de la vergonya” fa pensar ràpidament en el mur de les Lamentacions o Mur dels Laments, situat a Jerusalem. El seu nom en hebreu vol dir, senzillament, “mur occidental” i es tracta del lloc més sagrat pel judaisme. Popularment hi ha la creença que és l’últim vestigi que queda del Temple de Jerusalem, que és l’edifici més sagrat pels jueus. El que es conserva és de l’època

d’Herodes el Gran, que va fer construir uns grans murs de contenció al voltant de la muntanya Morià l’any 37 aC per ampliar l’esplanada on es trobaven el primer i el segon Temple de Jerusalem. Els laments que fan les persones que van a visitar aquest mur són sobre la destrucció de la ciutat i sobre la dispersió del poble hebreu. Des de fa segles, els pelegrins han introduït petits paperets amb pregàries a dintre les escletxes d’aquest mur. Preguen pel retorn de Déu a Israel, perquè tornin els exiliats jueus, per la reconstrucció del tercer Temple i per l’arribada, finalment, del seu Messies jueu.

En un context totalment oposat (res de religiositat, sinó de futbol) el titular destaca un altre mur. El plantejament del Chelsea, a l’anada de la semifinal al Camp Nou, va ser pràcticament aparcar l’autobús amb el qual venien davant la seva porteria. Els homes de Hiddink van pensar només en aturar el Barça, sense ni tan sols desenvolupar el seu joc. De fet, l’entrenador ja havia anunciat que havia estudiat molt el Barça i que als blaugranes no els seria tan fàcil com en el partit disputat contra el Bayern. Sembla que Hiddink va trobar que fer posar un mur defensiu era la manera de vèncer un equip que no es podia parar de cap altra manera. Per tant, l’entrenador dels londinencs estava enviant un missatge al món, que deia: “ Si voleu parar el Barça, proveu de no deixar-lo jugar. Per fer-ho, haureu de sacrificar també el vostre joc perquè si la pilota corre, estem perduts”. És a dir, es tractava de jugar un partit de futbol sense fer futbol. No és una mala tàctica, però el que sí que és cert és que el Chelsea va

rebre moltes crítiques perquè no és la imatge que suposadament hauria de donar un dels quatre millors equips d'Europa (per alguna cosa eren a semifinals). De fet, si som justos, el titular i la portada no són gens imparcials, sinó més aviat completament subjectius. Una de les primeres regles periodístiques és, justament, no dir mai coses com “*indigne d'un semifinalista*” o, sense anar tant lluny, “*vergonya*”, per molt evident que sigui. El que passa és que, al món real, el periodisme dista molt de la teoria, especialment en temes com ara els esportius. A la introducció d'aquest treball assenyalava que, aquell qui llegeix un diari esportiu, té clar que el que té a les mans és un diari que dóna suport a un equip. Cap rotatiu no se n'amaga. I, en certa manera, està bé perquè cadascú pot assabentar-se de les coses que toquen el seu equip més que no pas de les que passen a un altre. Ara bé, sempre hi haurà problemes amb aquells moments en què el periodisme deixa de ser periodisme i passa a ser fanatisme. Una cosa és parlar d'un fet evident, encara que no s'hi estigui d'acord; l'altre extrem, però, és especular, mentir, difamar i atacar mitjançant la premsa, sigui esportiva o no.

LA JUGADA EN IMATGES

El mur de les lamentacions de Jerusalem és el lloc més sagrat dels jueus i, per tant, un lloc de pelegrinatge.

Les esquerdes que hi ha al mur estan plenes de papers amb pregàries i desitjos.

Guus Hiddink va ser l'entrenador del Chelsea que va presentar aquest plantejament ultradefensiu.

L'ANÀlisi DE LES JUGADES: PARÈMIES

EL CAMÍ QUE PORTA A ROMA

Prové de la frase tradicional “Tots els camins porten a Roma”. Al seu torn, aquestes paraules tenen el seu origen en dos moments històrics: el primer és l'època de domini romà, quan hi havia una gran xarxa de vies que servia per comunicar l'extens territori. Aquests camins s'escampaven per totes les zones romanes per molt lluny que fossin de la capital però, al mateix temps, tots retornaven al fòrum de Roma, on es trobava el *milliarium aureum* o mil·liari d'or (l'equivalent al quilòmetre 0 de les nostres carreteres actuals). Aquestes vies servien per a què el poble hi pogués passar però aquest no era el seu objectiu principal, sinó que estaven pensades per facilitar i agilitzar el pas de l'exèrcit en cas que aquest hagués d'anar a sufocar una revolta llunyana a Roma. El segon referent el trobem a l'Edat Mitjana, quan la religió que regnava a Europa era el cristianisme. Els cristians d'aquella època tenien tres llocs de peregrinació sagrats: Roma, Terra Santa i Sant Jaume de Compostel·la. Per tant, els camins que portaven a aquests tres llocs eren molt coneguts i, sovint, concorreguts. Era quasi vital que un cristià visités aquests llocs en algun moment de la seva vida.

Aquesta portada és del dia en què el Barça va disputar el seu primer partit a la Lliga de Campions Europea, contra l'Sporting de Lisboa. Per tant, fa al·lusió a la final d'aquesta competició, perquè es va jugar a l'estadi Olímpic de Roma on, si fem memòria, el Barça es va proclamar campió d'Europa per tercera vegada en la seva història. A més, “Tots els camins porten a Roma” era justament l'eslògan amb el qual l'empresa de material esportiu Adidas promocionava la seva pilota de Roma, la Finale Rome Ball, amb la qual es va disputar aquell matx. “Totes les victòries ens porten a Roma” també era la frase de recolzament dels aficionats culés als jugadors blaugranes, amb una pancarta que va decorar el Camp Nou en molts enfrontaments europeus.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquestes són les restes del *milliarium aureum*, l'equivalent romà al nostre km 0, que es troben al Fòrum de Roma.

La pilota *Finale Rome Ball* va aprofitar el món clàssic per fer molts anuncis, com ara aquest amb el Colisseu al darrera.

"Totes les victòries ens porten a Roma" era la frase de la pancarta que s'estenia al Camp Nou abans dels partits de Champions.

MÉS CLAR, L'AIGUA

Prové de les frases fetes “ser clar com l’aigua” o “ser més clar que l’aigua”, que volen dir “ser evident”. Aquest titular fa referència, en primer lloc, a la denominada “missió de l’equip”: classificar-se per a la final vençant el Mallorca tot i els condicionants que hi pugui haver. La imatge que acompanya el titular reforça les paraules perquè mostra una bandera blaugrana

coronant l’illa de Mallorca, com a signe de conquesta, de missió acomplerta, com la gesta de Jaume I el Conqueridor, que va unir l’illa al regne català. Jaume I va desembarcar a l’illa el dia 5 de setembre de 1229 i va vèncer Abu-l-Ulà Idrís al-Mamun, que era el califa (l’equivalent al cabdill) dels almohades (un moviment religiós aràbic que va esdevenir també un moviment polític) . El dia 31 de desembre d’aquell mateix any, va acabar la conquesta prenent Madina Mayurca, i va començar la repoblació de la zona amb pagesos de l’Empordà. Per altra banda, és evident que Mallorca està envoltada d’aigua, de manera que el fet de mostrar una imatge de la zona també juga amb la paraula “aigua” que finalitza el titular.

Era important guanyar aquest partit, tot i que amb l’anada el Barça ja podia haver sentenciat (tenien un avantatge de 2 gols a 0). Aquell any la Copa va ser com un bàlsam: era la competició on jugaven els que normalment no eren a l’equip titular (com Pinto, Hleb o Bojan) però servia per donar energies i confiança tant a l’equip com als aficionats. Arribar a la final de Mestalla podia suposar el primer dels títols del Barça i, per bé que no calia anar confiats ni considerar la Copa com una competició inferior, el cert és que servia justament per recolzar-s’hi. Els partits de Copa eren una mica més relaxats que els de Champions, però no per això s’havien de perdre. El Barça aprofitava també per desplegar el seu bon joc i per seguir demostrant el que valia. Quant al rival, cal dir que l’última vegada que el Mallorca havia guanyat la Copa havia estat l’any 2003, quan encara comptava amb Samuel Eto’o a les seves files. Però els de

Mallorca no perdien l'esperança i van organitzar una campanya encapçalada pel lema “*Somiem*”. Era el torn que els de Guardiola demostrassin si realment és cert el que afirmava Calderón de la Barca sobre que “*la vida es sueño y los sueños, sueños son*”. (Per saber com va acabar l'eliminatòria, vegeu portada “Reis del futbol”).

LA JUGADA EN IMATGES

Jaume I el Conqueridor fou un rei català recordat, com el seu sobrenom indica, per les seves conquestes. Entre elles, hi ha l'illa de Mallorca.

Iberostar, Onoestadi i Son Moix són alguns dels noms que se li han donat al llarg dels anys a l'estadi del Mallorca.

Aquesta era la campanya del Mallorca per la Copa del Rei de la temporada 2008/2009. El seu eslògan era “*Somiem*”.

GIREM FULL

“Girar full” és una frase feta, equivalent a “passar pàgina”, que significa passar a una altra qüestió, canviar de conversa, de pensament, etc... Aquest titular correspon al partit de tornada de la Copa del Rei (la segona jornada, concretament) que va enfrontar el Barça i el Benidorm al camp blaugrana. Va ser un partit més complicat del que es preveia però, amb tot, es va solucionar amb un gol de Messi, com en tantes altres ocasions. A priori, el rival semblava realment assequible perquè el Benidorm és un equip de la categoria de Segona B. Però aquest partit va ensenyar als culés a no subestimar cap rival. Guardiola portava molts dies posant èmfasi en no confiar-se, però ni tan sols els seus jugadors van ser capaços, al menys en aquella ocasió, d’entendre aquest missatge. El Benidorm es va presentar al Camp Nou i ho va intentar ja en el primer minut de partit, amb un xut a porteria. No va entrar al terreny de joc com un equip petit, sinó senzillament com el que era: el rival del Barça en aquella eliminatòria. Van ser un rival realment digne per un Barça que només va arribar dues vegades a porteria en els 45 primers minuts. La segona part va començar també amb un ensurt de Benidorm (6’) però de seguida els blaugranes van començar a xutar a la porteria contrària, sense gaire encert. Aleshores els homes de Guardiola jugaven més per mantenir el marcador intacte i conservar el resultat de l’anada (un gol a zero, de Bojan). No va ser fins al minut 86’, a quatre per al final, que Messi va fer un gol. Va ser en el refús d’un penal, assenyalat sobre Bojan, que l’argentí va xutar i va fallar, i després va tornar a xutar la pilota, que va entrar a la porteria, finalment. Cal destacar també les brillants actuacions del porter del Benidorm, Caballero. Per tant, amb aquest titular, *El 9* volia emfatitzar que havia estat un partit sense cap mena de gràcia però que ja estava passat, és a dir, que tocava mirar endavant i no pensar-hi més. Fins i tot a la mateixa portada, apareix el número d’espectadors que hi havia a les grades del Camp Nou, que era realment baix. Normalment, l’apartat dels números més

importants del partit es troba a l'interior del diari, però en aquest cas està a la portada només per recolzar la idea que va ser un partit realment trist i sense cap al·licient. L'equip ja estava classificat per a la següent ronda de la Copa i, per tant, era l'hora de centrar-se en altres esdeveniments: el primer, el partit de lliga del diumenge següent, contra el Recreativo.

LA JUGADA EN IMATGES

Lionel Messi ho va estar intentant durant tot el partit amb un munt d'accions individuals.

Al final, l'argentí ho va aconseguir. Aquell gol va ser el que va donar la victòria al Barça en un partit molt gris.

El porter de Benidorm, Caballero, va fer unes grans parades que impedié al Barça respirar tranquil.

NI TEVA NI MEVA

“Ni teva ni meva” és una expressió popular per indicar que s’ha d’arribar a un acord. Cal negociar per posar-se d’acord en el tema que s’està discutint, generalment d’ordre econòmic o material. En aquest cas, l’expressió fa referència al conflicte que hi va haver entre el club blaugrana i el porter Víctor Valdés quant a la seva renovació de contracte. Durant molt de temps, la premsa es va fer eco de les discussió que hi havia entre el representant del jugador i el club per tal de seguir comptant amb la feina de Valdés. A principis de l’any 2009, Víctor Valdés tenia contracte amb el club fins al 30 de juny de 2010. El porter havia demanat un augment de fitxa i volia nou milions d’euros bruts per temporada, una quantitat molt allunyada dels paràmetres econòmics del club. Per la seva banda, el Barça li ofería un compromís per cinc temporades amb la nova renovació, per desencallar el conflicte. En aquells moments, el club només tenia dues opcions: fer-li acabar el contracte o posar-lo al mercat. De fet, el Futbol Club Barcelona ja s’havia posat en contacte amb el Valladolid per negociar amb Sergio Asenjo (de només 20 anys). Tot aquest “estira i arronsa” va passar fins al juny de 2009. Al juliol d’aquell mateix any, Valdés va acceptar l’ampliació de contracte fins al 2014. D’aquesta manera es va acabar el “culebrot” que havia durat molts mesos entre el club i el jugador (de fet, molts dits van assenyalar com a culpable el representant de Valdés, Ginés Carvajal, que també havia representat Raúl González, Juande Ramos o Casillas). L’acord final era de set milions d’euros per temporada (5 de fixos i 2 més si aconseguia aconseguir un seguit d’objectius estipulats al contracte). La clàusula de recessió quedava fixada en 150 milions d’euros. I Guardiola, com sempre, també tenia bones paraules per al porter blaugrana: *“En Víctor és indiscutible. Pot fallar, com tothom, però és un immens porter que ens va molt bé per la nostra manera de jugar, des del meu punt de vista, no hi ha debat: és ell i deu més. El més*

important és la seva fortalesa mental, és un jugador amb una capacitat de treball i de superació fantàstiques”.

LA JUGADA EN IMATGES

El porter del Barça, Víctor Valdés, tenia molts mals de cap amb el club per la seva renovació.

El Barça fins i tot s'havia posat en contacte amb el Valladolid pel seu jove porter Sergio Asenjo (que tenia 20 anys).

Les males llengües diuen que el causant del conflicte entre el porter i el club va ser el seu representant, Ginés Carvajal.

COM MÉS SEREM, MÉS RIUREM

“Com més serem, més riurem” és un refrany que vol que quanta més gent hi hagi en un lloc, més bé s’ho passaran. *El 9* titula així el seu diari per les imminents recuperacions de Puyol, Iniesta, Touré i Abidal. Guardiola necessitava els efectius perquè era dimecres dia 1 d’abril i, a part de l’enfrontament de Lliga contra el Valladolid, el diumenge, el dimecres següent s’enfrontaven amb el Bayern a quarts de final de la Lliga de Campions. A més, el famós *tourmalet* era a prop (per saber més sobre el *tourmalet*, vegeu portada “Avui comença tot” de l’apartat cinematogràfic de referents culturals). Tornant a la Champions, cal dir que el Barça havia vençut l’Olympique de Lyon a vuitens de final. El primer partit contra els francesos va acabar amb un empat a 1, després del gol espectacular de tir lliure de Juninho Pernambucano, que va deixar Víctor Valdés i tothom que va veure l’acció absolutament bocabadat (no en va, el brasiler és un dels millors llançadors de faltes del món). A la segona part, Henry feia un gol de cap que suposava l’empat blaugrana. La tornada es va tancar amb un espectacular 5 a 2, amb dos gols més del francès, un de Messi, un d’Eto’o i un de Keita, en el temps de descompte. Per part de l’Olympique, van marcar Makoun i Juninho. La portada amb el titular “Com més serem, més riurem” era del dia 1 d’abril del 2009. Al cap d’una setmana exactament, el Barça d’enfrontava al Bayern de Munich a quarts de final de la Champions. Era el partit d’anada, i es va celebrar al Camp Nou. El resultat final va ser de 4 a 0, amb dos gols de Messi (9’, 38’), d’Eto’o (12’), i d’Henry (43’). La tornada es va celebrar el dia 14 d’abril de 2009 a l’Estadi Allianz Arena, un dels més moderns que existeix. El partit va acabar amb un empat a 1 que classificava el Barça per enfrontar-se a semifinals amb el Chelsea. Els gols van ser del temut Ribéry (47’) i d’Henry (73’). Ara, tocava pensar ja en Stamford Bridge i en el seu miracle, però això, ja arribarà.

LA JUGADA EN IMATGES

Puyol i Iniesta, en la imatge entrenant, eren alguns dels efectius que Guardiola recuperava.

Un dels grans perills de l'Olympique de Lió era Juninho Pernambucano, un dels millors llançadors de falta directa.

Després de vèncer el Bayern, l'objectiu era conquerir Stamford Bridge i el Chelsea a la semifinal.

AMB L'AI AL COR

“Amb l'ai al cor” o “estar amb l'ai al cor” significa estar envaït d'una emoció extrema, expectant, especialment per la por d'allò que pugui passar. En aquest cas, el titular es refereix a unes molèsties que va sentir Messi a la sessió d'entrenament de l'equip. L'argentí va aturar-se a temps per no lesionar la seva cama dreta, però l'equip tècnic va preferir mantenir-lo al marge del partit del següent diumenge

contra el Getafe per tal d'evitar una probable lesió. Entrant al camp, ell jugaria “amb l'ai al cor” i tots els culés viurien també aquesta por perquè no es lesionés. De fet, l'expressió també fa referència a l'esglai del món blaugrana en general quan un jugador sent molèsties i, més especialment, si aquest és un crack com Messi (que, a més, té una aparença força fràgil i un historial de lesions bastant llarg). Perquè és cert que tots els culés estan amb l'ai al cor quan un dels jugadors es posa la mà a la cama enmig d'un partit.

Messi, en aquell moment, era el cinquè jugador de la plantilla amb més minuts sobre les cames. Si a això hi sumem el fet que era propens a les lesions per sobrecàrrega, especialment als mesos de novembre i desembre (i en aquell moment era novembre), totes les alarmes van saltar. Per sort, Messi no s'havia lesionat els isquiotibials de la cama esquerra (el seu taló d'Aquil·les), sinó que tenia una petita contractura als quàdriceps de la cama dreta. Irònicament, l'argentí va notar les molèsties poc després que s'anunciés que no viatjaria amb la seva selecció per disputar el primer partit amb Maradona a la banqueta, a Glasgow (per saber més sobre aquesta convocatòria, vegeu portada “El 10, <<Déu>> i omnipresència”). En aquell moment, Márquez i Messi eren els jugadors de la plantilla més propensos a patir lesions musculars i per això eren tractats amb la tecnologia més avançada per prevenir els riscos de lesions.

LA JUGADA EN IMATGES

Una de les imatges més terribles de Messi va ser quan, per tercera vegada en poc temps, es va lesionar el bíceps femoral esquerra al març de 2008.

Un altre dels punts febles de Messi han estat, des de sempre, els isquiotibials.

Les lesions musculars eren el taló d'Aquil·les de Messi, però també era el blanc de molt joc brut per part dels rivals.

A PORTERIA OBERTA

L'expressió "a porteria oberta" es pot analitzar des de tres punts de vista diferents. El primer és si pensem en l'expressió "obrir el cor". Obrir el cor vol dir manifestar els secrets o les intimitats a una altra persona. Per tant, en el cas de Valdés, voldria dir que ell ha expressat el seu desig de quedar-se al Barça, tot i que espera una resposta per part del Club. A més, obre el seu cor quan diu que ell és conscient de les crítiques que rep i que les accepta, tot i que no hi dóna importància.

En segon lloc, el titular ens pot remetre a una expressió de caire mèdic, com és "a cor obert". Un cirurgia a cor obert és aquella en què s'ha d'obrir el tòrax i operar el cor. El terme "obert" no vol dir que s'obri el cor, sinó el teixit del tòrax. Hi ha moltes d'aquestes operacions que permeten la curació i el control del cor, per exemple, els transplantaments de cor o les angioplàsties de cor. Per tant, són les intervencions quirúrgiques que tenen per objecte tractar les malalties, les deformitats, els traumatismes... per mitjà d'operacions manuals o instrumentals. Les operacions a cor obert, doncs, són pràctiques complicades i arriscades, en certa mesura, com el risc de l'operació de renovació del porter del Barça. És evident que està a un nivell diferent, perquè no es tracta de la salut, però una errada en el procés podria arribar a deixar el club sense Valdés. Ara arribem a la tercera interpretació, que és més visual: si el Barça es queda sense un porter que protegeixi la meta, es queda, evidentment "a porteria oberta", sense cap protecció.

LA JUGADA EN IMATGES

La imatge mostra una operació a cor obert. Tot i aquest nom, els metges obren el tòrax i no el cor pròpiament dit.

Víctor Valdés es va formar a les categories inferiors i va arribar al primer equip, però les seves diferències amb el club van fer que quasi deixés el seu lloc.

La imatge visual que ens podríem fer a partir d'aquesta portada seria més o menys aquesta: la porteria buida.

QUI L'HA VIST I QUI EL VEU ARA

“Qui l’ha vist i qui el veu ara” és un refrany que s’aplica a persones que, amb el temps, canvien totalment les característiques que els feien peculiars. Es fa servir tant quan el canvi és negatiu com quan és positiu. Aquest titular està especialment dedicat a Samuel Eto’o, que va ser davanter del Barça des de l’any 2004 fins al 2009. Per tant, va marxar de l’equip després de fer el Triplet amb el Barça. El dia 21 de juny de 2008, a la roda de premsa de presentació de Pep Guardiola com a entrenador blaugrana, Guardiola va anunciar que no comptaria ni amb Deco, ni amb Ronaldinho ni amb Eto’o. Els dos primers van marxar de l’equip abans de començar la temporada 2008/2009, però finalment l’africà es va quedar a l’equip blaugrana. Guardiola entrava com una alenada d’aire fresc a un equip que ja feia pudor de resclosit. L’anterior entrenador, Frank Rijkaard, va fer un gran treball a nivell esportiu, però molts li recriminaven no saber controlar els seus jugadors. Això va fer que el nivell i el joc de l’equip es deterioressin, fins a arribar a declaracions tan contundents com la d’Edmílson, que va denunciar que hi havia “*ovelles negres dins del vestidor*”. Quatre mesos després de la presentació de Guardiola, el dia 27 d’octubre de 2008, Eto’o era un dels davanters de referència dels blaugranes, perquè la seva actitud va canviar i això també va afectar el joc de l’equip. El camerunès va fer 36 gols entre totes les competicions al final d’aquella temporada, la seva millor marca fins aleshores. Per tant, va passar de ser una de les ovelles negres del Barça a convertir-se en una peça clau l’equip. El seu mal caràcter es va moderar una mica però no va desaparèixer: va deixar de fer declaracions polèmiques i de buscar baralla, però Guardiola considerava que, amb Eto’o, no hi havia *feeling*. Així mateix ho va explicar en una roda de premsa que va durar tres quarts d’hora, on el tècnic va justificar pacientment totes les qüestions que havien sorgit durant el període estival previ a la seva segona temporada a la banqueta. I l’etapa del davanter al Barça es va acabar, però es va quedar l’empremta d’un gran goleador i l’anècdota de ser l’única

ovella negra que va “sobreviure” a la renovació integral de l’equip que va proporcionar la filosofia Guardiola. Es va convertir, doncs, en “la personificació” dels canvis al Barça.

LA JUGADA EN IMATGES

En la presentació de Guardiola com a entrenador del primer equip, ell va dir que no comptava ni amb Eto'o, ni amb Ronaldinho ni amb Deco.

Molts van qualificar aquests tres jugadors com “*les ovelles negres*” del vestidor, fent servir paraules d'Edmílson.

Un any més tard, Guardiola anunciava que Eto'o no seguiria a l'equip perquè no hi tenia *feeling*, perquè sentia que no podia ser.

VALEN UN IMPERI

L'expressió “valer un imperi” vol dir “valer molt”. Tradicionalment, els imperis són estats amb una gran potència i rellevància en algun aspecte (ja sigui econòmic, bèl·lic...). Aquest titular correspon al dia després de la victòria a la Final de la Lliga de Campions que es va celebrar el dia 27 de maig a l'Estadi Olímpic de Roma. El fet que se celebrés en una ciutat tan important dins la tradició llatina clàssica, de la qual provenen molts dels nostres referents culturals, va ser una peça clau per a moltes de les portades de la temporada, que van jugar amb diversos aspectes la ciutat eterna.

Explicar tot l'Imperi Romà seria molt extens però, a grans trets, podríem dir que va començar l'any 27 aC., quan August va ser proclamat emperador després de derrotar a Marc Antoni. D'aquesta manera arribava la fi de l'època de República que, al seu torn, havia abolit la monarquia que hi havia des que es va fundar Roma (753 aC.). Cal dir que els romans eren un poble guerrer que es va dedicar a anar conquerint les zones de més a prop de la seva modesta Roma fins als límits més llunyans. La ciutat, cada vegada més, prenia una força digne de la capital d'un gran Imperi. De fet, va ser a l'època de l'emperador Trajà que l'Imperi va arribar a l'esplendor amb una extensió total de 6,5 milions de quilòmetres: el seu límit a l'est era l'Oceà Atlàntic i, a l'oest, les ribes del Mar Caspi, del Mar Roig i del Golf Pèrsic. De nord a sud, anava des dels rius Rin, Danubi i la frontera amb Caledònia fins al desert del Sàhara.

A més, com a curiositat, el vídeo que Pep Guardiola va fer visualitzar als seus homes abans de saltar al camp per jugar la final, era fet amb imatges dels jugadors barrejades amb fragments de la pel·lícula *Gladiator*. Aquest film pertany a un gènere cinematogràfic anomenat pèplum (així s'anomenaven una mena de túniques que duïen les dones gregues), perquè reviu la història del món clàssic. Es va estrenar l'any 2000, sota la direcció de Ridley Scott i amb Russell Crowe com a actor principal. La pel·lícula va guanyar 5 Òscars, entre els quals es troben el de Millor pel·lícula i el de Millor Actor Principal.

La final de la Lliga de Campions a Roma serà recordada per tots els culés. Era la primera temporada de Guardiola a la banqueta i també era la primera vegada (en 110 anys d'història) que el club aconseguia fer el triplet. Seria injust dir que els blaugranes van dominar des del primer minut el partit, perquè és cert que el Manchester United va començar pressionant molt amunt, a l'àrea de Valdés, cosa que va provocar que les passades haguessin de ser llargues i es perdessin moltes pilotes. Cristiano Ronaldo va començar a aparèixer fent un parell de xuts, però al minut 9 Iniesta va tocar quasi per primera vegada la pilota i li va passar a Eto'o. El camerunès va driblar la defensa dels anglesos i li va fer un gol a Van der Sar amb la puntera de la bota. A partir d'aquell moment, els blaugranes es van situar bé sobre el terreny de joc i va començar el seu domini. El joc elegant que Guardiola havia inculcat a l'equip va començar a brillar i el Barça (amb set homes del planter a sobre el camp) tenia la pilota i la sabia moure. Ronaldo va tenir algunes faltes perilloses però, com sempre passa quan les falla, va desaparèixer aviat del partit. El que sí que hi era va ser Lionel Messi, que va fer un gol de falta. Feia uns mesos, en una roda de premsa, algú va preguntar-li a Guardiola si a Messi li quedava una assignatura pendent: el joc aeri per marcar també amb el cap. Guardiola, molt tranquil·lament, va contestar: *"Quan menys ens ho esperem, Messi farà un gol amb el cap"*. La veritat és que no crec que ningú s'esperés que l'argentí marqués de cap a l'Estadi Olímpic de Roma a la final de la Champions del 2009. Aquella nit, l'11 inicial del Barça estava compostat per: Valdés, que va jugar com a la final de París, d'una manera molt sòlida; Puyol, que es va lesionar i va seguir al camp, demostrant que realment és una roca a la defensa; Piqué, que va tallar moltíssimes pilotes i va salvar un gol de Ronaldo; Touré Yaya, que va estar realment molt segur en la defensa i solidíssim en el joc aeri;

Sylvinho, que, tot i que era el més dubtós a priori, va fer un partit realment per emmarcar, passant pilotes especialment a Iniesta o a Henry i realment molt ben col·locat sobre el terreny de joc; Busquets, que va actuar de miner fent la feina bruta perquè brillessin diamants com Xavi i Iniesta; Xavi, va ser elegit home del partit i va fer la passada de gol a Messi, a més de fer també un pal en una falta; Iniesta, que s'acabava de recuperar de la lesió (no ho estava del tot, de fet) i va aportar, com sempre, una claredat al camp que era perfecte per poder treballar cada jugada; Eto'o, que va complir allò de "*córrer com un negre, per cobrar com un blanc*" que va anunciar en la seva presentació com a jugador blaugrana; Messi, que va fer una demostració de perquè es mereixia la Pilota d'Or i va meravellar a tothom amb el seu gol de cap, saltant tot i ser tan petit que li diuen *La Pulga*; Henry, que va aconseguir per fi el seu objectiu de tenir una Champions al seu palmarès tot i que no va ser pel seu bon joc, perquè el francès va fer un partit molt gris. A 17 minuts per al final, Keita va substituir Henry i, quan en faltava un perquè s'acabés el partit, Guardiola va fer un canvi simbòlic deixant entrar Pedro per Iniesta, perquè el de Fuentealbilla pogués rebre l'ovació que es mereixia. Quan l'àrbitre va xiular el final, l'eufòria continguda es va poder escapar per fi i els blaugranes estaven pletòrics. Guardiola va dir a la roda de premsa que no es podia demanar res més i que, sincerament, no s'esperava aconseguir aquests resultats i menys tan ràpidament. Però també va seguir en la seva línia d'humilitat afirmant que tenia sort d'haver estat escollit i de comptar amb uns jugadors tan excel·lents. Al final, el Futbol Club Barcelona va aconseguir la seva tercera Champions, la possibilitat de jugar (i de guanyar) el Mundial de Clubs i la Supercopa d'Europa, el seu tercer títol de la temporada i de la era Guardiola i, per acabar-ho de rematar, convertir-se en un equip etern a la ciutat eterna.

LA JUGADA EN IMATGES

L'Imperi Romà ha estat un dels grans imperis europeus. El seu abast era tant que posseïen totes les terres que envoltaven tot el Mediterrani.

Russell Crowe donava vida al gladiador més fort de l'Imperi Romà, a la pel·lícula *Gladiator*.

A la final de Roma, Lionel Messi va fer aprovar amb nota la que molts consideraven la seva signatura pendent: fer gols amb el cap.

VOLER I PODER

“Voler i poder” és la modificació d’un refrany que diu “ voler és poder”. La idea del refrany original expressa que quan hi ha la voluntat de fer alguna cosa, es troba la manera de fer-la. Tot i això, el canvi no és en va: treure el verb “ser” i posar la conjunció “i” té un sentit. “I” és una conjunció copulativa que, per tant, uneix dos termes però no n’exclou cap ni tampoc dóna a cap més importància que a l’altre. “Voler és poder” no és el mateix que “poder és voler” però, en canvi, amb la conjunció “i” entremig, les paraules es poden girar sense perdre sentit: són equivalents. És, potser, un matís subtil però que demostra un dels grans tòpics de futbol. De vegades, els entrenadors o els jugadors justifiquen, de manera encertada o no, una derrota amb la manca de sort. És cert que amb “voler”, al futbol, no n’hi ha prou. També cal “poder”. Es perden finals en les quals es mereixia victòria i se’n guanyen sense ser el millor. Com a última instància sempre quedarà la famosa frase “el futbol és així”, que tantes vegades salva de preguntes incòmodes als protagonistes d’un matx.

En aquest cas concret, la frase encapçalava el diari del dia en què el Barça i l'Espanyol s'enfrontaven als quarts de final de la Copa del Rei. S'hi jugaven la presència a semifinals, contra el Mallorca (que ja havia eliminat el Betis). “Voler i poder”, més que no pas “voler és poder”, fa justícia a la teoria de no menysprear el rival que tantes vegades hem sentit dir a Guardiola. A les rodes de premsa dels partits més insignificants; en els partits contra rivals que, sobre paper, eren més fàcils, Guardiola mai no ha deixat d'infondre, en petites dosis, la por i el dubte al cos dels culés. No refiar-se de la victòria, no anar d'equip guanyador pel món, no creure's invencible i no perdre la humilitat són algunes de les claus del de Santpedor. Perquè, efectivament, no n'hi ha prou amb “voler”, sinó que cal “poder”. Això sí, recordem sempre que Guardiola no va prometre títols, però va prometre diversió. I al final, quan ho vols molt i quan ho treballes molt, pots aconseguir alguna recompensa. I el Barça va guanyar i va

situar-se a semifinals de la Copa del Rei, i a la final... i va aconseguir el que seria el primer dels sis títols blaugranes lligats a la temporada 2008/2009.

LA JUGADA EN IMATGES

Cáceres i Henry en un dels entrenaments del Barça. La cultura de l'esforç, del treball i de la disciplina són la base del Barça.

Alves és un dels jugadors de Guardiola que està més en forma físicament perquè segueix un entrenament personal molt estricte.

L'altre puntal de Guardiola és la conversa i el raonament amb els seus jugadors. Es tracta de donar a la ment tanta importància com al cos.

FINS L'ÚLTIM ALÈ

“Fins l’últim alè” o “fins a l’últim alè” és una expressió per indicar “fins a la mort”. L’últim alè és l’últim sospir o l’última respiració d’una persona abans de morir-se. És per aquest motiu que sovint s’aplica quan es parla d’una actitud reiterada i repetida sempre per algú. S’entén, doncs, com una cosa que mai no canviarà i que es mantindrà fins a la mort, és a dir, fins al final. És freqüent escoltar-la quan es parla d’un esforç molt dur que es prolonga un llarg temps, però aquest titular no només es refereix a l’esforç sinó també al patiment. El dia 29 de gener de 2009, el dia anterior a la publicació d’aquesta portada, el Barça es va enfrontar a l’Espanyol en els quarts de final de la Copa del Rei. Al minut 56, Gerard Piqué va fer un gol que va col·locar els blaugranes al capdavant amb un 3 a 0 a favor al marcador. Els dos primers gols havien estat de Bojan als minuts 35 i 48. Guardiola havia posat el de Linyola a l’equip titular i Eto’o era a la banqueta, de la mateixa manera que també hi eren molts dels titulars habituals de l’Espanyol. La primera part havia demostrat un clar domini blaugrana, tot i que ni Messi ni Gudjohnsen van estar encertats de cara a porteria. Els periquitos, però, també van cometre errades com ara la mala defensa de Christian Álvarez en la jugada del primer gol o la poca traça de Jonathan davant el porter Pinto. Així, al cap de deu minuts de l’inici de la segona part, els culés ja celebraven haver passat a semifinals contra el Mallorca. Però al minut 59, Coro va fer un xut que, rebotant en Carles Puyol, va suposar el 3-1. Deu minuts més tard, Callejón es va encarregar de posar la por al cos als blaugranes amb el 3-2. Guardiola es va afanyar a fer sortir Iniesta i Eto’o al camp, que van contribuir a aturar l’Espanyol fins que l’àrbitre va xiular el final del partit. Va ser un bon ensurt per un Barça que, aquell dia, es va confiar abans d’hora. Una prova més que demostra que en noranta minuts poden passar moltes coses i que, tot i aquest temps estàndard, res no està decidit fins que l’àrbitre xiula el camí de vestidors. (I, de fet, això el Barça ho sap molt bé, perquè a la 43ena edició del Gamper, la d’aquell mateix agost de 2008, abans de començar la temporada del Triplet,

Puyol i Eto'o van remuntar al Boca Juniors al temps de descompte, finalitzant el partit amb un 2-1).

LA JUGADA EN IMATGES

Bojan, autor del primer gol de la nit, celebrava amb Messi la seva diana.

El públic culé ja celebrava la victòria a les graderies. Però l'Espanyol va fer 2 gols i la por de la remuntada es va escampar.

El Gamper de 2008, contra el Boca Juniors, va ser tota una lliçó de remuntada quan Puyol i Eto'o van fer 2 gols en l'afegit.

“RES NO ÉS TAN DIFÍCIL QUE NO PUGUI ACONSEGUIR LA FORTALESA”

Es tracta d'una cita del famós emperador romà Juli Cèsar. Com he explicat abans, en la teoria de les parèmies, aquestes engloben una part popular però també una part culta de cites d'autors cèlebres. Aquesta citació de Juli Cèsar és la representació d'una parèmia culta.

Juli Cèsar va néixer el 12 de juliol de l'any 1000 aC i va morir el dia 15 de març del 44 aC.

Pertanyia a la noble família Júlia ja que era fill de Gai Cèsar i Aurèlia Cotta. Va ser un polític, escriptor i militar romà, un home de guerra amant de les paraules, sobretot si li eren favorables. De fet, ell mateix va escriure sobre els principals conflictes bèl·lics de la seva vida, això sí, sempre en tercera persona i fent les lloances del Cèsar. La seva carrera militar va començar ben aviat però va arribar a la cúspide en fer un pacte amb Pompeu i Cras, amb els quals va formar el Primer Triumvirat de Roma, que el va convertir en cònsol l'any 59 aC. Per aquell temps, ell havia estat vivint a Hispània, que li va ser atorgada juntament amb altres territoris com ara les Gàl·lies. Però faltava terra per conquerir i Cèsar es va endinsar en aquesta aventura, deixant com a patrimoni la seva obra *La Guerra de les Gàl·lies* (*De bello Gallico*, en llatí). Més endavant, quan Cras va morir, Pompeu i Cèsar es van enfrontar en una guerra civil de la qual han quedat frases tan cèlebres com “*Alea iacta est*” (‘la sort està decidida’) que Cèsar va proclamar abans de creuar el riu Tíber de Roma (en aquell temps, tot aquell que creués el pont del riu sense deixar les armes en senyal de pau, havia de ser assassinat). D'aquest conflicte també en va resultar el seu llibre *La Guerra Civil* (*De bello civili*, en llatí) que tenia les mateixes característiques que el de les batalles gal·les. Un cop vençut Pompeu, Cèsar es va convertir en el dictador de Roma i va fer moltes millores pels ciutadans com ara noves lleis que beneficiaven els camperols (que eren soldats retirats de Pompeu), millores a les finances i al sistema monetari, un nou calendari quasi idèntic a l'actual... tot i això, quan estava a punt de coronar-se per segona vegada com el rei de Roma (el títol que ostentava era el de *rex*), va ser

assassinat als idus de març (dia 15) a mans dels republicans capitanejats per Cassi i Brutus, el protegit de Cèsar.

Els set equips que menciona la portada eren els possibles rivals del Barça pel sorteig de quarts de final de la Champions, celebrat el dia 20 de març. Aquests equips havien arribat aquí perquè havien vençut els seus rivals a vuitens. Aquest va ser el darrer partit abans del sorteig de cadascun d'aquests equips:

- Manchester United: a vuitens, es va enfrontar a un Inter de Milà sota la direcció de Mourinho. En el partit d'anada, els diables vermells i els italians van empatar a 0. A la tornada, però, els homes de Ferguson van fer dos gols als de Mourinho, classificant-se pels quarts. A més, Manchester ja havia estat campió de l'anterior edició de la Lliga de Campions.
- Liverpool: els partits de vuitens contra el Real Madrid van ser, com a mínim, sonats. Després d'un 0 a 1 a favor dels anglesos a l'anada, el president del club blanc, aleshores Vicente Boluda, va fer unes declaracions en les quals exaltava la superioritat del Madrid. La tornada, va acabar amb un 4 a 0 a Anfield Road. El Liverpool passava a la següent fase.
- Chelsea: en aquella època, i per un breu període (de febrer a juny de 2009), Guus Hiddink dirigia la banqueta dels *blues*. El Chelsea es va enfrontar a la Juventus FC a vuitens, amb un resultat de 1 a 0 a l'anada i de 2 a 2 a la tornada. Jugadors com Drogba representaven el perill dels londinencs.
- Arsenal: A Londres, els *gunners* van vèncer la AC Roma per la mínima però al partit de tornada els italians van igualar l'eliminàtoria amb un gol de Juan. La pròrroga va ser igual que el partit, sense ocasions clares per cap de les dues parts però amb la voluntat de no arribar als penals. Tot i això, finalment el resultat es va decidir des dels 11 metres. El partit es va acabar amb 6 penals a favor de la Roma i 7 de l'Arsenal, quan Max Tonetto, jugador dels italians, va fallar, essent el segon que ho feia de la Roma. Per part dels anglesos, només Eduardo no va estar encertat amb el primer penal. Així doncs, els homes d'Arsène Wenger van passar a quarts de final.

- Bayern de Munich: l'equip de Klinsmann va aconseguir un rècord de la història de la Lliga de Campions quan va passar de quarts de final amb un resultat total de 12 a 1 repartit en dos partits contra l'Sporting de Lisboa. El primer matx va acabar amb un 0 a 5 i el segon amb un 7 a 1 a l'Allianz Arena de Munich.
- Porto: els vuitens del Porto van ser contra l'Atlético de Madrid. El primer partit, al Vicente Calderón, va acabar amb un empat a 2 gols. La tornada va acabar amb un 0 a 0. Per tant, i pel valor doble dels gols fets fora de casa, van ser els *dragões* els que van passar a quarts de final, gràcies als dos gols de Lisandro López.
- Vila-real: els homes de Pellegrini van superar al Panathinaikos tot i el seu empat a 1 a El Madrigal. A la tornada, Llorente va fer el gol definitiu al minut 70, que va servir als submarins grocs per acabar amb un 1 a 2 a l'Estadi Olímpic d'Atenes. Els blaugranes coneixem bé Joseba Llorente com l'autor del gol d'últim moment del dia 10 de maig de 2009 al Camp Nou. D'aquesta manera, el partit va concloure amb un empat a 3 gols i els blaugranes no van ser, encara, campions matemàtics de la Lliga espanyola ni van poder celebrar-ho amb la seva afició.

LA JUGADA EN IMATGES

Bust de Juli Cèsar, l'emperador més conegut de Roma.

La mort de Cèsar als idus de març, víctima d'una traïció, és un dels episodis més tràgics de la història de Roma.

El perill del Bayern, que va ser el rival del Barça, era especialment el francès Franck Ribéry.

L'ESCALFAMENT: LA LLENGUA

Què és la llengua?.

La llengua és un sistema de comunicació, verbal o gestual, d'un grup humà. Pot tenir dialectes, que són les variants d'una mateixa llengua. Es calcula que, aproximadament, al món hi ha unes 6000 o 6500 llengües diferents. Però totes elles estan agrupades en diferents famílies lingüístiques, que s'organitzen a partir d'una llengua “mare” de la qual provenen la resta. Per exemple, el català pertany a les llengües romàniques, derivades del llatí.

Existeix també una diferència entre les llengües naturals i les planificades. Les llengües naturals també s'anomenen llengües ètniques perquè són les que s'han format a partir de la derivació d'una llengua mare i que s'usen en una determinada cultura. En canvi, les llengües planificades són aquelles que han sorgit de la voluntat humana de crear una llengua. Ho és, per exemple, l'esperanto, que va ser creat per l'oftalmòleg polonès Zamenhof a les darreries del segle XIX. Aquesta llengua prové de la unió de diverses famílies lingüístiques, com ara les romàniques, les germàniques i les eslaves.

La llengua catalana.

En el primer punt d'aquest apartat, deia que totes les llengües pertanyen a una família. El punt en comú d'una família lingüística és el seu origen, la llengua de la qual deriven i que és anomenada “llengua mare”. El català, com també he dit abans, és una llengua romànica que té el seu origen en el llatí vulgar. És important fer la distinció entre el llatí culte i el vulgar: el culte era el literari, el que usaven els savis per escriure i el que, entre d'altres, també s'utilitzava a l'administració. Per contra, el llatí vulgar era aquell parlat pel poble i que s'anava expandint amb l'Imperi per mitjà dels soldats. Aquesta llengua també incloïa alguns germanismes i hel·lenismes incultes, que el poble anava afegint a la seva llengua. Amb el pas dels anys, doncs, va anar evolucionant fins a convertir-se en cadascuna de les llengües romàniques. Al seu torn, aquestes tenen diferències entre elles a causa de les situacions històriques anteriors o

posteriors a l'època romana. Les posteriors estan molt clares: són els canvis que hi ha hagut en els diversos països on utilitzen aquestes llengües. Però les anteriors són un pèl més complicades de detallar: es creu que totes elles tenen el que s'anomena un "substrat pre-romà". Aquest aplegaria les variacions lingüístiques (siguin sons, vocabulari o pronúncia) provinents de les llengües que convivia al territori abans de la conquesta romana i que es van mantenir, per dir-ho d'alguna manera, "enterrades" per resistir al llatí.

Si bé abans comentava que el propi llatí vulgar tenia paraules provinents d'altres llengües, aquest fet es va incrementar en algunes etapes claus de la història de la Península Ibèrica. Els canvis més importants es van donar a l'època en què es va formar la Marca Hispànica (al segle XIII). Aleshores la part nord de la Península es va estancar per tal d'evitar el domini dels musulmans que ja havien pres el sud. Els francesos van reconquerir, del domini àrab, ciutats com Girona o Barcelona i, per tant, van crear un vincle amb la zona de la Catalunya Vella. Entre els segles VI i IX les llengües romàniques van patir la distanciament més gran amb el llatí, és a dir, cada vegada van anar cadascuna més per lliure. Justament per la relació que tenia la Catalunya Vella amb la Gàl·lia, les llengües com el provençal i el català van evolucionar força paral·lelament.

També es van introduir algunes paraules germàniques, especialment els noms de persona, com ara Guifré o Berenguer. Del sud, també en van arribar alguns mots àrabs. De fet, actualment es calcula que entre unes 4000 i unes 5000 paraules del castellà i del català provenen de l'àrab. Posteriorment, diversos fets històrics van propiciar una expansió del català, especialment per episodis com ara la unió amb Aragó (1137), la reconquesta de Tortosa (1148) o les grans conquestes del segle XIII.

Finalment, cal destacar que el català és de les llengües romàniques que presenta més similituds amb el llatí. Aquest fet és el resultat de dos punts que ja he explicat abans. En primer lloc, i tornant a l'època romana, cal dir que la zona de Catalunya va patir una gran romanització (que es veu, per exemple, en els noms propis). A més, comptava amb Tàrraco, una de les ciutats més importants d'Hispania, que encara avui conserva una gran arquitectura derivada del domini romà. Catalunya era terra de pas des de Roma i cap a Roma, perquè era on desembocaven els Pirineus i per on passava bona part

de la Via Augusta. Per altra banda, segles més tard, la proximitat de Catalunya amb La Provença també va afectar la llengua catalana. La paraula “Provença” vol dir ‘província’ que era com l’anomenaven els romans. De fet, dividien el seu territori en províncies, però al sud de França hi va haver una immersió tan espectacular en cultura i llengua romanes que van decidir anomenar-la “província”, per remarcar que era com una extensió de Roma (més del que ja ho eren els altres territoris). Per tant, el fort lligam de entre la zona de Catalunya i la Gàl·lia (especialment el sud, és a dir, La Provença) durant l'època de la Marca Hispànica, va provocar que el català tinguí força “fidelitat” amb el llatí. Per això, el català s’assembla més la seva llengua mare que el castellà o el francès, per exemple. La seva evolució també ha estat més lenta i no ha evolucionat partint tant del substrat pre-romà com la resta de llengües romàniques. El francès i el castellà medievals s’assemblaven molt més al català que no pas a l’actualitat. Per exemple, la paraula “moldre” era igual en català i en francès medieval, però actualment és “moudre” en francès mentre que segueix sent “moldre” en català. De fet, pels catalans és relativament fàcil llegir un text en català medieval perquè hi ha relativament poques diferències (les més importants són en la pronúncia).

El periodisme en català.

L’evolució d’una llengua fa que aquesta creeï noves paraules. Algunes són manlleus d’altres llengües, d’altres són alteracions de paraules més antigues o, senzillament, es creen de nou. Aquest és un dels pilars d’una llengua viva: els seus constants canvis. De la mateixa manera que els diferents camps del coneixement o de la cultura, com poden ser la medicina o la música, tenen un llenguatge propi, el periodisme en català també en té un. Mots com ara informatiu, butlletí o entradeta en són un exemple clar. L’esport, com totes les especialitats, fa servir també algunes paraules pròpies. Per tant, si unim el llenguatge periodístic amb l’esportiu tenim com a resultat el llenguatge del periodisme esportiu. En el futbol, un “fora de joc” es dona quan un jugador de l’equip que ataca rep la pilota estant sol davant un únic contrari (que generalment és el porter). El primer periodisme esportiu en català, no en deia “fora de joc” sinó que en deia “orsai”, així, com sona. “Orsai” és la catalanització

de l'anglès “*off side*”, que vol dir ‘fora de lloc’ i, per tant, fora de la posició reglamentària. És cert que la paraula “orsai” es segueix utilitzant però també existeix l’expressió “fora de joc” que és, lògicament, més correcte pel català esportiu. Al principi, doncs, el català futbolístic era una rèplica de les llengües que es parlaven als països on aquest esport havia estat creat o era d’allò més popular. Amb els anys, però, va anar arribant la normalització del català en el periodisme. La història de la llengua catalana és complicada, però es pot intentar resumir breument amb quatre pinzellades: en l’apartat *La llengua catalana* he parlat aproximadament del català fins a l’Edat Mitjana, quan s’anava diferenciant de les altres llengües. Però l’any 1714, les tropes de Felip V van prendre Barcelona i, amb ella, el poder sobre Catalunya. El català va quedar prohibit pel Decret de Nova Planta i es van abolir totes les expressions culturals en aquesta llengua. Un moviment anomenat Renaixença (segle XIX) va orquestrar un programa en què la recuperació de la llengua catalana era un dels eixos principals. No explicaré aquest període, però sí que és important saber que daten d’aquesta època les primeres publicacions en català, que eren especialment revistes que compraven els empresaris burgesos catalans. Però la Guerra Civil Espanyola i la dictadura de Francisco Franco van fer caure altra vegada la nostra llengua, que va quedar relegada a un segon pla, a una dimensió absolutament familiar. No va ser fins després de la mort de Franco que el català va poder tornar a treure el cap i convertir-se, sempre de la mà del castellà, en una llengua oficial a Catalunya. El periodisme també va patir tots aquests alts i baixos lingüístics i l’esportiu tampoc se’n va escapar. El futbol es narrava tot en castellà i també s’explicava en aquesta llengua als diaris i revistes. Anys després, l’aparició en escena del ‘mestre’ Joaquim Maria Puyal va comportar un gran salt endavant per al periodisme esportiu en català. Puyal va néixer a Barcelona l’any 1949 i és doctor en lingüística per la Universitat de Barcelona, llicenciat en filologia romànica també per la mateixa universitat i llicenciat en Ciències de la Informació per la Universitat Autònoma de Barcelona. Va començar la seva trajectòria periodística a Ràdio Barcelona a finals dels anys setanta, on va retransmetre més de 500 partits de futbol en castellà, però també altres esports, com la boxa. L’any 1976, poc després de la mort de Franco, va proposar a la ràdio retransmetre els partits en català. El dia 5 de setembre d’aquell any, Puyal va ser el primer en retransmetre un partit en

català des de l'època de la República. L'any 1985 va fitxar per Catalunya Ràdio, on continua actualment amb "*La transmissió d'en Puyal*". Ja ha retransmès més de 2000 partits oficials del Futbol Club Barcelona. De la mateixa manera que Puyal va ser i és el capdavanter de l'esport en català a la ràdio, el diari *El 9* és un puntal de la premsa esportiva escrita en aquesta llengua. No en va, és l'únic diari esportiu del mercat en català. Per tant, si la figura de Puyal s'ha convertit en un mite, la feina que fa aquest rotatiu també hauria de ser considerada com un punt d'inflexió pel català en l'esport i per l'esport en la llengua catalana.

La llengua en aquest treball.

Seguint el mateix esquema que en l'apartat de cultura, ara es el torn d'explicar el paper de la llengua en aquest treball. Una vegada més, la teoria segueix l'esquema d'una notícia periodística, és a dir, de piràmide invertida. He començat parlant de la llengua en general i cada vegada he acotat més per acabar amb la funció de la llengua en els diferents titulars d'*El 9*. Els titulars de les portades estan dividides en tres grups:

- **Recursos estilístics**: són tècniques retòriques emprades pels autors per tal d'embellir el seu text, aconseguir un efecte en el lector, fer més expressiu el missatge... Per tant, la seva finalitat és aconseguir un efecte estilístic. També són anomenats recursos retòrics, figures retòriques o recursos literaris. El cert és que n'hi ha molts però es divideixen principalment en aquells que són de dicció i en els de pensament. Alguns són tan comuns que els utilitzem en el parlar corrent com ara la comparació, la metàfora (dir una cosa amb el nom d'una que se li assembla en algun aspecte, per exemple, "les perles de la seva boca" referint-se a les dents) o la hipèrbole (que és, senzillament, una exageració).
- **Jocs de paraules**: són combinacions amb les paraules que estableixen relacions sovint entre el sentit i la fonètica de dues o més paraules per desencadenar una reacció en el receptor. En el treball, de vegades aquesta relació es fa visible especialment per a aquells que coneixen el

món del futbol i que poden relacionar alguns conceptes d'aquest esport similars a les paraules que apareixen als titulars.

- Llenguatge visual: Una llengua pot ser oral o bé escrita. Aquest fet no s'ha de relacionar mai amb el llenguatge visual, perquè són dos conceptes diferents. Una llengua és un llenguatge que es pot transmetre per diferents canals. És cert que interpretem la llengua escrita a través de la lectura que en fem amb els ulls, però llegim les lletres i no pas la resta de símbols visuals. Per fer-ho més entenedor, podem fixar-nos en un exemple: un mateix text està escrit dues vegades, la primera, amb lletra petita i negra com a qualsevol document, mentre que la segona és molt més grossa i està en vermell. Probablement la segona resultarà més cridanera als nostres ulls i en podrem extreure diferents conclusions: que és important, que ens és molest o bé que ens agrada... però el missatge, el text, sempre és el mateix. Per tant, el llenguatge visual són els colors, les formes, les mides, les imatges o, fins i tot, algunes lletres disposades de manera que sigui més important el format que el missatge en si i aquest aspecte apareixerà en algunes de les portades seleccionades i analitzades.

L'ANÀlisi DE LES JUGADES: RECURSOS ESTILÍSTICS

SENY I RAUXA

Es tracta d'una antítesi perquè combina dos elements que són contraris i els uneix mitjançant una conjunció copulativa. "Seny i rauxa" és una oposició entre allò mental, l'enteniment (seny) i la part més impulsiva, el rampell (rauxa). El debat entre aquests dos elements sovint s'empra com a manifestació de les contradiccions típiques d'una persona. Els humans tenim la capacitat de ser racionals i

també de donar ales als nostres instints animals. En la cultura cristiana, aquest debat s'aplica com la lluita entre la virtut i el pecat.

El seny és una de les grans virtuts que Pep Guardiola ha aportat al vestidor blaugrana. Ha estat necessari, sobretot, en moments com el final de la temporada 2008/09, on els partits es presentaven molt seguits i quasi tots ells eren de vital importància. De fet, pel mes d'abril n'hi havia planejats 7 i pel maig, 8. Gràcies al seny que Guardiola va imposar per sobre de la rauxa (que, d'altra banda, era lògica en vista dels bons resultats que s'anaven obtenint) els partits van acabar així:

ABRIL	MAIG
Dia 8- FCB vs. Bayern (anada quarts de final Champions) 4-0	Dia 2- Real Madrid vs.FCB (Lliga) 2-6
Dia 12- FCB vs. Recreativo (Lliga) 2-0	Dia 6- Chelsea vs. FCB (tornada semifinals Champions) 1-1
Dia 14- Bayern vs. FCB (tornada quarts de final Champions) 1-1	Dia 10- FCB vs. Vila-real (Lliga) 3-3
Dia 18- Getafe vs. FCB (Lliga) 0-1	Dia 13 Athletic Bilbao vs. FCB (Final Copa del Rei) 1-4
Dia 22- FCB vs. Sevilla (Lliga) 4-0	Dia 17 Mallorca vs. FCB (Lliga) 2-1

Dia 25- València vs. FCB (Lliga) 2-2	Dia 23 FCB vs. Osasuna (Lliga) 0-1
Dia 28- FCB vs. Chelsea (anada semifinals Champions) 0-0	Dia 27 FCB vs. Manchester United 2-0
	Dia 30 Deportivo vs. FCB 1-1

La resposta física dels jugadors era molt important, però també ho era la mental. Generalment, es disputen 4 partits al mes (els de Lliga) però el Barça afrontava dos mesos seguits amb 7 i 8 partits respectivament. A més, alguns dels jugadors clau com Xavi o Iniesta venien d'una Eurocopa, l'estiu passat, amb la qual cosa se'ls podia notar més fàcilment el cansament. Però el cansament més espectacular que podien tenir era a nivell mental. Estaven sotmesos a molta pressió: tocava enfrontar-se a equips de la talla del Vila-real, el Sevilla i el València; el Clàssic contra el Madrid al Bernabéu; l'eliminatòria contra el Bayern (i la possibilitat d'arribar a semifinals i a la final); i, finalment, la final de la Copa del Rei. El Barça ho podia tenir tot i guanyar els tres títols o punxar en la recta final i fer que les coses es torcessin. Per aconseguir superar aquest repte, després de cada partit no hi havia temps per pensar més en el passat sinó que calia focalitzar-se en el següent (i només en el següent) partit. No valia tenir l'ombra d'una possible final de Lliga de Campions a Roma, ni pensar en el Clàssic, ni en la final de Copa: la clau era mirar sempre partit a partit i seguir endavant. La feina mental que va fer el Barça 2008/2009 va ser realment impressionant perquè tot i l'eufòria del 2-6 o de la victòria en la final de Copa, van saber mantenir el cap fred quan calia i això, al final, va marcar la diferència i el va fer un equip sobri i capaç de tocar el cel.

LA JUGADA EN IMATGES

Guardiola, com sempre, demana seny als seus jugadors.

La rauxa també va arribar, però només quan el Barça ja havia guanyat els tres títols.

Canaletes, la font blaugrana, es va omplir d'aficionats en moltes ocasions aquella temporada.

PENSAMENT LOCAL, FUTBOL UNIVERSAL

En l'anàlisi formal del titular s'aprecien tres recursos molt clars: l'asíndeton, el paral·lelisme i l'antítesi. L'asíndeton és una figura retòrica que indica la supressió de la conjunció. Per tant, el que hauria de ser “*pensament local i futbol universal*” passa a ser “*pensament local, futbol universal*”. En segon lloc, hi ha un paral·lelisme perquè “pensament” i “futbol” són noms mentre que “local” i

“universal” són adjectius, amb la qual cosa la forma seria “nom + adjectiu/ nom + adjectiu”. L'antítesi la trobem entre els dos adjectius perquè “local” fa referència a un espai reduït i conegut mentre que “universal” parla d'una cosa a nivell de tot l'Univers i, per tant, més global. Per altra banda, també hi podem trobar rima interna entre les paraules “local” i “universal”.

Però el més destacable del titular, més enllà dels seus aspectes formals, és el seu significat. Tot aquest conjunt de figures retòriques i de rimes, hi són per ajudar a donar èmfasi a una idea molt concreta: la manera de fer del Barça s'està convertint en un referent mundial. Però els d'*El 9* utilitzen una manera molt més rica de dir-ho. Parlen de “pensament” en lloc de parlar d'estil perquè justament l'estil del Barça es basa en el pensament, en el joc de construcció i no de destrucció, en convertir el mig del camp en un centre neuràlgic on les ments més privilegiades del futbol creïn. Potser es podrien trobar jugadors amb aquestes característiques a fora però el Barça, que no vol arriscar, els fabrica. Crea, a la Masia i a les categories inferiors, jugadors capacitats per fer aquestes tasques (com ara Xavi, Iniesta o Busquets). És a dir, entrena i potencia un “pensament local”, de casa. Però aquesta manera de jugar, travessa fronteres. Allò que havia nascut en el si d'un club de Barcelona que porta anys ensenyant als nens, crida l'atenció a fora. Per tant, allò que va començar com un “pensament local” acaba esdevenint un “futbol universal”.

Quan Pep Guardiola va arribar a la banqueta del Barça, no hi havia dubtes sobre Xavi i Iniesta. Rijkaard havia ajudat, amb petites variacions de les seves

posicions (vegeu portada “Talent2”), a fer esclatar aquests dos jugadors formats a Can Barça. Però Sergio Busquets era una altra cosa. Era un noi molt jove, que començava la seva primera temporada a l’elit del futbol i, lògicament, va suscitar dubtes. Guardiola va apostar per ell al mig del camp i el jugador va agafant cada vegada més confiança. Era difícil, perquè defensar qualsevol posició del primer equip del Futbol Club Barcelona és complicat, però posar-se al mig del camp, on neix tot el joc del Barça, ha de ser realment aterrador. Amb tot, Busquets va demostrar que ell també té l’ADN Barça dins seu i que se sap moure perfectament. Perquè Busquets també ha estat criat amb un “*pensament local*” i també ha format part d’una lliçó de “*futbol universal*”.

LA JUGADA EN IMATGES

El joc del Barça va travessar l'oceà i els elogis venien des d'Estats Units, en publicacions com *Newsweek*.

No només Xavi i Iniesta destacaven al mig del camp, sinó que una perla jove, Busquets, meravellava als aficionats.

La premsa internacional elogiava el Barça i, en especial, la figura de Lionel Messi.

GÀBIA D'OR

L'expressió “gàbia d'or” fa referència a un empresonament dins d'uns circumstàncies que poden semblar favorables però que et priven de la llibertat. Per tant, aquest titular actua com una paradoxa, al més pur estil de la “deslliurant presó” del poema “La Fageda” de Joan Maragall. Una paradoxa és una figura retòrica que uneix dues idees oposades o contradictòries però, juntes, adquireixen un

sentit real.

Aquest titular parla sobre els compromisos de Lionel Messi amb la selecció argentina. Filant prim, es podria considerar que no té res a veure amb el Barça i que, per tant, no hauria d'estar recollit en aquest treball. El cas és que les decisions de l'AFA també afectaven el Barça perquè els amistosos que havia de disputar l'argentí estaven situats en plena temporada. Concretament, el que va portar més polèmica va ser el del dia 11 de febrer de 2009, contra la selecció francesa. Tot va començar l'any 2006, quan Grandona, el president de l'AFA, va signar un contracte amb l'empresa russa Renova per tal que la selecció disputés 24 partits fins al 2011 a canvi de 18 milions d'euros. Aleshores, Messi era molt jove i feia poc que jugava amb la selecció absoluta, de manera que, lògicament, no estava inclòs en cap clàusula d'aquest acord. Però, amb el pas dels anys, l'argentí va anar demostrant cada vegada més talent amb la pilota i els russos pressionaven perquè assistís a tots els partits amb la selecció. Estava demostrat que els amistosos on Messi participava donaven més beneficis i, per aquest motiu, ell (juntament amb Agüero i Tévez) eren un dels requisits que els russos van demanar per al partit a Marsella contra els francesos. L'empresa Renova encara podia fer més pressió perquè l'AFA no havia pogut col·locar els 24 partits pactats dins el calendari fins a la data límit, de manera que els russos es veien en una posició molt favorable per fer exigències com la de la presència de Messi als partits. Per la seva part, el Futbol Club Barcelona no disposava de cap document escrit que acredités el

pacte que afirmaven tenir amb l'AFA, segons el qual Messi no aniria convocat pels amistosos. El mateix pare del jugador va confirmar aquest pacte. Tot i això, de poc va servir aquest acord verbal perquè, finalment, Lionel Messi va disputar el partit amb la selecció argentina a Marsella.

LA JUGADA EN IMATGES

La « *deslliurant presó* » de la Fageda, com la descriu Joan Maragall, és una paradoxa, semblant a la « gàbia d'or ».

El president de l'AFA, Grandone, tenia un pacte firmat amb una empresa russa. Per aconseguir el màxim d'ingressos, Messi havia de jugar tots els amistosos.

El pare de Messi donava la raó al Barça quan afirmava que el seu fill no jugaria els amistosos.

VÉNS A LA FESTA?

El titular és una pregunta retòrica i fa referència al Gamper, anomenat sovint “la festa del barcelonisme”. El trofeu Joan Gamper va ser fundat l’any 1966, primer com un quadrangular i posteriorment, el 1997, només a un partit (per tant, amb dos participants i prou). Amb el temps, el prestigi del Gamper va anar disminuint fins que, l’any 2003, el president Joan Laporta va intentar reactivar el trofeu. Va aprofitar per promocionar “la festa del futbol” que consistia en engegar diverses activitats, a la tarda, a l’esplanada del Camp Nou per tal que la gent hi participés des de ben aviat. El més habitual, encara en els Gampers d’ara, és que hi hagi programats diversos concerts, actuacions de dansa, activitats per als més petits... El que no falta mai és la presentació de l’equip i els parlaments del capità i de l’entrenador. Si l’any 2003 van arribar Ronaldinho i Rijkaard com a grans novetats, en un partit contra el Boca Juniors, cinc anys més tard va ser el torn de Pep Guardiola, també contra l’equip argentí.

A més, la pregunta del titular també lliga amb el fet que Guardiola sempre ha seguit una política d’animar la gent a venir a l’estadi. Abans de cada partit que se celebra al Camp Nou, ell no s’oblida de dir que l’equip necessita el seu públic per guanyar. Ho va fer abans d’aquell Gamper, quan va recalcar que era una festa familiar, pels nens, i per la gent que potser no venia habitualment a l’estadi. Ho va fer, també, durant el Gamper en el seu discurs de presentació (vegeu la transcripció del discurs de Guardiola a la portada “PERSISteam” de l’apartat de jocs de paraules). I, finalment, ho ha seguit fent sempre que n’ha tingut l’ocasió, és a dir, a les rodes de premsa, perquè ja fa temps que no concedeix entrevistes a ningú.

LA JUGADA EN IMATGES

Joan Gamper va ser el fundador del Barça i també del Zurich.

Per tal de fer el Gamper més atractiu, els Barça Toons (dibuixos animats blaugranes) anuncien sovint aquest esdeveniment (la imatge és del 2003).

La presentació de l'equip es va aprofitant el partit del Gamper. La imatge correspon a la presentació del 2008/2009.

ÚNIC, DIFERENT, EXTRATERRESTRE(...)

Aquesta portada és una de les més especials de totes les que he analitzat en aquest treball. No segueix l'esquema habitual de la resta, sinó que es tracta d'una sèrie d'adjectius que omplen tota la part principal de la portada. Per tant, podem dir que és un asíndeton perquè no hi ha cap conjunció que uneixi totes les paraules escampades per la portada. Thi podem trobar gradació o clímax perquè es tracta d'una presentació d'idees (adjectius, en aquest cas) que ascendeixen en el sentit: per exemple, "extraterrestre" és molt més que "únic" i "diferent", perquè denota que una cosa està fora de les dimensions humanes. Però tots aquests adjectius sí que parlen d'una persona: es tracta del jugador Dani Alves. Va ser un dels fitxatges estrella de la temporada però, al principi, molts dels seguidors del Barça van tenir els seus dubtes. Alves va ser fitxat del Sevilla com a un lateral dret que oferia molt de joc, especialment en l'atac, però va costar 35 milions d'euros. Aquest diners van convertir-lo en el banda dreta més car de la història del Barça. Al principi hi va haver alguns dubtes perquè Dani Alves pujava moltíssim a atacar i deixava la banda una mica descuidada, amb un forat a la defensa. Però Alves, que ha demostrat ser un home que vol aprendre, va aplicar-se aviat la filosofia Barça d'estar sempre alerta i, en el cas de perdre alguna pilota, esmenar l'error i anar-la a recuperar. A més, Alves va aportar un plus a dintre el vestidor: l'alegria del brasiler va contribuir a alegrar el vestuari. Alves es va convertir en el DJ del grup, i sempre posava la música dels entrenaments, els viatges o senzillament a dins del vestidor. Les qualitats d'Alves, però, no s'acaben aquí: el seu afany d'integració va fer que volgués aprendre el català només d'arribar. En el moment en el que es va publicar aquesta portada, Dani Alves era el segon millor passador del Barça, per després de l'indiscutible Xavi, i només portava mitja temporada a l'equip. En aquest temps, ja havia fet 3 gols, i estava a dos de la seva millor marca golejadora (va fer 5 gols a la temporada 2005/06 amb el Sevilla). És a dir, que és un banda dreta que ataca i defensa i,

a sobre, també fa gols. Per acabar-ho d'arrodonir, i malgrat el seu caràcter obert i esbojarrat, Alves també es va contagiar de la prudència de l'equip. Com que és un dels jugadors que parla més amb la premsa, en ell Guardiola va trobar-hi algú que recolzava la seva manera de pensar de cara als mitjans (de fet, molts altres ho van fer, però Alves sorprenia perquè ell, que sempre riu, es posava realment seriós quan parlava de la prudència que havien de tenir). La premsa es va adonar aviat de totes aquestes qualitats del brasiler. Fins i tot Guardiola va fer unes declaracions en una roda de premsa que deien el següent: *“En Dani no es cansa, i tinc ganes de fer-lo reposar, però juga amb tant d'entusiasme... La veritat és que el Barça ha fitxat un jugador extraordinari, no només pel que treu al camp, que tothom ho veu, sinó pel dia a dia: en com entrena i en l'alegria que porta al vestidor. És qui porta la música”*. I és que trobar un bon jugador és difícil, però trobar un jugador que tingui tantes qualitats que ni una portada sencera sigui capaç de recollir-les (el titular acaba amb tres punts suspensius), això sí que és realment complicat.

LA JUGADA EN IMATGES

Alves venia del Sevilla, on havia patit els que després van ser els seus companys,

Un cop al Barça, Alves també es va lluir fent alguns gols, que celebrava accentuant la seva alegria habitual.

L'aportació humana d'Alves va ser molt important. De fet, fins i tot era el DJ oficial del vestidor.

L'ANÀlisi DE LES JUGADES: JOCS DE PARAULES

EL 9 HENRY

Aquest titular és un joc de paraules que es basa, primerament, en la similitud entre la paraula “nou” de novetat i el número nou (‘9’). En segon lloc, també juga amb el fet que Henry sempre va afirmar que, en fitxar pel Barça, li havien promès el dorsal número ‘9’. A més, el francès va tenir molts problemes d’adaptació al Barça perquè ell volia jugar a la posició de ‘9’ tot i que a l’Arsenal, l’equip on més ha rendit, també jugava en la resta de posicions atacants. Un cop a Barcelona, es va trobar que també comptaven amb ell com a davanter però no necessàriament com a peça al centre de l’atac. Henry volia ser el ‘9’ blaugrana, però ja ho era Samuel Eto’o. Però abans de centrar-nos en el paper d’Henry al Barça, seria bo conèixer una mica la biografia i el perfil del francès. Thierry Henry va néixer a Les Ulis, un suburbi de París, el dia 17 d’agost de 1977. Va debutar amb el Mònaco la temporada 1994/95, quan tenia 17 anys. Després va passar un temps per la Juventus, però no hi va tenir gaire èxit. On realment va esclatar va ser a l’Arsenal, on va ser elegit Millor Jugador de la Història del Club. Va fitxar pel club anglès la temporada 1999/00 i de seguida Arsène Wenger el va fer jugar de davanter centre o a qualsevol de les posicions atacants. Al final de la seva etapa al club, s’havia convertit en el màxim goleador de la història del club i en el de la Premier, títol que ja ha perdut perquè ara és d’Alan Shearer. Per la seva velocitat, la seva eficàcia i la seva elegància, el Barça es va fixar en Henry i el fa fitxar per la temporada 2007/08. Així doncs, Henry va viure les derrotes de l’equip de Rijkaard i el mal ambient al vestidor amb la samarreta blaugrana. El tècnic holandès li donava tot el seu suport, però Henry no responia adequadament. El francès no s’adaptava al joc del Barça i ho justificava dient que l’estil era molt diferent al de l’Arsenal. A més, Henry encara arrossegava molèsties a l’esquena i va jugar “tocat” en molts partits. Amb l’arribada de Guardiola, la seva situació no va millorar gaire: Henry seguia demanant constantment la posició de ‘9’ i més tenint en compte que

Eto'o, en un principi, no comptava pel de Santpedor. El cas és que els plans van canviar i Eto'o va seguir sent el davanter centre de referència del Barça. El seu instint goleador va prevaldre per sobre de l'elegància d'Henry que, tot i a les seves qualitats, no estava gaire encertat de cara a porteria. El dia 6 de desembre va ser un dia especial per a la relació entre Henry i el Barça: per primera vegada, el francès va demostrar capacitat d'adaptació i de sacrifici per l'equip. Aquell dia, Eto'o no jugava per sanció i el tècnic va decidir que Henry sortiria a jugar des de l'esquerra de l'atac. Aquell dia, Henry va deixar de banda les excuses que portava mesos donant a fora del camp i va fer callar les boques d'aquells que el criticaven. El Barça va guanyar el València amb un 4 a 0 al Camp Nou i Henry en va fer 3. Va demostrar que podia adaptar-se a les instruccions del míster i que, al Barça, ja no era el gran Henry, sinó un més dels davanterers. D'aquesta manera, i amb aquest actitud, Thierry Henry va fer un dels partits més brillants que se li recorden al Camp Nou i va demostrar a tothom que podia ser un nou Henry i un veritable '9' (un cop recuperada la màgia del gol) Henry.

LA JUGADA EN IMATGES

Thierry Henry va triomfar a l'Arsenal i, encara avui en dia, està considerat un dels seus jugadors històrics.

La presentació del francès al Camp Nou va aplegar milers d'aficionats. Henry era un crack internacional i va ser rebut com a tal.

Aquest és Alan Shearer, l'home que va prendre el rècord de màxim goleador de la Premier a Henry.

REIS DEL FUTBOL

Diuen que el futbol és l'esport rei però, hi ha algú que pugui ser el rei del futbol? Si a la temporada 2008/09, i en posteriors també, hi havia un equip capaç de ser-ho: era el Barça. I no només pels títols, per això també van guanyar-se el sobrenom de “*Reis de copes*”, sinó pel seu futbol. Seguir el recorregut del Barça a la Copa, el primer dels títols que va avalar la credibilitat de l'equip (tots sabem que, sense títols, al final el bon joc queda com una mera anècdota), no és gens complicat: el seu primer rival va ser el Benidorm, a setzens (vegeu portada “Festival de Benidorm?”). Els vuitens van ser contra l'Atlético de Madrid: l'anada va acabar 1 a 3 i, la tornada al Camp Nou, 2 a 1. Per tant, van estar uns vuitens ben resoltos. Els quarts, però, ja es van posar més complicats: el contrincant era l'Espanyol, el segon equip amb més rivalitat contra els blaugranes, després del Madrid. L'anada va acabar amb un empat a 0 que deixava les portes obertes a qualsevol cosa. I aquesta sensació va tornar a aparèixer cap al final de la tornada quan el Barça, que guanyava per 3 a 0, va deixar-se remuntar 2 gols per l'Espanyol (vegeu portada “Fins l'últim alè”, recollida dins l'apartat de parèmies). Però el Barça ja era a semifinals contra el Mallorca i aquells partits, especialment la tornada, no els oblidarà cap aficionat. L'anada va acabar amb un 2 a 0 pel Barça: era un bon resultat tot i que no era pas massa brillant. Per tant, faltava acabar de fer un cop de puny sobre la taula a Son Moix. El partit no va ser tan fàcil com semblava i els blaugranes van aconseguir un empat a 1. Fins aquí no hi havia cap problema perquè els de Pep Guardiola passaven a la final, fins que l'àrbitre Rubinos Pérez va assenyalar un penal de Martín Cáceres (que va rebre la vermella) a Castro. Víctor Valdés és el porter titular del Barça i, tot i que ha tingut èpoques de moltes crítiques, fa molts anys que ho és. Però a la Copa, Guardiola preferia jugar amb Pinto, que era qui defensava la porteria blaugrana en aquell partit contra el Mallorca. La personalitat de Pinto sempre ha estat molt forta, no és un jugador habitual, sinó que més aviat és curiós. La seva llarga trena negra o les

petites i treballades trenes que va portar durant un temps li donaven un aire místic. Si te'l mires bé, sembla un indi natiu americà, és alt i fort (mesura 1 metre i 86 centímetres) i té una cara agressiva, tot i que, generalment, sigui un bromista nat. Aquell dia, doncs, José Manuel Pinto estava a la porteria del Barça quan Cáceres va fer una dura entrada sobre Castro, l'autor del gol dels mallorquins. Primer es va formar una gran revolució a la defensa blaugrana, fins i tot Piqué va ser amonestat amb la groga per protestar, però de seguida Pinto es va fer amb el control de la situació. Martí va agafar la pilota i es va col·locar als 11 metres. De sobte, Pinto li va assenyalar el costat pel qual es llançaria. Tothom es va quedar de pedra. Va sorgir el dubte de si era una mentida o si anava tan sobrat que li ho estava indicant de debò. Finalment Martí va xutar pel mateix costat que li havia assenyalat Pinto i, com que els blaugranes no menteixen, Pinto la va parar. Aquell acte podia acabar ple d'elogis o amb la meitat dels culés demanant el cap del porter però, afortunadament, va acabar bé.

La final de la Copa del Rei del 2009 va ser a Mestalla, on el Barça es va enfrontar a l'Athletic Club de Bilbao, a qui va vèncer per 1-4 (vegeu portada "A Roma amb amor" de l'apartat cinematogràfic de la cultura). Però el més important ni tan sols és que el Barça es fes amb la seva 25a Copa del Rei sinó que aquell era el primer dels títols de l'era Guardiola. La Copa 2008/09 no brillarà pel bon futbol que el Barça va demostrar sinó per ser el primer dels molts trofeus que l'equip va aconseguir. El Barça sospitava, però no crec que s'imaginés, fins a quin punt s'arribaria a convertir en el rei del futbol. En acabar-se la temporada, els diaris espanyols es rendien a l'evidència i el qualificaven de "*tricampió*", "*triple corona*", "*trèvol*", "*Triplet Team*" o fins i tot "*Santíssima Trinitat*". De Guardiola, en deien que "havia acabat en el paradís" i de Messi que era "el nou rei del futbol". El New York Times, però, va demostrar un cop més que els americans tenen ull i deia, ja al desembre de 2008, que "*el Futbol Club Barcelona és com un llibre que no pots deixar de llegir*". Una vegada més, els estrangers van donar una lliçó d'elegància elogiant el futbol sense deixar-se endur per la passió ni per la brillantor d'una copa, anant únicament a l'essència.

LA JUGADA EN IMATGES

José Manuel Pinto és el “porter de la Copa” perquè disputa bàsicament aquesta competició. El penal que va parar contra el Mallorca a semifinals es recordarà durant molts anys.

Aquesta és la imatge del moment en què Martí va xutar a porteria i Pinto es va tirar just per on li havia indicat que ho faria.

La celebració de la Copa del Rei va ser molt especial perquè era la primera i suposava l'inici d'un seguit de títols que van deixar mig món bocabadat.

PERSISTeam

Aquest joc de paraules combina l'anglès ("equip" en anglès és 'team') amb una de les paraules més emprades per Guardiola: "persistir". La persistència és una de les virtuts del tècnic de Santpedor, que mai no ha deixat que el seu equip es rendís. A més, "PERSISTeam" també juga amb la denominació que es donava a l'equip més mític del Barça, el *Dream Team* de Cruyff. Durant la temporada 2008/09, al Barça també se li van donar altres noms similars com ara: "Pepsisteam" (pels 6 gols al Madrid) o "Pepteam" (en comptes de "Dream Team", per donar èmfasi a la figura de Guardiola). Però tot el joc amb el mot "persistir" té encara més mèrit si es va a buscar el discurs que va fer Pep Guardiola a la primer presentació del seu equip, durant el Gamper de 2008:

"Sabem que de nosaltres depèn que vingueu a l'estadi. És un repte meravellós conquerir-vos. Sabem que... que li posarem tot: l'esforç, el treball i la dedicació. Volem que un partit, sigui dimecres, sigui cap de setmana, us animeu a venir. De nosaltres depèn conquerir-vos i és un repte meravellós intentar-ho. No importa si veniu de Barcelona, Tarragona, Lleida o Girona... no importa. El que importa és que, quan sabeu que hi ha un partit aquí a l'estadi, digueu <<anem a l'estadi perquè sabem que l'equip no ens fallarà>>. No sé si guanyarem, però l'esforç us dono la meua paraula d'honor que li posarem. Persistiré, persistirem, fins al final. No sé si guanyarem, no us prometem que guanyarem algun títol... ho intentarem i persistirem. Benvinguts a aquesta temporada, benvinguts a casa vostra, apreteu-vos els cinturons que ens ho passarem bé. Visca el Barça! Visca Catalunya! I molta sort!".

Va ser una de les poques vegades que hem vist Pep Guardiola realment nerviós. Però el dia 18 de gener de 2009, uns mesos després, el Barça havia fet aconseguir 50 punts en la primera volta, aconseguint un rècord històric. Per tant, no cal ni dubtar que realment persistien. Guardiola va prometre esforç i hi va haver esforç, no va prometre títols i hi va haver títols. I el "persistirem" del discurs es va

transformar en un “*persistim*” i aquest, en un equip que persisteix, el “PERSISteam”.

LA JUGADA EN IMATGES

El *Dream Team* on jugava Johann Cruyff es va convertir en l'equip mític del Barça, de la mateixa manera que, d'aquí a uns anys, ho serà el “*Pepteam*”.

Durant el primer discurs de presentació de temporada, Guardiola va utilitzar sovint la paraula “*persistirem*”. Aquesta era una de les claus de la nova mentalitat.

Una altra de les claus de Guardiola era l'assistència de públic al Camp Nou, que donés força i ànims als jugadors.

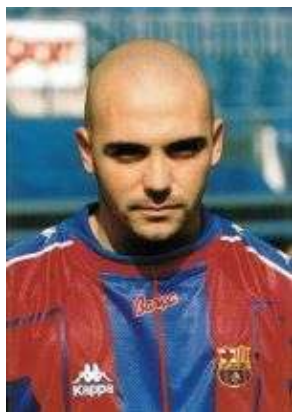
DESPENYATS

Ivan De la Peña és un jugador de Cantàbria que va iniciar-se en el futbol jugant a la pedrera del Futbol Club Barcelona. De fet, va debutar amb el primer equip del Barça de la mà de Johann Cruyff. Al cap d'un parell d'anys, va fitxar pel Lazio i posteriorment per l'Olympique de Marsella. Finalment, l'Espanyol el va fitxar. En un primer moment, De la Peña prometia ser un jugador excel·lent, però les constants lesions musculars i les veus que el titllaven d'individualista van fer que no acabés d'explotar. Justament el febrer de 2009, el jugador sortia d'una lesió i Pochettino, tot i els dubtes, va decidir fer-lo jugar contra el Barça. Va fer ben fet, perquè seus van ser els dos gols que van aconseguir la victòria dels *pericos* al Camp Nou. Feia 27 anys que l'Espanyol no guanyava al Camp del Barça, des de 1982, quan van acabar amb un 1-3. Tornant novament al 2009, l'Espanyol va aconseguir la victòria contra un Barça que, a més, portava 22 jornades sense perdre, des de la primera jornada de Lliga a Sòria. Durant el partit al Camp Nou, els homes de Pep Guardiola tenien la pilota però no estaven encertats. A priori, era un David contra Goliat perquè el Barça era líder i l'Espanyol cuer amb 42 punts de diferència entre ells. Però a la primera part, l'àrbitre basc Delgado Ferreiro va expulsar Keita i els blaugranes van començar a jugar nerviosos i angoixats mentre veient com els de Pochettino es creixien sobre el terreny. De la Peña va marcar per primera vegada des de feia 4 anys i, a més, mai no havia fet dos gols en un sol partit amb la samarreta blanc-i-blava (si que ho havia fet, però, vestit amb la blaugrana). 'Lo pelat', que així és com li diuen a De la Peña, va ajudar el seu equip en la lluita desesperada contra el descens i, al final de temporada, efectivament no van baixar a segona. Cal afegir que el Barça estava tan poc encertat que el segon gol va ser una errada de Valdés. Però tot i això, els blaugranes no van perdre les ganes d'esforçar-se i Touré Yaya va fer el gol de l'honor. Fins i tot Busquets va acabar jugant de davanter centre quan Guardiola va treure Eto'o del camp, ja que el camerunès no responia gaire bé a la pressió que suposava estar perdent contra l'Espanyol.

En definitiva, l'equip de Pochettino va ser capaç de fer que el Barça es “despenyés” i perdés els papers per primer vegada en molt de temps, de la mà, per a més inri, de l'ex-blaugrana De la Peña.

LA JUGADA EN IMATGES

Iván De la Peña va tenir la seva època blaugrana. Va debutar al primer equip amb Cruyff a la banqueta però aviat va marxar a Itàlia.

A les files de l'Espanyol, De la Peña va viure les seves lesions més fortes, que el van impedir acabar de esclatar com pronosticaven els experts que l'havien observat.

Pochettino era la nova aposta de l'Espanyol. Com Guardiola, l'argentí era un home jove i ple d'empenta que havia de donar un impuls a l'equip.

SET D'AUTOESTIMA

En el moment en què *El 9* va publicar aquesta portada el Barça havia obtingut la seva primera victòria a la Lliga. Però no va ser ni a la primera ni a la segona, sinó a la tercera jornada. De fet, el titular parla d'autoestima perquè això era el que li calia al Barça de Guardiola. El primer partit de la temporada va ser contra el Numància. L'equip sorià va plantejar un joc ultradefensiu, amb un doble mur a la defensa basat en la concentració a l'hora de no deixar passar el Barça. Els homes de Knesic, que animava a l'afició perquè cridessin a cada falta com aquell qui celebra un gol, van oferir la imatge d'aquell equip que acabava de recuperar la categoria i que tenia por de perdre-la davant un rival que prometia bon joc. De fet, els blaugranes no van estar encertats de cara a porteria però tampoc en la defensa, quan Mario, en una de les escassíssimes ocasions del Numància, va marcar un gol. Henry va estar grisós i descol·locat, com en bona part de la temporada; Eto'o, estava perdut en un ball de cames; Messi, va acabar jugant pel centre en un intent desesperat de trobar alguna manera de passar. El Barça ho va intentar amb xuts des de fora l'àrea, des del peus de Touré i de Xavi i fins i tot va fer tres pals que podien haver estat perfectament tres gols. Però l'encert no va arribar. Tampoc ho va fer a la segona jornada de la Lliga: el Barça rebia el Racing amb canvis a l'alineació, però seguia fallant en l'atac i en la defensa. Víctor Valdés va encaixar un gol resultat de l'única ocasió del Racing, per errades dels seus centrals. Però, per ser justos, cal dir que l'equip va presentar molta millor cara que al primer partit. Recuperaven ràpidament les pilotes i hi havia molta insistència en l'atac. Tot i això, només van aconseguir un empat a 1, resultant d'una brillant acció de Messi en solitari. Però diuen que a la tercera va la vençuda. El Barça necessitava guanyar per començar a sumar punts a la Lliga (només en tenia un) i per demostrar que el projecte de Guardiola era sòlid. Necessitaven pujar la seva autoestima i els sis gols contra l'Sporting (set gols en total si contem el dels rivals) van assedegar la seva "set d'autoestima". A més, els blaugranes van seguir tenint una possessió molt elevada, amb una

gran velocitat en el joc de la pilota i amb constants canvis d'orientació en el joc, que ajudaven a obrir el camp. Messi va sortir per la banda dreta però va acabar jugant de centre, ocupant-se també de fer espais a la defensa i emulant el millor Bakero de l'època Cruyff. Al seu torn, Iniesta va substituir Thierry Henry per la banda esquerra de l'atac, per generar més desequilibri. Al contrari que la temporada passada, els jugadors de Pep Guardiola no van frenar en cap moment i cada vegada en volien més. La set d'autoestima va baixar, però no la set de gols i la set de bon joc. Cal dir que, aquella temporada i només en lliga, el Barça va aconseguir fer 6 gols en un total de 5 ocasions: la de l'Sporting de Gijón, a l'Atlético de Madrid, al Valladolid, al Málaga i, evidentment, al Real Madrid.

LA JUGADA EN IMATGES

La cara de decepció de Messi a la primera jornada de Lliga era el resultat d'un mal partit a Sòria, que va acabar amb una derrota.

Aquesta imatge mostra les indicacions que Guardiola donava als seus jugadors. Amb tot, tampoc va ser possible la victòria.

Moltes vegades va ser Messi, en solitari, el que va fer els gols blaugranes. En les golejades que vindrien en els següents partits, l'argentí va poder gaudir de valent.

EL 10, “DÉU” I OMNIPRESÈNCIA

Aquest titular fa referència a l'argentí Lionel Messi, que porta el '10' amb la seva selecció i que sovint es considerat un “Déu” del futbol. Però la història no s'acaba aquí: resulta que el mític Diego Armando Maradona va ser escollit com el nou entrenador de la selecció argentina. *El Pelusa* havia de debutar a la banqueta de la selecció en un partit contra Escòcia i ja tenia programat un enfrontament pel dia 11 de febrer contra la selecció francesa a Marsella. Lògicament, els argentins demanaven Messi a crits. Però l'AFA i el Barça tenien un acord que establí que Messi no seria convocat per cap amistós. Però Lionel Messi desitjava jugar amb la samarreta del seu país i més sota la direcció d'un ídol com Maradona. Tot i això, Messi no oblidava els seus compromisos amb el club blaugrana i també volia ser present a l'equip de Guardiola. Així doncs, l'argentí demanava el do de l'omnipresència en unes declaracions que va fer: “*Vull ser a tot arreu*”. Però la omnipresència és cosa d'éssers superiors a la raça humana (de fet, és una de les qualitats que tradicionalment s'han atorgat als éssers divins, representat en Déu a la cultura cristiana), i Messi és un humà. A Argentina, però, tenen tendència a titllar de “Déu” als seus ídols. Si hi ha una divinitat per excel·lència en el panteó argentí, amb permís de Messi, aquest sempre serà Maradona. Justament per això el titular encara està més ben trobat, perquè parla de Messi (el nou '10' de la selecció argentina) que vol anar al debut del mític '10' i del Déu clàssic argentí. Diego Maradona té, de fet, la seva pròpia religió: es tracta d'una paròdia de la tradicional religió cristiana que es coneix com a “Església Maradoniana” i que va ser fundada el 30 d'octubre de 1998 per un grup d'amics. Aquests, van decidir celebrar el Nadal el dia 30 d'octubre perquè era l'aniversari de naixement de Maradona. Per tant, actualment ens trobem a l'any 50 D.D (“després de Diego”). Tenen el futbol com a religió i Maradona com a Déu que va baixar del cel per dur a la Terra el veritable futbol. La missió de l'Església Maradoniana és mantenir viva la passió pel futbol i la màgia amb què jugava

Maradona. Utilitzen la paraula “D10S”, combinant “Dios” amb el ‘10’ de Maradona, per referir-se al seu gran ídol. De fet, fins i tot tenen càntics com “*El Diego Nuestro*” o “*El D10S te salve*”, entre d’altres:

“Diego nuestro que estás en las canchas. Santificada sea tu zurda, venga a nosotros tu magia. Háganse tus goles recordar en la Tierra como en el Clelo. Danos hoy la magia de cada día, perdona a los ingleses, como nosotros perdonamos la mafia napolitana, no nos dejes caer en off-side y líbranos de Havellange y Pelé. Diego.”

“Dios te salve pelota. Llena eres de magia. Diego es contigo. Bendita tú eres entre todas las demás y bendito es Diego que no te deja manchar. Santa redonda, madre del gol, ruega por nosotros los jugadores ahora y en la hora de nuestro encuentro... Diego”.

Leo Messi, no podria un cognom més encertat: és considerat sovint com “El Messies” de Maradona. De fet, la suma de “Messi” i “AS” (tenint en compte que un “as” és algú que és molt bo fent alguna cosa) no podia ser més encertada. Fins i tot la publicitat s’ha ocupat d’explotar aquesta faceta divina de Messi jugant amb el seu nom. La marca de roba “A-Style”, que justament té les lletres ‘A’ i ‘S’, va fer una campanya realment brillant amb l’argentí, on apareixia rodejat d’una aurèola daurada i levitant. L’acompanyava un cartell on hi havia escrit “*MESsI-A-Style*”.

Però finalment totes aquestes comparacions divines no van fer que Messi pogués participar en el debut de Maradona a Glasgow. No va aconseguir la omnipresència que volia perquè es va perdre el primer encontre però el Barça el va deixar lliure per jugar contra França a Marsella el dia 11 de febrer. Aquell dia, Messi va liderar la selecció i va marcar un gol. El partit va acabar 2 a 0 i Maradona es va desfer en elogis cap al blaugrana dient coses com ara que “la pilota forma part del seu cos”. Mesos abans, l’havia titllat d’individualista. El que queda clar és que Maradona és dels qui en donen una de freda i una de calenta.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquesta imatge, que fon Maradona amb Messi, és molt representativa del sentiment que hi ha a Argentina sobre aquests dos *cracks*.

La campanya d'A-Style amb Messi jugava amb el seu nom, amb el nom de la marca i amb la condició de "Messías" que es dona a l'argentiní.

En un país sud-americà com Argentina, on hi ha molta religiositat, Messi també ha estat representat com un sant.

LA PORTA ÉS GRAN

A l'agost del 2008, van dimitir vuit dels disset directius que hi havia al Barça de Laporta. Tres d'ells eren vicepresidents (i només n'hi havia cinc, de vicepresidències). Aquests eren Ferran Soriano (de l'Àrea Econòmica), Albert Vicenç (de l'Àrea Institucional) i Marc Ingla (de l'Àrea Esportiva). El motiu de les dimissions va ser que més del 60% dels socis va votar en contra de la gestió d'aquella junta directiva, i volien fer pressió perquè Laporta hagués de deixar el seu càrrec. Els estatuts del Barça dictaminen que si marxa un 75% dels membres de la junta directiva el president ha de ser cessat. Però Joan Laporta va nomenar quatre nous directius (i es va quedar només amb 10) per no haver de deixar la presidència. Tot i això no es va quedar així, perquè hi va haver una purga de professionals dintre del club. Al setembre de 2008, un total de set persones van ser acomiadades. Totes elles tenien relació amb els directius cessats o per la família Echevarría (parents polítics de Laporta quan va arribar al club, però ja no en aquell moment). Un dels acomiadaments més comentats va ser el de la directora general, Anna Xicoy, que feia poc que havia presentat un balanç amb molt bons números. Per tant, no hi havia cap motiu aparent per deixar-la fora del projecte del club. També van ser acomiadats Elies Frade (cap de seguretat i amic personal d'Alejandro Echevarría), Dani Scholesser (director d'Àrea Comercial, Màrqueting i Mitjans de Comunicació), Javier Muñoz (director de Règim Intern), David Folch (responsable del Departament de Desenvolupament Immobiliari), Luis Goyanes (responsable de "ticketing") i Gustau Navarro (cap de Tecnologies). Però semblava que la cosa no s'acabava aquí: eren els primers acomiadaments, però la junta de Laporta semblava disposat a seguir eliminant professionals de diferents àrees del club. El dia 5 de setembre, Salvador Rovira (director financer i mà dreta d'Anna Xicoy), Ramon Canal (director dels serveis mèdics) i Josep Vergés (cap de personal que s'havia encarregat d'acomiar a tots el que ja havien marxat). Ferran Soriano, que es volia presentar com a candidat a les següents eleccions en contra de la candidatura continuista, no va

trigar a aprofitar aquests fets per posar més llenya al foc i exposar públicament les claus d'aquests acomiadaments (és a dir, motius personals basats en eliminar del club tot allò que haguessin portat les persones que ja no formaven part de l'entorn de Laporta). De seguida, Jaume Ferrer va aprofitar una compareixença davant dels mitjans per comentar que els nous canvis eren per donar *“un nou impuls al club”* i perquè *“ja havien acomplert els objectius que aquelles persones perseguïen”*. Mentrestant, Joan Laporta era als Estats Units en un viatge de negocis i no es pronunciava sobre el tema. Però el temor a més acomiadaments al club feia que aquest titular adquirís un caire d'amenaça: “La porta és gran” és un joc de paraules amb el nom de l'ex-president del Barça, Joan Laporta, però també és una frase que denota que eren possibles molts més acomiadaments perquè, si “la porta és gran”, encara hi pot passar molta més gent.

Les portades d'*El 9* solen jugar també amb una imatge que acompanyi el titular i que hi tingui relació. El meu treball no consisteix en analitzar aquesta relació però, en casos com aquest, és quasi inevitable fer-hi una petita referència. El titular fa un joc de paraules, però la imatge també: es veu una porta oberta amb Joan Laporta reunit a dintre, amb cara seriosa. Per tant, podria correspondre perfectament a una de les reunions on es decideix si s'ha d'acomiadar algú. Per tant, la fotografia encara dóna més joc a la portada afegint-t'hi un element visual com és la porta de la sala de reunions oberta amb Joan Laporta a dins.

LA JUGADA EN IMATGES

Ferran Soriano es va ocupar de l'Àrea Econòmica fins que va dimitir, després de la moció de censura a Laporta.

Anna Xicoy, Directora General, va ser acomiadada tot i el bon balanç financer que acabava de presentar.

Els rumors deien que Soriano seria oponent de Laporta a les següents eleccions, però ho va ser Marc Ingla, amb el suport del primer.

L'ANÀLISI DE LES JUGADES: LLENGUATGE VISUAL

FEBRE DE FINAL

Aquest titular està classificat dins de l'apartat de "Llenguatge visual" perquè utilitza una gran 'F' central, disposada entre les dues fotografies dels rivals (una del Barça i l'altre de l'Athletic de Bilbao) que serveix tant per a la paraula "Febre" com per a la paraula "Final". La raó per la qual està dins d'aquest apartat és que pretén cridar l'atenció del lector amb la seva forma i no només pel contingut. Si ens

centréssim en les paraules, però, també podríem considerar que fa referència a una pel·lícula molt famosa dels anys 70, titulada *Saturday Night Fever* i més coneguda aquí com a *Fiebre del sábado noche*. Aquest film, protagonitzat per John Travolta, tracta d'un venedor de pintura, normal i corrent, que quan arriba el dissabte, converteix la seva anada a la discoteca en tot un ritual de preparació. Allà, és el rei de la pista de ball i enlluerna amb els seus moviments. Potser la final de la Copa del Rei del 2008/09 va tenir moltes similituds amb aquesta pel·lícula: anar a aquell partit va suposar un gran ritual de preparació pels aficionats de tots dos bàndols i, al final, el futbol va ser espectacular. L'ambient ja es començava a caldejar dies abans, quan l'Athletic apel·lava al fet que feia 25 anys que ells no guanyaven la Copa i que, per història, ja els tocava. Tot i això, l'entrenador Caparrós es desfeia en elogis cap al Barça quan afirmava que, si guanyaven, ho farien davant del millor equip del món. Però els culés no es van deixar enredar per les paraules del tècnic del rival i van seguir en la seva línia de demanar, ells també, la Copa. Al cap i a la fi, feia 11 anys que el Barça no n'aixecava cap i en feia 2 que el Barça no guanyava cap títol. A més, podia ser el primer trofeu dels sis possibles i, per tant, valia la pena no deixar-ne escapar cap (seguint amb la filosofia Guardiola de donar res per perdut). La premsa no deixava de publicar articles que explicaven les enormes coincidències que es donaven en aquella final: que si

l'Athletic havia guanyat la seva darrera Copa contra el Barça, que si l'última del Barça havia estat també a Mestalla... A més, aquella final enfrontava els dos equips que tenien més Copes del Rei: el Futbol Club Barcelona en tenia 24 i l'Athletic, 23. Guardiola es va endur tot els seus homes, excepte Iniesta que havia de seguir fent recuperació, per fer pinya en el seu possible primer títol. Però la veritable "febre de final" va quedar demostrada el dia del partit: els 55.000 seients de Mestalla estaven plens. A l'estadi no hi cabia ni una agulla més. A les grades, onejaven les banderes catalanistes i les *ikurrin*. I llavors va passar l'inevitable quan en un estadi aplegues persones de dues comunitats autònomes on hi viu el desig d'independència i hi sumes la figura del rei presidint el partit per entregar la seva Copa: quan sonava l'himne espanyol es va poder sentir una xiulada monumental. Per sort, la cosa va acabar aquí i no hi va haver incidents. L'únic conflicte va ser el fet que Televisión Española va ometre la retransmissió sonora de l'himne perquè no se sentís la xiulada. Després d'uns dies, l'assumpte es va resoldre amb el cessament d'un dels encarregats d'esports de la cadena. Deixant de banda els aspectes extraesportius, cal dir que el partit es presentava dur i els homes de Guardiola sabien que no havien de buscar el cos a cos. El Bilbao arribava molt fort mentalment perquè havia tingut moltes setmanes per focalitzar els seus pensaments i les seves il·lusions cap a aquest partit. A més, l'equip basc generalment ja té un joc dur, és molt bo en el joc aeri, molt consistent físicament i amb molta fricció al mig del camp. El seu sobrenom és "els lleons" i estava clar que lluitarien com el que són. Justament van ser els de l'Athletic els autors del primer gol, però el Barça va remuntar i en va fer 4. De seguida que els van donar la Copa i que Puyol la va aixecar (era la primer vegada que ho feia), els homes de Guardiola van córrer a fer la volta d'honor (allà, Samuel Eto'o va tenir un detall amb els bascos portant una *ikurrin* a la mà). Els homes de Caparrós ploraven i marxaven capcots mentre el Barça estrenava un nou ritual: el de les celebracions. Tot l'equip, incloent-hi l'staff tècnic, es va acostar cap al cercle central, va deixar la Copa al bell mig i es van agafar formant una gran rotllana: uns quants salts cap a la dreta, una quants cap a l'esquerra i a córrer tots junts cap al mig. El cercle, des de sempre, ha estat el símbol de la unitat i de la força del conjunt. Aquests són termes que, de ben segur, coneixen els de Guardiola.

LA JUGADA EN IMATGES

Saturday Night Fever va ser una pel·lícula amb un gran èxit i el seu protagonista, John Travolta, va meravellar amb els seus moviments.

L'últim entrenador en guanyar la Copa del Rei a la banqueta blaugrana havia estat Van Gaal, l'any 1998.

Gerard Piqué celebrava la victòria fent-li un petó a la Copa, que per fi tornava a ser blaugrana.

1, 2, 3, 4, 5...

Aquest titular és una metàfora visual sobre l'evolució de Lionel Messi al primer equip del Futbol Club Barcelona. El diari *El 9* celebrava el primer lustre de Messi des que va debutar amb el primer equip. La història de l'argentí és una de les més conegudes del futbol: va néixer un 13 de juny de 1987 a Rosario (Santa Fe, Argentina) en un barri força pobre. Aviat, quan tenia 5 anys, va començar a jugar a l'equip

Grandoli, un petit conjunt del seu barri. Més tard, va jugar també a les categories inferiors del Newell's Old Boys. Va ser en aquell moment quan, gairebé paral·lelament, el River Plate es va interessar en ell i se li va diagnosticar un dèficit a l'hormona de creixement que s'havia de tractar. Però el club argentí no estava disposat a pagar-li el tractament i la família de Messi havia de trobar alguna sortida. Va ser aleshores quan el Futbol Club Barcelona va començar a mostrar interès pel petit. Després de negociar amb la família, el pare de Lionel Messi i ell mateix van viatjar a Barcelona per demostrar que realment prometia ser un bon futbolista. Va ser també a la ciutat comtal, Carles Rexach, aleshores director tècnic del club, va firmar el famós "contracte" en un tovalló de paper en una reunió informal amb els pares del nen per tal de tranquil·litzar-los al mateix temps que s'assegurava Messi per al Barça. D'aquesta manera, Lionel Messi va entrar a formar part, amb un contracte ja més oficial, a les categories inferiors del Barça. De fet, l'argentí va viure a la Masia i va tenir companys d'equip com Gerard Piqué o Cesc Fàbregas. Va ser un 16 de novembre quan Rijkaard, entrenador del primer equip, va decidir convocar Messi per un partit amistós contra el Porto. L'equip portuguès celebrava la renovació del seu Estádio do Dragão amb Mourinho a la banqueta i els blaugranes eren els convidats. Però Rijkaard no tenia gaire jugadors disponibles per la tradicional fuga a les seleccions. Per aquest motiu van haver de jugar homes no gaire habituals i, també pel mateix, Lionel Messi va anar convocat. Quan faltaven exactament dinou minuts per al final, i el Barça ja

anava perdent per 0 a 2, Messi va entrar al terreny de joc en lloc de Fernando Navarro. De fet, en aquest partit l'argentí va debutar de manera no oficial amb la samarreta del primer equip del Barça. Es va haver d'esperar onze mesos més, en un enfrontament de Lliga contra l'Espanyol, per debutar, ara sí, oficialment. A partir d'aquell moment, i tot i que no va ensopegar una bona etapa del Barça, Messi va anar fent-se un lloc cada vegada més important a dins l'equip, especialment proporcionant els gols a Eto'o i Ronaldinho. El temps ha passat i Messi cada vegada ha anat polint més les seves accions de gol individuals però no ha perdut l'esperit de passador que el caracteritza.

LA JUGADA EN IMATGES

Lionel Messi ja apuntava maneres quan jugava a les categories inferiors del club argentí Newell's Old Boys.

L'argentí va viure a La Masia, on va compartir experiències amb la coneguda "generació del 87", amb homes com Piqué o Fàbregas.

La imatge correspon al debut en partit no oficial de Messi amb el primer equip en un amistós contra el Porto de Mourinho.

ANTÍPODES

La imatge mostra Pep Guardiola i Bernd Schuster, entrenadors del Futbol Club Barcelona i del Real Madrid de la temporada 2008/2009.

El punt antípoda (paraula derivada del grec *ἀντίποδες* que combina el prefix 'anti' que vol dir 'oposat' i 'pous' que vol dir 'peu') és el punt oposat d'un territori a la superfície de la Terra, és a dir, és el punt de màxima distància

possible. Els antípodes són les terres més pròximes al punt antípoda. De fet, les illes Antípodes reben aquest nom perquè es creia que eren properes al punt antípoda de Londres, tot i que en realitat el seu corresponent es troba al Canal de la Mànega. L'antípoda dels Països Catalans és a Christchurch (Nova Zelanda). L'any 1986, un grup de catalans va posar un anunci al diari *La Vanguardia* per buscar gent que s'apuntés a l'aventura d'anar fins allà i deixar-hi una placa en català, anglès i castellà que diu: "*Si des d'aquest lloc travesséssim la terra, sortiríem a Catalunya*".

En certa manera, el "punt antípoda" de Guardiola era Bernd Schuster. L'alemany, que en aquell moment es feia càrrec del Madrid, era el pol oposat del català en tots els aspectes: tenien estils oposats, mètodes oposats i projectes, lògicament, també oposats. El Futbol Club Barcelona mostrava un joc ofensiu sense perdre l'equilibri, amb bons resultats i que donava confiança i seguretat. Apostava pels de casa, pels del planter blaugrana, fins a tal punt que 11 jugadors del primer equip en provenien. A més, els homes de Guardiola no es van veure afectats per lesions greus, excepte la d'Iniesta. Al Club es respirava un aire de serenitat i de diàleg (no cal oblidar que venien d'una moció de censura l'estiu anterior). Guardiola havia sabut imposar normes però també treure una part humana que connectava amb els seus jugadors amb molta mà esquerra en els assumptes delicats. Per contra, el Madrid havia estat eliminat de la Copa per l'Alcorcón (que li va fer sis gols) i això havia deixat l'equip molt

tocat. Darrerament, Casillas estava encaixant molts gols i la defensa rebia dures crítiques. El seu joc no era clar i no buscaven la possessió ni el domini com els equips grans: no tenien cap línia de joc clara. Lamentablement, es van veure afectats per moltes lesions greus com la de Van Nistelrooy. Quant a les apostes pel planter, cal dir que l'últim jugador que havia pujat des de les categories inferiors havia estat el mateix Casillas. Després d'ell, cap més. Finalment, dins del club blanc hi havia males relacions entre Schuster i Calderón, cosa que provocava un constant clima de tensió.

Històricament, és cert que quan el Barça està fort a Madrid tot són problemes i viceversa. Sembla que no hi poden haver dos reis en un mateix lloc i que, quan a una antípoda tot és pau a l'altra, tot és guerra.

Schuster va ser destituït del seu càrrec el dia 9 de desembre de 2008, a quatre dies justos de l'enfrontament amb el Barça. Poc abans, l'alemany havia fet unes declaracions en què deia que era impossible vèncer al Barça al Camp Nou. El seu substitut va ser Juande Ramos, que va dirigir la banqueta del Madrid al Camp Nou el dia 13 de desembre i va perdre amb un 2-0.

LA JUGADA EN IMATGES

Aquest és l'anunci de l'expedició cap a l'antípoda de Catalunya. Va ser publicat el 29 de juliol de 1986 al diari *La Vanguardia*.

Christchurch, una illa al sud de Nova Zelanda, correspon al punt antípoda, el més allunyat, de Catalunya.

Juande Ramos va ser l'entrenador del Madrid després de la destitució de Bernd Schuster, el desembre de 2008.

TALENT²

El 9 va servir una expressió matemàtica com és l'elevació al quadrat (²) per recalcar el talent que té el Barça al mig del camp de la mà (o més ben dit, dels peus) d'Iniesta i de Xavi. Aquest dos jugadors destaquen pel seu talent que, sumat, s'eleva al quadrat i fa millorar de retruc tot el joc del Barcelona. A més, les matemàtiques són una ciència que estimula i

potencia l'estudi a través del raonament i que sovint comparteix aspectes formals amb la lògica. Per tant, no és casualitat que s'hagi utilitzat un símbol matemàtic per expressar aquesta idea sinó que també serveix per referir-se al fet que ells dos són el centre de pensament del Barça. Per la manera de jugar blaugrana, la posició de '4' sempre ha estat la de director d'orquestra (ja li deien a Guardiola quan era jugador i, ara, també a Xavi). De fet, tant Andrés Iniesta com Xavi Hernández van créixer a les categories inferiors del Barça com a '4', és a dir, en la mateixa posició. Per això, en un inici, hi havia força dubtes sobre si serien compatibles al terreny de joc. Però resulta que no només no hi ha hagut cap problema sinó que, a més, han format un dels grans tandems del Barça. Tots dos junts formen un excel·lent centre de direcció i d'execució de les jugades, especialment des que Xavi va posar-se més al centre del mig del camp i Iniesta es va avançar una mica a la banda esquerra. Quan Guardiola i Xavi jugaven al primer equip, un dia el de Santpedor li va dir al petit: *"Tu em retiraràs a mi, però ell (assenyalant Iniesta) ens retirarà a tots dos"*.

Especialment és Xavi Hernández qui rep el sobrenom de "director d'orquestra", com Guardiola. La seva intel·ligència es veu sobre el terreny de joc quan sembla que organitzi les jugades (no al mateix extrem amb què ho feia Guardiola, que era realment expressiu, però gairebé). Xavi va néixer l'any 1980 a Terrassa i quan tenia 11 onze anys va entrar a formar part del planter del Barça. Va debutar amb el primer equip del Barça quan tenia 18 anys, contra el

Mallorca, a la Super Copa d'Espanya del 1998: el Barça va perdre per 2 gols a 1. Justament va ser Xavi l'autor del gol blaugrana. Amb el temps, s'havia d'anar convertint en una peça essencial de l'equip. De fet, quan tenia 25 anys, ja havia complert els 300 partits oficials amb el Barça. Els seus millors moments van arribar de la mà de Frank Rijkaard, que el va reconvertir en un interior, posició des de la qual Xavi es va sentir molt més còmode. El '6' blaugrana fa molt bones passades en profunditat, té molta visió de joc, recupera moltes pilotes i el seu xut potent el fa un bon llançador de faltes. Però, sobretot, un dels seus plats forts és la protecció de la pilota: poques coses hi ha tan difícils com prendre la pilota dels peus a Xavi Hernández. Tot i que no té un gran físic (medeix 1'70m. i pesa 68 kg.) es mou molt hàbilment amb l'esfèrica.

Andrés Iniesta va néixer a Fuentealbilla (i prou es cuida de recordar-ho sempre que pot) l'any 1984. Primer va jugar a les categories inferiors de l'Albacete però, amb dotze anys, va anar-se'n cap a la Masia. Ell sempre recordarà aquesta etapa de la seva vida com un moment molt difícil, però es va veure recompensat l'any 2002, quan va debutar amb el primer equip del Barça. Va ser en un partit de Champions contra el Brujas: el Futbol Club Barcelona va guanyar per la mínima. La gran explosió d'Iniesta també va venir amb Rijkaard, quan va començar a jugar d'extrem esquerra i, sovint, de mitja punta. Iniesta és un jugador polivalent que juga molt bé en totes les posicions del mig del camp i que també s'adapta perfectament a les posicions d'atac. Durant molt de temps, se li ha retret que no fes gols perquè la majoria de la gent opinava que, amb l'encert de cara a porteria, Iniesta seria un dels millors jugadors del món. Sembla que el de Fuentealbilla es creix davant de les dificultats perquè solia fer gols en les temporades més complicades del Barça. L'arribada de Guardiola a l'equip va fer que Iniesta potenciés el seu aspecte més golejador i que s'atrevis, cada vegada més, a xutar a porteria (i sinó, només cal pensar en el golàs d'Stamford Bridge). Iniesta és un jugador intel·ligent, elegant, amb talent i humilitat, tots ells valors que Guardiola valora molt i que encaixen a la perfecció amb l'ideal d'equip.

En definitiva, tan Xavi com Iniesta són la millor representació de l'estil que caracteritza el Barça i, tenir-ne dos, és presentar una fórmula amb tant d'èxit com el "talent²".

LA JUGADA EN IMATGES

Xavi i Guardiola van compartir terreny de joc al Barça durant un temps. El de Terrassa ja començava a despuntar i Guardiola ho va tenir clar de seguida.

També va veure ràpidament les qualitats d'Iniesta. A la imatge, Guardiola entrega una medalla al de Fuentelbilla, que aleshores jugava a les categories inferiors del Club.

Xavi i Iniesta són els migcampistes més baixets del Barça i també els de més qualitat. A la imatge, els veiem entrenant junts.

LA MASIA

Dimecres dia 17 d'agost de 2011. Avui es disputa a Barcelona la tornada de la Supercopa d'Espanya entre el Real Madrid i el Barça. Però avui, també, em trobaré amb en Pep Riera, co-director del diari esportiu *El 9*, per fer-li una breu entrevista i perquè m'ensenyi la redacció del diari. Només d'arribar m'adono que també comparteixen edifici amb un munt de publicacions més com *El Punt*, *Avui+*, *Sortim* o *Presència*. Entro i damunt del taulell de recepció s'hi amunteguen una pila de diaris, els d'ahir i els d'avui, que les recepcionistes regalen als treballadors i a les visites. Quasi no tinc ni temps d'asseure'm per esperar-lo quan ell arriba. Són les 12 del migdia i ja baixo les escales que m'acosten a la redacció d'*El 9*. La veritat sigui dita, allà hi ha poca gent. Avui el partit és a les 11 de la nit i en Pep m'explica que no tindria sentit estar-se aquí tantes hores perquè la feina grossa la tenen al vespre. Les parets són plenes de fotografies de jugadors i de notícies retallades. Un cop a dins del seu despatx, comencem l'entrevista, envoltats una altra vegada d'exemplars del diari.

- **Bon dia, Pep. Quins són per tu, des de dintre, els principals objectius d'El 9**
- La idea fonamental era cobrir el buit que hi havia de premsa esportiva en català. Fins a la fundació d' *El 9*, els esports en català es trobaven només en una part limitada dins dels diaris com *El Punt* o *El Periòdic*. A la ràdio ja estava més normalitzat, i a la televisió també, sobretot per la gran potència de TV3, però en premsa escrita encara hi faltava un diari d'esports en català. Al 2002, quan vam fundar *El 9*, les capçaleres comarcals com *El 9 Nou*, *El Segre* o *El Punt* van recolzar-nos per crear aquest diari esportiu.
- **Com comença un dia de partit a El 9, des que comença la jornada fins que l'àrbitre xiula l'inici?**
- Comença tard, perquè sinó estaríem moltes hores esperant el partit. La nostra feina sempre està condicionada pels horaris dels esdeveniments

esportius o dels partits. En premsa esportiva es nota força més que en altres tipus de premsa perquè hi ha menys imprevistos, partim més de les previsions. Unes 10 o 12 pàgines, a més de la portada, ens depenen directament del que passi al partit.

- **I els partits, es veuen aquí, a la redacció?**
- Depèn. Els que es queden aquí sí, però també tenim gent que va al camp. I no només en els partits del Barça, intentem anar al camp d'altres equips, sempre que podem.
- **Immediatament després d'un partit, per tard que sigui o per celebracions que hi hagi, us cal posar-vos a la feina. Quina és la rutina després d'un partit?**
- Portem 9 anys i mig amb *El 9*. Hem passat per diferents etapes, amb més o amb menys pàgines, i ara, amb el nou format, hem incorporat també gent nova. La majoria es sorprenen de la capacitat de fer pàgines amb poc temps. Tenim el xip professional activat al màxim perquè depenem dels horaris de tancament, a la 1 de la matinada. Per tant, si el partit comença a les 10 i acaba a les 12, tenim una hora per fer totes les pàgines que toquen i la portada.
- **El meu treball es basa en els titulars així que deixa'm preguntar-te'n algunes coses. Primer de tot, com neix un titular d'El 9? Hi ha algú encarregat de fer-lo o es fa en equip?**
- En els inicis del diari, vam enfocar el nostre treball a marcar un estil, un to especial, que cridés l'atenció al lector. Aquesta era la nostra intenció de fons, volíem fer "una marca de la casa". El nostre diari havia de tenir notícies rigoroses, contrastades i ben escrites però, a més, portades pensades. Per això, els titulars surten del dia a dia, no hi ha ningú establert per pensar-los. Tothom que treballa al diari pot tenir la idea, pot sortir de qualsevol. Llavors, a la reunió de portada, es decideix el titular. Però bàsicament és un procés de *brain storming*, és a dir, de tempesta de idees.

- **I quanta gent hi ha en una reunió de portada, perquè ens puguem fer una idea de com és?**
- Depèn de l'època. Sempre hi ha algú que fa festa, no hi som mai tots. De manera que, en una reunió, som 5 o 6 persones.
- **Els titulars estan pensats i encarats a un cert públic o la idea és que com a més gent arribin millor?**
- Jo penso que és una barreja de totes dues. Com més aconseguit és el titular més gent capta. Com més bo és, més fàcil és que arribi a tothom. Un ingredient important dels titulars són els nostres principis ideològics, com el catalanisme, ja sigui lingüístic o de concepció. Per nosaltres és important mostrar una visió catalana del món, del país i de l'ús de la llengua.
- **Finalment una pregunta més personal. Com a culé, com definiries la temporada del triplet?**
- Em venen al cap unes paraules de Guardiola, que va usar el terme "*bogeria*". De fet, em penso que va dir "*bogeria apassionant*". Penso que és una magnífica definició. Va ser un esbojarrament, una alegria... una invitació constant a gaudir. Tots esperàvem que acabés bé, però encara que no ho hagués fet, hagués valgut la pena pel joc de l'equip, pel futbol.
- **Moltes gràcies per contestar les meves preguntes i per ensenyar-me la redacció d'El 9, Pep.**

Aquesta és l'entrada de la redacció del diari *El 9* però també d'altres com *El Punt* o *l'Avui+*. Es troben al Carrer Tàpies número 2 de Barcelona.

En aquesta imatge, el co-director del diari, Pep Riera, ens mostra una de les parts de la doble portada que *El 9* va publicar després que el Barça alcés la Champions.

Les taules estaven quasi buides i els ordinadors apagats: es notava que aquell dia el partit començava tard. En la imatge, es poden veure les fotografies a la paret.

CONCLUSIONS

Un cop finalitzat aquest Treball de Recerca, és el moment de fer una mirada enrere i recopilar tot allò que ha quedat d'aquests mesos de treball. En primer lloc, penso que és important contestar a les preguntes que em feia abans de començar tot el procés de recerca. La primera era “quins són els usos de la llengua i dels referents culturals en el periodisme futbolístic?”. Després de tota la feina, puc afirmar que llengua i cultura s'utilitzen sempre i no només a les portades, sinó també dins del diari (als articles, a les cròniques...). Tot i això, és cert que criden més l'atenció quan es troben als titulars perquè aquests són molt sintètics. Ho són tant, que no podem deixar aquestes referències o aquests jocs que els redactors fan entre un mar de paraules (com pot passar en les pàgines interiors), sinó que els hem de veure, i ho fem. Per tant, la llengua i els referents culturals ajuden a fer més atractiu i més proper el diari. Com a éssers humans, donem molta importància a l'aspecte visual però també, o hauria de ser així, al mental. En definitiva, els jocs d'*EI 9* fan que el lector sigui partícip de la premsa que llegeix, i no és gens fàcil fer-ho: la ràdio porta les veus a casa nostra i la televisió, les imatges en moviment d'unes persones que també ens informen. El diari, en certa manera, és un mitjà molt intimista. Usant l'enginy, *EI 9* aconsegueix que el lector pugui estar sol sense sentir-s'hi: troba petites picades d'ullet que li fan estimar més aquells fulls que té entre les mans. Arribats a aquest punt, entra en joc la meva segona qüestió inicial: “com relacionar els titulars de portades esportives amb el nostre món?”. La clau és el pensament. Pensament per part dels redactors d'*EI 9* i per part dels lectors d'aquest diari. De fet, la idea no és fer trencar el cap a les persones sinó arrencar-los un somriure de bon matí, que és quan solem llegir el diari.

Per mi, i ha quedat demostrat amb aquest treball, *EI 9* és molt més que un diari esportiu de Catalunya i, fins i tot, molt més que un diari esportiu en català. La filosofia d'explicar futbol des d'un punt de vista fresc i divertit sense perdre la rigorositat atrau però, encara més, si tot això ho fa servint-se d'una llengua i una cultura que, potser no té un estat propi a darrera, però té la força que li donen més d'onze milions i mig de parlants.

Per altra banda, m'agradaria dir que aquest treball és molt extens, però hi ha un motiu. D'alguna manera, les portades són l'exemplificació de la presència de llengua i referents culturals a la premsa esportiva en català, concretament d'*El 9*. Per tant, no és necessari llegir-se tot el treball seguit, ni sencer, perquè el missatge que vol transmetre quedi complet. Sempre vaig tenir molt clar que havia de treballar amb les portades de la temporada del Triplet perquè sempre serà una de les temporades històriques del Barça. La tria de les portades en concret, la vaig fer visitant l'arxiu d'*El Punt* a Girona i fullejant tots els diaris des de l'agost de 2008 fins al maig de 2009, per escollir aquelles que em cridaven més l'atenció o que tenien al·lusions més clares a llengua o cultura. Un cop això va estar fet, en tenia 75 i, al final, s'han convertit en 50: un número simbòlic que serveix per representar els que jo considero els millors titulars d'*El 9*, de la temporada 2008/2009. M'agradaria afegir, breument, que penso que el fet que Pep Guardiola arribés a la banqueta blaugrana va tenir molt de pes en el diari: el de Santpedor és un personatge culte, bon orador i no parla mai amb paraules buides i això, per la premsa, és una mina.

Quant als aspectes formals del treball, cal dir que he intentat cuidar sempre fins a l'últim detall. Per exemple, la idea de les tres fotografies al final de cada portada vol imitar un diari però, al mateix temps, no perdre la simbologia que té el número '3' en una temporada on es va fer el Triplet. Per altra banda, aspectes com el disseny de la portada o els noms futbolístics de cada apartat són fruit de l'esforç per no perdre la frescor i l'originalitat.

Per mi, ha estat un treball especial perquè m'ha permès aprendre i conèixer sobre allò que m'interessa (periodisme i esport) a partir d'una pròpia concepció de la recerca i l'estudi. Lògicament, al principi, el meu treball no estava pensat per acabar exactament com ha acabat, però ha estat un gran projecte i una gran il·lusió anar veient que tot encaixava a poc a poc. Per exemple, les parts teòriques del principi no estaven estructurades així però, a mesura que vas avançant, t'adones que necessites més elements que donin solidesa al treball. Una de les coses que més em satisfà és haver mantingut sempre la forma de piràmide invertida en tots els apartats, és a dir, començar per allò més general per acabar derivant en el més concret i específic.

Per últim, m'agradaria afegir que aquest treball també ha estat per mi una porta a un món que, fins ara, quasi no coneixia, com és el de la premsa esportiva

escrita. Tinc la immensa sort de poder treballar com a col·laboradora a Ràdio Olot i, aquest fet, m'ha permès aprendre molt sobre el periodisme radiofònic, però mai no havia tingut l'oportunitat de visitar un lloc com la redacció d'*El 9* o d'analitzar tan a fons una feina com la de pensar titulars desengranant-los un per un i traient-ne tot el suc. En definitiva, és també una experiència que em pot servir en un futur tant per als estudis de periodisme com per a la professió que espero poder exercir d'aquí a uns anys.

FORA DE JOC

BIBLIOGRAFIA

- Badia i Margarit, A.M. (1964): *Llengua i cultura als països catalans*. Barcelona: Edicions 62, sisena edició (març 1979). ISBN 84-297-0044-7.
- Bloomfield, Leonard (1933): *Language* ('*El llenguatge*'); Gabriel Ferrater (traductor). Barcelona: Editorial Seix Barral, 1978. ISBN 84-322-3603-9.
- Cassany, Daniel (1993): *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries. ISBN 84-7596-399-4.
- Padró, Santi; Garsa, Xavier (2009): *Paraula de Pep*. (Llibre del documental del mateix títol de Padró i Garsa per TV3). Barcelona: Ara llibres (amb la col·laboració de TV3). ISBN 978-84-92552-80-1.
- Pagès, Vicenç (1998): *Un tramvia anomenat text*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 84-7596-581-4.
- Serrano, Sebastià (1980): *Signes, llengua i cultura*. Barcelona: Edicions 62, sisena edició (gener 1985). ISBN 84-297-1583-5.

WEBGRAFIA

- Alonso-Cuevillas Sayrol, Susanna (2004). "Somni d'una nit d'estiu".

<http://www.xtec.cat/~salonso/somni.htm> [Consultat el 16 d'agost de 2011].

-Anònim (30 març de 2009). Blog de l'Església Maradoniana a Barcelona. "El nuevo D10S".

http://iglesiamaradonianabarcelona.blogspot.com/2009/03/el-nuevo-d10s_30.html [Consultat el 23 d'agost de 2011].

-Blog no oficial de La Trinca.

<http://latrinca.blogspot.com/> [Consultat l'1 de setembre de 2011].

- Cardona, Pep (1997). "Història de Mallorca: Conquesta de Jaume I".

<http://www.mallorcaweb.net/mostel/hstmallo.htm> [Consultat el 15 d'agost de 2011].

- Crònica Roma-Arsenal. Enviat especial a Roma.

<http://espndeportes.espn.go.com/futbol/cronica?id=260506> [Consultat el 16 d'agost de 2011].

- Enciclopèdia Catalana. "Gai Juli César".

http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0017211 [Consultat el 15 d'agost de 2011].

- Grup Infoamèrica (2008). "Comunicación, sociedad y cultura: perfil biográfico y pensamiento: Teun Van Dijk".

<http://www.infoamerica.org/teoria/dijk1.htm> [Consultat el 15 de juliol de 2011].

- Husillos, Mario (2009). "Fútbol y vida II: Fútbol y danza".

<http://nuestrofootball.blogspot.com/2009/03/futbol-y-vida-ii-futbol-y-danza.html> [Consultat el 10 d'agost de 2011].

- Maragall, Joan. "Elogi de la paraula".

http://www.escriptors.cat/autors/maragall/pagina.php?id_text=2420 [Consultat el 20 d'agost de 2011].

- Monreal, David (2009). "Els petits canvis són poderosos".

<http://www.davidmonreal.com/els-petits-canvis-son-poderosos-los-pequenos-cambios-son-poderosos/> [Consultat el 17 d'agost de 2011].

- Pàgina web del Bayern. “Franck Ribéry”.

<http://www.fcbayern.t-home.de/es/teams/profis/12338.php> [Consultat el 21 d'agost de 2011].

- Pàgina web del Futbol Club Barcelona Junior. “Viu el Barça: El Planter”.

http://www.fcbjunior.cat/web/FCBJunior/catala/viu_barca/planter/planter.html [Consultat el 16 d'agost de 2011].

-Pàgina web Real Madrid.

<http://www.realmadrid.com/cs/Satellite/es/1193040472616/1202817390447/jugador/JugadorLegendario/Valdano.htm> [Consultat el 20 d'agost de 2011].

-Rodríguez Díaz, Roberto (16 maig de 2009*). “El Barça se proclama campeón de Liga”.

<http://www.lavanguardia.com/deportes/futbol/20090516/53704094889/el-barca-se-proclama-campeon-de-la-liga.html> [Consultat el 20 d'agost de 2011].

-Ruiz, Ambrosio (1998). “Festival Internacional de la Canción de Benidorm”.

<http://www.arrakis.es/~ambrosio/> [Consultat el 15 d'agost de 2011].

- Viquipèdia (última actualització: 10 octubre 2010). “Joaquim Maria Puyal i Ortiga”.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Joaquim_Maria_Puyal_i_Ortiga [Consultat el 3 de setembre de 2011].

- Viquipèdia (última actualització 1 d'agost de 2011). “Liga de Campeones 2008/2009”.

http://es.wikipedia.org/wiki/Liga_de_Campeones_de_la_UEFA_2008-09 [Consultat el 23 d'agost de 2011].

- Viquipèdia (última actualització: 15 d'agost de 2010). “Llenguatge visual”.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Llenguatge_visual [Consultat el 15 de juliol de 2011].

- Viquipèdia (última actualització: 22 març de 2011). “Història de la premsa esportiva a Catalunya”.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Hist%C3%B2ria_de_la_premsa_esportiva_a_Catalunya [Consultat el 16 de juliol de 2011].

- Virgil, Luis (29 gener 2009*). ESPN. “Copa del Rey: FC Barcelona vs. RCD Espanyol”.

<http://luizcore.wordpress.com/2009/01/29/copa-del-rey-fc-barcelona-vs-rcd-espanyol-%C2%A1en-vivo-en-directo/> [Consultat el 20 d'agost de 2011].

-Web amics de la UNESCO. "Mur de les lamentacions".

http://www.caub.org/index.php?option=com_content&view=article&id=831&catid=911 [Consultat el 25 d'agost de 2011].

ELS VÍDEOS:

- Discurs Pep Guardiola a la presentació de la temporada 2008/2009.

<http://www.youtube.com/watch?v=LvbCXQtYKhE&feature=related> [Consultat el 19 d'agost de 2011].

- Videoclip "Botifarra de pagès" de La Trinca.

<http://www.youtube.com/watch?v=autIn7PLblo> [Consultat l'1 de setembre de 2011].

- Videoclip "Botifarra de pagès" versió de La Nova Trinca.

<http://www.youtube.com/watch?v=RLuX6LYdL2U&NR=1> [Consultat l'1 de setembre de 2011].

*En algunes de les pàgines web hi ha la data completa perquè es tracta d'una notícia o d'un article publicat aquell dia en concret.

AGRAÏMENTS

Abans de donar per acabat aquest treball, m'agradaria agrair el suport de Jaume Busquet, Pep Riera i Maria Rosa Roca.

CÒPIA CERTIFICADA

Títol: *Còpia certificada*

Títol original: *Copie conforme*

Direcció: Abbas Kiarostami

País: França, Itàlia

Any: 2010

Duració: 106 min.

Gènere: drama

Repartiment: Juliette Binoche, William Shimell, Jean-Claude Carrière, Agathe Natanson, Gianna Giachetti, Adrian Moore, Angelo Barbagallo, Andrea Laurenzi, Filippo Trojano.

Còpia certificada: En el món de l'art, existeix aquest concepte per validar la reproducció d'una obra, marcant que no és l'original.